

Ledenmagazine **JONGE DEMOCRATEN**

DEMO

NUMMER 9, April 2016

Stem!
6 April
Referendum
Oekraïne

Jongeren stemmen ja!

Lyle Muns
DWARS

Bart van Bruggen
Jonge Socialisten

Elene Walgenbach
Jonge Democraten

Stemadvies

Hans Spekman

Elene Walgenbach

Jan Paternotte

Thom de Graaf

Boris Dittrich

Pauline Kastermans

Sophie in 't Veld

Alexander Pechtold

Boris van der Ham

Frans Weisglas

Jan Willem Bertens

Ayla Schneiders

‘Ik stem voor omdat ik weleens wat anders wil eten dan zalm’

Van de hoofdredacteur Mart Roumen

Een broeierige treincoupé tussen Wit-Rusland en Oekraïne, vooruit getrokken door een oude sovjetlocomotief, bracht ons op een tergend traag tempo naar het oosten van ons continent. Eenmaal bij de Wit-Russische kant van de grens aangekomen, was er tumult in de slaaptrein met verstikkend kleine ruimtes. Iedereen moest zijn paspoort laten zien aan zwaarbewapende militairen. Met name de West-Europeanen hadden het zwaar, bij hen werd zelfs het paspoort afgenomen. De militairen gingen de trein uit en na enkele meters rollen kwamen we bij de volgende grenspost: Oekraïne-in. Probleempje, omdat we daar natuurlijk ons paspoort nodig hadden. Gelukkig deed cashgeld de rest en kwamen we luttele uren later in de hoofdstad van dit fascinerende land: Kiev.

klank met veel te veel medeklinkers, iedere keer kregen we zalm. Niet onaardig, ook niet dreigend, wel altijd zalm. Soms correspondeerde het te betalen bedrag met die van het zalmgerecht, soms was het hoger. Logischerwijs moest ik glimlachen toen ik hoorde dat er een associatieverdrag met Oekraïne zou komen. ‘Misschien kunnen ze dan eindelijk biefstuk of kippenpoten importeren’, grapte ik naar mijn vader. Het valt niet te ontkennen dat er een gigantische cultuurkloof is tussen het bureaucratische westen en het corrupte Oekraïne. De documentaire van Tim den Besten en Nicolaas Veul over hoe de Gaypride ‘gevierd’ werd in Oekraïne onderstreept die kloof. Dat leek eerder op een ontmoeting tussen Pegida

‘Geef Oekraïners hoop op Europees-georiënteerde toekomst’

Door: Mart Roumen

Kiev was niet de eindbestemming van onze reis, die lag veel meer ten zuiden, het toenmalige Oekraïense grondgebied: De Krim. Wéér een treinrit later, waarbij onderhands cashgeld wederom de drijvende kracht was achter ons uitstapje -of het nou om hotels, taxichauffeurs, treintickets of simpele boodschappen conducteurs ging- arriveerden we in de voorname ‘Russische badplaats’ De Krim.

Als welvarende westerlingen is het leven daar schreeuwend goedkoop. Al hadden de slimme middenstand-Oekraïners daar wat op bedacht. ‘Het maakt niet uit wat ze bestellen, we geven gewoon altijd het duurste’, zo leek hun filosofie. De beste herinnering bewaar ik nog aan de twee weken ‘uit eten’. Steevast bestelden we een andere binnensmondse

en de SP onder de rook van de Stopera, dan op een feest van tolerantie.

Natuurlijk betreft het associatieverdrag primair een zwaarwegende paragraaf over handel met EU-landen, maar we moeten de ogen niet sluiten voor het toekomstperspectief dat met het verdrag aan de Oekraïners wordt gegeven. Laat de EU een symbool van hoop, vrijheid en democratie zijn. Noem de schreeuwende Van Baalen onhandig en naïef, hij stond op het plein in Kiev wél model voor die waarden. Als we met dit handelsverdrag aan de basis staan van een ‘blik gericht op het westen’, in plaats van een ‘blik gericht op het oosten’ voor de Oekraïners is dat meer dan waardevol. Zeker voor de minderheden die tussen wal en schip zouden belanden met Rusland als voorname partner.

Inhoudsopgave DEMO

Thema: Referendum Oekraïne

- 02: Van de Hoofdredacteur
- 04. Wat is het associatieverdrag precies? Twee JD'ers zochten het uit.
- 05. Stemadvies Hans Spekman (PvdA)
- 07. Stemadvies Sophie In 't Veld (D66)
- 07. Hoogleraar media & samenleving over de campagnes
- 08. Hoe kijkt onze partnerorganisatie in Oekraïne naar het associatieverdrag?
- 09. Stemadvies Boris Dittrich (Human Rights Watch)
- 10. Hoe kijken Oekraïense jongeren naar EU en associatieverdrag?
- 11. Stemadvies Thom de Graaf (D66)
- 12. Bevriende PJO-Voorzitters over het associatieverdrag
- 13. Stemadvies Elene Walgenbach (JD)
- 14. Reflectie Jan Willem Bertens
- 15. Stemadvies Jan Willem Bertens (D66)
- 16. Associatieverdrag uniek? Allerminst!
- 17. Stemadvies Boris van der Ham (Humanistisch Verbond)
- 18. Wat doet een referendum in een kleine gemeenschap? Casus Oudenhoorn
- 19. Stemadvies Alexander Pechtold (D66)
- 21. Stemadvies Pauline Kastermans (JD)
- 22. Wat doet een referendum internationaal? Casus Baskenland
- 23. Stemadvies Jan Paternotte (D66)
- 25. Stemadvies Frans Weisglas (VVD)
- 26. JD-blokje: JD. Een bloeiende vereniging.
- 30. JD-blokje: Formatie Dabekaussen
- 32. JD-blokje: Bierviltje tot beleid. Good practice burgerinspraak: Ayla Schneiders
- 34. JD-blokje: Roddelrubriek 'Lieve Robert'
- 36. Cartoon

VACATURE

De DEMO is op zoek naar een enthousiaste vormgever die het leuk vindt om te leren en ook stiekem al wat ervaring heeft met het opmaken van pagina's, en van Chouffe houdt. Mail voor 10 april naar demo@jongedemocraten.nl

Wat is de DEMO?

De DEMO is het onafhankelijke magazine van de Jonge Democraten. De DEMO houdt scherp. Zowel op politiek als op bestuurlijk niveau tracht de DEMO te prikkelen, uit te dagen en – soms ook – te controleren. Iedere Jonge Democraat die de DEMO dicht slaat zou nieuwe inzichten gekregen kunnen hebben. Zowel intern als extern. Deze DEMO is speciaal uitgebracht in verband met het referendum op 6 april. De verhoogde oplage zal ook extern landen, vandaar een iets andere opbouw en inhoud.

Wil je DEMO voortaan liever alleen digitaal ontvangen? Mail dan naar digidemo@jongedemocraten.nl.
Adverteren in DEMO? Mail naar demo@jongedemocraten.nl.

COLOFON

33e jaargang - nummer 1 – April 2016

DEMO is een uitgave van de Jonge Democraten, onafhankelijke politieke jongerenorganisatie sinds 1984.

Oplage: 14.626, deurmaat leden: 3247, digitaal: 2126, promotie: 9078, deurmaat VJD: 175

Hoofdredacteur:
Mart Roumen

Adjunct-hoofdredacteur:
Julian Lambermon

Redactie:

Jesse de Jong, Timothy Langstraat, Dion Mebius, Malu Pasman, Nikolai Jacobs, Victor Weerensteijn, Jacqueline Brand, Ayla Schneiders, Marije Poort, Rande Duhoky, Dirkjan Tijs (columnn)

Eindredactie:

Silke Slootweg, Malu Pasman, Ayla Schneiders

Politieke cartoon:

Tom van Boekholt

Fotografie:

Julian Lambermon, Edwin Bakker, Dion Mebius

Vormgever:

Edwin Bakker, Brigitte van Tienen, Ingrid Weerts, Koos van de Merbel

De DEMO bedankt verder:

Friso Bonga, Arvid Plugge, Rens Vliegthart, Hans Spekman, Svitlana Noretz, Anna Rogovchenko, Robin Alysha Clemens, Lisa Weeda, Yulia Kryval, Anastasiia Liubchenko, Lyle Muns, Bart van Bruggen, Elene Walgenbach, Jan Willem Bertens, Ellen Slachter, Leen Keijzerwaard, Pauline Bouvy-Koene, Milène Junius, Iker Casanova, Francisco Llera, Josu Chueca, Sophie in 't Veld, Frans Weisglas, Boris Dittrich, Jan Paternotte, Alexander Pechtold, Pauline Kastermans, Boris van der Ham, Thom de Graaf, Luc Dabekaussen, Kevin Brongers, Robbin van Pelt, Jelle Ages, Daan Donkers, Mr. Paroza, de klassenboekdragers, La Chouffe, alle afdelingen en het landelijk bestuur!

Kopij

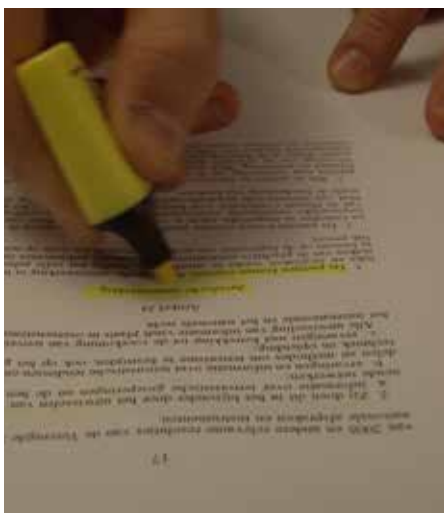
Demo@jongedemocraten.nl

Landelijk bestuur JD

Postbus 660 2501 CR Den Haag
070 – 364 19 17
info@jongedemocraten.nl
www.jongedemocraten.nl

Drukker

Veldhuis Media BV
8102 HL Raalte Kanaaldijk OZ 3
Postbus 28100 AA Raalte
0572 – 34 97 00
info@veldhuis.nl
www.veldhuis.nl

‘Verdrag is een soort basisschooldiploma’

Twee Jonge Democraten doken in het associatieverdrag.

‘H’elemaal af is het nog niet’, verontschuldigt Arvid Plugge zich bij binnenkomst. Het nieuwe pand van de Jonge Democraten in hartje Den Haag staat nog vol met ongeopende verhuisdozen en ruikt naar verbouwing. De excuses zijn overbodig. Veel tijd om zelf mee te klussen had Arvid, Secretaris Internationaal in het Landelijk Bestuur, de afgelopen weken namelijk niet. Zijn dagen stonden in het teken van het associatieverdrag met Oekraïne, waarvoor Nederland op 6 april naar de stembus zal gaan. De JD voert campagne vóór het verdrag. ‘En ik was zo dom om te zeggen dat ik dit monster wel wilde lezen’, verzucht de Limburger nu.

Door Dion Mebius

Geen benijdenswaardige taak. Het omstredden verdrag telt maar liefst 323 bladzijdes, en dat is nog zonder de bijlages. Geen wonder dat Arvid de hulp inriep van Friso Bonga. De voormalig portefeuillehouder Buitenlandse Zaken worstelde al langer met zijn onbekendheid met het associatieverdrag en had zich daarom voorgenomen het gevaarte te gaan lezen. Het verzoek van Arvid was slechts zijn trigger. 'Ik dacht meteen: let's go. En ik vind het ook gewoon cult om me door dit soort verdragen heen te worstelen.'

Want het is niet bepaald een pageturner, zo heb ik begrepen.

Friso: 'De eerste pagina's gaan nog wel, dat is het politieke gedeelte. Daarna gaat het vooral over invoerheffingen op personenauto's.'

Laten we dan gewoon beginnen met het benoemen van de kern. Welke boodschap mogen wij Nederlanders echt niet vergeten als we op 6 april naar de stemhokjes trekken?

Friso: 'Dat is het voorwaardelijke gehalte van het verdrag. Vooral in het eerste gedeelte, waarin politieke beloftes worden gemaakt over toekomstige samenwerking tussen de EU en Oekraïne, staan constant constant clausules als 'mits Oekraïne voldoet aan ...'. Het is een gedictieerd verdrag. Europa heeft tegen Oekraïne gezegd: dit is wat jullie gaan doen. En als jullie dat doen, dán gaan we kijken naar wat wij kunnen doen.'

Arvid: 'Voor mij is dat vooral het feit dat het verdrag zo gefocust is op de interne staat van Oekraïne. Kijk, wat Thierry Baudet de hele tijd loopt uit te kramen is dat Oekraïne een corrupte staat is. Wat ook zo is. Dit verdrag streeft er juist naar om die corruptie keihard aan te pakken. Om aan de voorwaarden die Friso noemt te voldoen moet het land aan haar instituties werken. Als wij dit ondersteunen laten we zien hoe belangrijk democratie voor ons is.'

Friso: 'Ja, je geeft Oekraïne op deze manier de middelen die ze nodig hebben om de shit aan te gaan pakken. Neem bijvoorbeeld iets als het hervormen van het politieapparaat: begin er maar aan, als je dat in je eentje moet doen. Als Europol (het samenwerkingsverband van politiediensten in de EU, red.) dan aangeeft te willen helpen met het sturen van trainers en het oefenen met moderne misdaadbestrijdingstechnieken, dan wordt zo'n hervorming veel makkelijker.'

Veel mensen vrezen juist voor een verdere samenwerking, en denken dat Oekraïne wordt klaargestoomd als het volgende EU-lid.

Arvid: 'We hebben associatieverdragen met een heleboel landen, en die maken allemaal geen kans om ook maar in de buurt van lidmaatschap te komen. Denk dan

bijvoorbeeld aan Chili...

Friso: 'Of Israël.'

Arvid: '...Ja. Die kunnen het vergeten. Eerst moet een land voldoen aan de Kopenhagen-criteria, anders komt het lidmaatschap niet eens in de buurt.'

Friso: 'Je moet het verdrag zien als een soort basisschooldiploma, en het lid worden van de EU als de universiteit. Tegenstanders zeggen nu: 'Als je de basisschool afmaakt, ga je rechtstreeks naar de universiteit'. Ja, als Oekraïne alle stappen uit het verdrag doorloopt, zal het ook in aanmerking komen voor iets anders. Maar dan zal het land ook veranderd zijn.'

Er is toch wel iets overeind gebeven van de indianenverhalen van Jan Roos en consorten in het nee-kamp?

Friso: 'Nou, weinig. Er staat bijvoorbeeld nergens dat er een militaire unie wordt opgezet, en wat er al staat over militaire samenwerking gaat vooral over logistieke en financiële samenwerking. Echt de gritty militaire shit. En dus niet: we gaan samen oefenen, ofzo. Dat is NAVO, daar gaat dit niet over, en daar heeft de EU ook niets over te zeggen. Anderzijds is het taalgebruik in het verdrag soms zodanig dat je zou kunnen denken dat het meer wordt dan een samenwerking. 'De associatie heeft ten doel geleidelijke toenadering tussen de partijen te bewerkstelligen', zoiets staat er wel degelijk in.'

Arvid: 'Eerlijkheid is ook belangrijk bij een ander punt, en dat gaat om mogelijke financiële bijdrages van de EU aan Oekraïne voor de ontwikkeling van dat land. Dat is een van de argumenten van het nee-kamp: we kunnen het geld beter anders gebruiken...'

Friso: 'Voor de ouderen, ja!'

Arvid: '... Ja. Het staat er allemaal in, maar het heeft zeker nut. We moeten dat niet wegwuiven, maar onderkennen. En beargumenteren waarom het oké is om geld uit te geven aan Oekraïne. We doen dat om het land te ontwikkelen, zodat het een partner wordt waarmee we beter handel kunnen drijven.'

Friso: 'En ik zal het even opzoeken, maar er staat nog iets in het verdrag... 'De partijen voeren hun gezamenlijke inspanningen op voor meer stabiliteit, veiligheid, en democratische ontwikkelingen in hun gemeenschappelijke nabuurschapsgebied, in het bijzonder om samen te werken aan een vreedzame oplossing voor de regionale conflicten.' Daar gaan we dus een afspraak aan om samen met Oekraïne op te trekken bij het oplossen van regionale conflicten.'

'Samenwerking met landen aan rand Europa draagt bij aan veiligheid'

"Het is goed te zien dat dit nieuwe democratische instrument, waar de PvdA mede-initiatiefnemer van is, direct in de praktijk wordt gebracht. Wij zijn voorstander van het samenwerkingsverdrag met Oekraïne. Samenwerking met landen aan de rand van Europa draagt bij aan de stabiliteit en veiligheid in Nederland. Daarnaast is het belangrijk Oekraïners te steunen bij het maken van hun eigen keuzes voor de toekomst, los van inmenging door Poetins Rusland. Dit referendum versterkt het democratische proces en de betrokkenheid van burgers bij het akkoord."

"Het verdrag brengt meer veiligheid, meer stabiliteit en meer democratie. Daarom is het goed voor Nederland, goed voor Europa en goed voor Oekraïne. Een veilig en democratisch Oekraïne is in het belang van onze vrede. Nederland en de EU hebben veel belang bij stabiliteit aan onze buitengrenzen. Oekraïne is een buurland van de EU waar we mee willen samenwerken. Ook de Oekraïne wil dat. Die samenwerking moeten we aan kunnen gaan, zonder dat Rusland dat met magisch spelletjes en geweld blokkeert. We willen voor onze energievoorziening niet afhankelijk zijn van Poetin en we willen dat werknemers en bedrijven profiteren van handel zonder bureaucratische belemmeringen."

Hans Spekman
Voorzitter PvdA

Bij de EU?

De criteria van Kopenhagen zijn een aantal voorwaarden waaraan niet-EU-landen moeten voldoen om in aanmerking te kunnen komen voor de Europese Unie. De eisen zijn vastgelegd in 1993 door de Europese Unie en zijn een fikse sta-in-de-weg gebleken voor landen als Marokko en Turkije. Volgens de zes criteria moeten kandidaat-lidstaten:

- Over stabiele instellingen beschikken;
- De democratische principes respecteren;
- De mensenrechten respecteren;
- Een functionerende markteconomie hebben die bestand is tegen de concurrentie van de interne Europese markt;
- Het *acquis communautaire* (geheel van verdragen, verordeningen, richtlijnen en jurisprudentie van de Europese Unie) overnemen;
- Een Europees land zijn.

Zelfs als een land voldoet aan al deze vereisten, is het lidmaatschap nog geen zekerheidje. De huidige lidstaten hebben ieder een vetorecht om elke nieuwe toetreding te kunnen voorkomen.

‘Wij gaan Oekraïne helpen om het land bijeen te houden’

De Krim, Oost-Oekraïne; we zijn niet langer neutraal. Ik kan me voorstellen dat je dit niet in het verdrag wil hebben als je bang bent voor Rusland.’

Daarmee zijn we bij een van de belangrijkste argumenten van de tegenstanders beland. Europa zou een ongekend conflict met Poetin riskeren. Bovendien wil een deel van de Oekraïense bevolking helemaal geen toenadering tot de EU.

Friso: ‘Een groot deel van de problemen die Oekraïne nu met Rusland heeft, komt voort uit het feit dat Poetin dit verdrag niet wil. Als wij hier nu van afzien, laten we ons beleid dicteren door iemand anders. Dan schiet ik sowieso al in de verdediging.’

Arvid: ‘Bovendien heeft een meerderheid van de Oekraïeners gewoon voor het associatieverdrag gestemd. De rellen die er op het Maidanplein waren, ontstonden doordat de Oekraïense regering het verdrag op het laatste moment niet ondertekende.’

Het nee-kamp zegt: dit verdrag zal Oekraïne in tweeën splijten.

Friso: ‘Ik denk dat ze daarmee de minderheid overschatten, hoewel die grote steun krijgt vanuit Rusland, om dit kapot te maken. Ik denk niet dat zoiets een reden voor ons moet zijn om het niet door te laten gaan. Ik denk dat het een reden moet zijn om het op te voeren. En desnoods te zeggen: wij gaan Oekraïne helpen om het land bijeen te houden. Als we ons door het optreden van Poetin laten weerhouden, zijn we chantabel.’

Arvid: ‘Exact. Want wat gebeurt er dan met de Baltische staten? Ik denk ook niet dat de rebellen in het oosten hun wapens zullen neerleggen als het associatieverdrag niet in werking treedt. Dat conflict overstijgt dit verdrag.’

Duidelijk, jullie gaan allebei ‘ja’ stemmen op 6 april. Met wat voor boodschap moeten de partijen in het ja-kamp de burgers overtuigen om datzelfde te gaan doen?

Arvid: ‘Ik denk dat we het beste de wind uit de zeilen van de tegenstanders kunnen halen. Eerlijk zijn over de mogelijke negatieve aspecten is daarom belangrijk. Als ja-kamp moeten we alle mythes doorprikken en eerlijk zijn. Zeggen dat je twijfels hebt bij sommige onderdelen, maar dat het totaalplaatje positief is, is beter dan het wegstoppen en verzwijgen van die zaken.’

Friso: ‘Ik speel graag de idealistische kaart. Waarom vinden wij het zo belangrijk dat we een rechtsstaat aan onze grenzen hebben? En waarom vinden wij het belangrijk dat iemand die aan onze voorwaarden voldoet, ook wordt toegelaten?’

Dat is ook niet zo'n harde aanval op het nee-kamp, dat telkens met die kleine puntjes komt. Als je die elke keer gaat weerleggen, neig je ernaar om onterecht te zeggen dat ze er niets van hebben begrepen. Terwijl er ook best goed geïnformeerde mensen in het nee-kamp zitten. En Jan Roos.’

Rens Vliegthart is hoogleraar media en samenleving aan de Universiteit van Amsterdam en houdt zich voornamelijk bezig met de invloed van media op de politiek. We vragen hem zijn licht over het referendum en met name de campagne te doen schijnen.

Door: Jesse de Jong en Malu Pasman

“Zo'n associatieverdrag is in principe enorm complex, maar daar gaat het nu natuurlijk niet over – dat geven de initiatiefnemers ook wel toe. Het gaat ze om de democratie en de EU. Het wordt daardoor een soort schimmenspel: Je gaat over een associatieverdrag praten waar zelfs de tegenstanders van zouden kunnen zeggen: ‘Nou ja, zoveel nadelen heeft dat eigenlijk niet.’ Maar er zit veel meer achter voor hen.

Waarom er dan toch per se voor dit associatieverdrag is gekozen? Omdat het de eerste de beste kans is. De wetgeving was net in werking getreden en daar doken ze natuurlijk mooi op. Ze hebben gewoon goed gebruik gemaakt van de ruimte die er is. Die wetgeving heeft de Tweede Kamer in ieder geval goedgekeurd en daar moet je nu dus natuurlijk ook niet over mopperen!

Kees Verhoeven (D66) heeft in de Volkskrant gesteld dat de regering van tevoren moet zeggen dat ze de uitslag ter harte nemen. Normatief vind ik dat ook. Je hebt in de wet deze mogelijkheid gegeven, dan moet je het ook volgen. Of ik de kiesdrempel van 30% representatief vind? Nee, want er kan met die opkomst ook een niet-representatieve uitslag zijn als de 70% iets anders vindt. Maar mensen hebben wel de keuze gehad, dus het wordt pas echt een ander verhaal als er maar 5% gaat stemmen.

‘Ja-campagne moeilijker dan nee’

Hoogleraar media & samenleving beschouwt de campagnes

Het referendum gaat over het associatieverdrag tussen de EU en Oekraïne en daar zou de campagne ook over moeten gaan. Ik vind de discussies over opkomstdrempels ook een beetje, tja... Je moet je er niet door laten tegenhouden. Als je hier een mening over hebt zou je eigenlijk wel moeten gaan. Bovendien biedt het referendum de gelegenheid aan politici om hun keuze uit te leggen. Er wordt een discussie gevoerd over zoiets en we weten straks iets meer over de situatie rond Oekraïne. Die is niet heel eenvoudig; naast het culturele frame zit er ook een geopolitiek-strategisch element aan vast. Ga dat maar eens uitleggen!

Er bestaat wel het gevaar dat het ja-kamp teveel meegaat in de frame van het nee-kamp. Dat is altijd lastig. Dat is een hele interessante discussie die je eigenlijk in alle politieke onderwerpen ziet. We hoeven onze vriend Wilders maar te noemen als prachtig voorbeeld... Wat mij de afgelopen weken opviel is dat de argumenten om voor te stemmen breder zijn dan economisch – ook cultureel (gay rights) en milieu heb ik voorbij zien komen. Livestro en Ellemeet zaten alle twee sterk op het economische verhaal. Dat is in ieder geval een duidelijk alternatieve manier van naar het onderwerp

‘Probeer gewoon feitelijk uit te leggen wat de gevolgen van dit verdrag zijn’

Meer mensen zullen zich nu uitspreken over het onderwerp en het anti-regeringssentiment is in Nederland redelijk wijdverbreid. Er zullen best een hoop mensen zijn die niet hebben getekend voor het referendum, maar die toch denken: Kijk, hier kan ik even gezellig nee stemmen. De vraag is dan: lukt het ja-kamp het om daar een geloofwaardig anti-verhaal neer te zetten?

Er is nu een grappige coalitie. Als je die Joshua Livestro en Corinne Ellemeet ziet – ik bedoel, die mensen staan politiek normaal gesproken zo ver uit elkaar! Ze hebben goede inhoudelijke argumenten in handen, maar ze verschillen denk ik ook wel wat in strategie. Dus dat wordt nog interessant. Het feit dat zij samen optrekken is natuurlijk wel een goed teken. Zeker als je kijkt naar het referendum van 2005 waarbij het ja-kamp erg verdeeld was.

kijken dan het nee-kamp presenteert. Ook het opiniestuk van Klaver en Eickhout (GroenLinks) van februari in de Volkskrant benadrukte dat stemmen voor het verdrag een positieve keuze is.”

Het is in dit soort gevallen altijd moeilijker om campagne te voeren vóór dan tegen. Je staat dus altijd 1-0 achter. Ik denk dat je vooral een positief verhaal moet vertellen. In 2005 waren mensen niet onder de indruk van de negatieve argumenten. Uit onderzoek is gebleken dat te veel van dit soort threat-argumenten ertoe leidden dat te veel nee-stemmers gingen stemmen. Je maakt het onderwerp dan groter dan het is. Probeer gewoon feitelijk uit te leggen wat het verdrag inhoudt en wat de gevolgen zijn voor de economie. Ik hoop vooral dat er een inhoudelijk sterk debat ontstaat tussen de twee kampen.”

‘Steun de strijd tegen corruptie in Oekraïne’

“Het zal geen verrassing zijn: op 6 april stem ik vol overtuiging voor samenwerking tussen de EU en Oekraïne. En ik roep iedereen op dat ook te doen! Tegen mensen die uit protest thuisblijven en niet stemmen zeg ik: elke stem tegen is er een te veel, en een niet-uitgebrachte proteststem telt niet. Er staat veel op het spel. Voor Europa, voor Nederland maar vooral voor Oekraïne en haar 45 miljoen inwoners. Veel mensen denken dat het vooral gaat om handelsafspraken. En ja dat klopt, een deel van de samenwerking gaat over het wegnemen van bureaucratie en barrières voor Europese ondernemers om handel te kunnen drijven in Oekraïne. Maar een belangrijk deel gaat over iets veel essentiëlers. Het verbeteren van de situatie in Oekraïne: het versterken van de democratie, strijd tegen corruptie en een impuls geven aan gelijkheid en diversiteit in het land. Afgelopen maand had ik een bijzondere ontmoeting met verschillende LHBTI-activisten uit Oekraïne. Hun oproep was helder: ‘Stem voor samenwerking met Oekraïne, stem voor onze rechten, stem voor onze democratie.’ Voor deze mensen is de vrijheid om jezelf te kunnen zijn geen gegeven. Deze mensen mogen vertrouwen op onze steun. Stem 6 april voor!”

Sophie in 't Veld
D66-fractievoorzitter
Europees parlement

‘We waren verrast, dachten dat Nederland altijd zo tolerant en internationaal was’

Oekraïense jongeren schreeuwen om Europese erkenning

Svitlana Noretz, verantwoordelijk voor PR bij European Youth of Ukraine

Als je mij vraagt naar het referendum zeg ik: “Stem voor Oekraïne.” Waarom?

Om dit te begrijpen moet je kijken naar wat het associatieverdrag betekent voor Oekraïne. Wanneer de Europese Unie dit verdrag ratificeert, krijgt Oekraïne toegang tot de verenigde Europese markt. Inwoners van ons land kunnen dan zonder visum door de Europese Unie reizen. De handel met landen van de Europese Unie wordt ook eenvoudiger, omdat er gemeenschappelijke regels worden aangehouden voor de producten die we internationaal willen verkopen. Met dit verdrag krijgt Oekraïne de mogelijkheid om op economisch vlak mee te doen met de Europese Unie.

Wat het associatieverdrag niet is, is een pad naar Europese integratie. Hoewel het reizen makkelijker wordt, blijven de grenscontroles tussen Oekraïne en de Europese Unie bestaan. We zijn geen onderdeel van de markt, maar moeten wel voldoen aan de eisen. In essentie betalen we de kosten van de Europese Unie, zonder dat we de voordelen krijgen zoals financiering vanuit de EU, of onderdeel zijn van de Europese instanties.

Alhoewel een groot deel van de Oekraïners gelooft dat dit verdrag zal leiden tot nauwere samenwerking met de EU op het buitenlands beleid, is hier sinds 2014 geen sprake meer van. Sindsdien is het verdrag met de Europese Unie enkel gericht op interne hervormingen om de kwaliteit van de Oekraïense goederen te verbeteren.

Daarom is het belangrijk om te onthouden dat het associatieverdrag voornamelijk een proces is van noodzakelijke binnenlandse hervormingen, zoals het implementeren van internationale standaarden en technische regulaties. Wanneer deze hervormingen doorgevoerd zijn, geeft het Oekraïne een ongekende kans: een mogelijkheid om een volwaardige speler te worden op de internationale markt. Ondanks de vooroordelen dat de vrijhandelszone lokale bedrijven zou kunnen benadelen, blijkt uit het associatieverdrag dat kleine bedrijfjes er juist op vooruit gaan wanneer het verdrag in werking gaat.

Het is belangrijk om te realiseren hoe fundamenteel de rollen zijn die wij als gewone burgers hierin spelen. Elke stem kan nu gehoord worden, en iedereen kan invloed uitoefenen op het beslissingsproces. De vraag is wat je kiest. Allebei de partijen zullen hier

beter van worden. De Oekraïners zullen niet alleen maar om hulp vragen, maar ook zelf toevoegen aan de Europese Unie. Waarom zou je dan niet kiezen voor dit partnerschap?

Elke dag ontmoet ik mensen die Oekraïne helpen veranderen. Vrijwilligers, activisten, advocaten, IT-specialisten, studenten, en gepensioneerden – ze werken allemaal om hun land te verbeteren. Het oude, corrupte systeem, wat zonder dit verdrag in stand zou blijven, is eindelijk op zijn retour. Daarom is het belangrijk dat zowel Nederlanders als Oekraïners een keuze maken. Het is onze hoop dat net zoals wij de keuze hebben gemaakt om een stap voorwaarts te doen, de Nederlanders ook deze stap nemen om de Oekraïne te helpen.

Anna Rogovchenko, Master in Public Administration, Voorzitter van de European Youth of Ukraine.

Toen we hoorden dat Nederland een referendum zou houden over het associatieverdrag waren we verrast. Het is altijd onze ervaring geweest dat Nederland een vriendelijk land is dat weinig behoefte zou hebben aan een referendum zoals dit. Ongeveer de helft van al onze expats zit in Nederland, en daar hebben veel Oekraïners geleerd dat de Nederlanders een erg tolerant volk zijn.

Het associatieverdrag zal zeker voordelen opleveren voor de handel tussen de Oekraïne en Nederland. Op dit moment staat de handel tussen Nederland en Oekraïne al op de vijfde plek qua intensiviteit, en er zijn 500 Oekraïense bedrijven met

er nooit genoeg geluisterd kan worden naar jongeren, is de rol van jongeren in de politiek steeds sterker geworden in de afgelopen twee jaar. Het Ministerie van Jongeren en Sport heeft een grotere openheid naar jongeren, en de ambassade van de Verenigde Staten heeft een Youth Advisory Council (Jongeren Advies Raad) opgezet om meer feedback van jonge activisten te vragen.

Met de European Youth of Ukraine hebben wij ook gewerkt om de goede kanten van de Europese Unie te belichten binnen de Oekraïne. Er is meer samenwerking tussen jongerenorganisaties en hun moederpartijen, en we reageren op elke belangrijke gebeurtenis in nationale en internationale media. Onze activisten werken actief om verbeteringen aan te brengen, niet alleen maar in woord maar ook in daad.

Wij willen het Nederlandse volk dan ook

‘Dankzij internationale samenwerking is situatie in Oekraïne verbeterd’

Nederlandse kapitaalinvesteringen. Door nieuwe wetgeving, waarmee de Oekraïense wetgeving voor handel meer lijkt op de Europese wetgeving, zal Oekraïne meer open worden in termen van internationale handel en bedrijfsvoering. Uiteindelijk zal dit ervoor zorgen dat niet alleen het Oekraïense bedrijfsleven hiervan voordeel heeft, maar ook Nederlandse bedrijven die zich in Oekraïne willen vestigen. Het is voor ons zeer belangrijk dat ons legale stelsel, het systeem van belastingen, en de politieke gewoontes zich ontwikkelen in een meer internationale richting.

Op dit moment is Oekraïne al een politieke bondsgenoot en handelspartner van de Europese Unie. Daarom waarderen we het zeer dat de EU helpt met het delen van hun regulaties en ervaring. We begrijpen ook waarom dit proces langzaam verloopt – het kost immers tijd om 28 partijen het eens te laten zijn over een verdrag zoals dit. Mede dáárom roepen wij het Nederlandse volk op om eenheid te tonen. We weten wat de gevolgen zijn als één speler zich richt tegen de rest: dit is de oorsprong van de oorlog in het oosten van ons land, waarbij één partij besloot om niet meer mee te doen met het systeem, in plaats van consensus te zoeken met de groep.

Dankzij deze internationale samenwerking, is de situatie in Oekraïne ook verbeterd. Hoewel

vragen om voor te stemmen. Soms is er maar een kleine beslissing nodig om grote veranderingen teweeg te brengen. En hoewel het goed is om als volk je stem te laten horen, is het ook cruciaal om te begrijpen hoe ratificatie van dit verdrag door de Europese Unie de Nederlandse en Europese democratie zal versterken. Daarom vragen wij het Nederlandse volk om voor het associatieverdrag te stemmen: om met een stem voor een grote, positieve verandering te brengen voor het Oekraïense volk.

‘Oekraïne biedt goede mogelijkheden om handel mee te drijven’

“Werkend voor Human Rights Watch, kom ik in veel landen waar de democratie een wassen neus is. Autoritaire regimes drukken beslissingen door, de bevolking heeft het maar te slikken. In Nederland is dat gelukkig anders.

Een correctief wetgevingsreferendum is een middel voor de bevolking om aan de noodrem te trekken. Het is aan de politici om in de campagne uit te leggen waarom zij een bepaalde beslissing genomen hebben. En het is aan groepen in de samenleving om kiezers voor hun standpunt te winnen. Democratie in optima forma dus. Dat moeten we koesteren. Daarom vind ik het belangrijk om te stemmen.

Al voeg ik eraan toe dat de Nederlandse overheid het Nederlanders in het buitenland, zoals ik, wonend in Berlijn, moeilijk maakt om op een eenvoudige manier hun stem uit te brengen - maar dat terzijde.

Oekraïne ligt aan de buitengrens van Europa. Het land biedt goede mogelijkheden om handel mee te drijven, heeft hulp nodig bij het verder vormgeven van de democratie en verankeren van de mensenrechten. Dat is in het belang van de bevolking daar en van ons. Mijn stem is dus ‘ja’. En daarmee zet ik de Russische president Poetin een hak.”

Boris Dittrich
Oud-partijleider D66

'We moeten zelf de verandering maken'

Verhalen van Oekraïense jongeren

Samen met fotografe Robin Alysha Clemens, reist Lisa Weeda bijna een maand door Oekraïne, op zoek naar verhalen van de jonge generatie. Ze reist naar Kiev, Odessa, Lviv en Dnipropetrovsk en spreekt met creatievelingen, journalisten, huismoeders, soldaten en alles er tussenin. Een korte schets van twee ontmoetingen.

Anastasiia – Kiev – Les Kurbas theater aan de Volodymyrs'ka straat 23

De jonge theaterregisseur Anastasiia Liubchenko (27) stuurt begin januari 2016 haar acteurs van Mime Wave Ukraine het metrostelsel van Kiev in. Niet om te bekijken hoe de mensen bewegen, maar om deze vraag te stellen: 'Wat is een groter probleem in Oekraïne: corruptie of oorlog? Wat is meer destructief?' Bij terugkomst in het theater discussieert de groep van vijf acteurs over hun bevindingen. Het stellen van deze en meerdere vragen is onderdeel van het repetitieproces van het theaterstuk *Metamorphosis* (in april te zien tijdens *Europe By People* in de Tolhuistuin), een stuk over de huidige omstandigheden in Oekraïne en de veranderingen die het land doormaakt. Kunst is voor deze groep een dragende factor om de problematiek in hun land bespreekbaar en persoonlijk te maken. Het publiek in Nederland moet via animaties, muziek, tekst en sterke beeldtaal zien hoe het land in elkaar valt maar op hetzelfde moment opstijgt.

Op 13 februari gaat het stuk in première in het Les Kurbas centrum. De zaal zit overvol: 75 tickets voor 60 plekken. De zaal zit vol twintigers en dertigers. Ze proppen zich tegen elkaar aan in de theaterbanken. Na de voorstelling, die een uur duurt, volgt een nagesprek. De groep acteurs, die nu op banken tegenover het publiek zit, is afkomstig uit verschillende delen van Oekraïne.

'We zijn samen een soort minimaatschappij,' vertelt Liubchenko aan het publiek. 'Een klein Oekraïne. Wij komen uit de Krim, het oosten, de hoofdstad. Sommigen van ons willen een muur tussen Rusland en Oekraïne bouwen, sommigen stonden op de Maidan hier in Kiev, anderen willen gewoon dat het land weer één geheel is. In dit stuk vertellen we wat Oekraïne voor ons is, want ons raakt, wat we zien, wat we willen. We bieden geen oplossing. We bieden alleen de mogelijkheid tot een gesprek.'

Liubchenko groeide op in Kiev, studeerde daar Pantomime aan de Circusacademie en woont en werkt nu al vijf jaar in Amsterdam. Afgelopen jaar werd haar stiefvader op de Krim meerdere malen in elkaar geslagen, omdat hij zijn Oekraïense stuk land niet wilde verlaten. 'Uiteindelijk redden de wilde honden die hij elke dag te eten gaf zijn leven; zij vielen de aanvallers aan.' Misschien is dit wel de beste metafoor voor wat er nodig is. Je moet vertrouwen kweken bij anderen en zo voor elkaar durven gaan zorgen, samen iets ondernemen en de handen ineen slaan, meer doen voor het land waarin je leeft en werkt. En die actieve houding groeit, meent de jonge zaal, maar er moet nog ontzettend veel overwonnen worden. 'Er is een gigantisch gat tussen het volk en de overheid. We moeten zelf de verandering maken,' zegt een van de

meisjes op de achterste rij. De rest van de zaal knikt instemmend: 'Wat we nodig hebben, is jonge mensen in het parlement, die geen banden hebben met NGO's of oligarchen zijn. Zij kunnen de verandering maken die nodig is, en onze stem zijn. Wij worden niet gehoord, en daarom zijn er nog steeds te weinig kansen hier.'

Yulia – Lviv – Slaapkamer aan de Lychakivska straat 43

Er staan een bed, bureau, boekenkast en één leunstoel. Het hoge plafond en de ornamenten stammen uit de tijd dat deze stad onder het Habsburgse bewind viel. De westelijk gelegen stad Lviv barst uit elkaar van prachtarchitectuur, warmte en heeft een zeer Europees uiterlijk, maar Yulia Kryval (24) zou zo vertrekken. Morgen, als het kon. Als meisje van de wereld heeft ze maar vier foto's boven haar bureau hangen. Drie van haar vrienden, één van haar half-half internationale liefde uit Berlijn. Daar, in die Duitse stad, veranderde Yulia haar tred. In eerste instantie studeerde ze talen aan de Ivan Franko universiteit. Haar wens: vertaler, leraar of tolk worden,

Reis mee met Lisa

Lees meer over de reis die Lisa maakt in het kader van het Slow Writing Lab (Letterenfonds) op

<http://somjesnoehwsjehrjodnich.tumblr.com/>

En check vooral ook het instagram account van Robin Alysha Clemens <https://www.instagram.com/robinalysha/>

maar toen ze naar Berlijn vertrok voor een Erasmus programma aan de Humboldt Universiteit, zag ze dat deze studie haar geen sterk toekomstperspectief bood.

'Ik wist dat ik aan een baan zou komen als ik afstudeerde, maar ik wist ook: iedereen spreekt talen, deze studie heeft geen waardevol major programma en ik zal niet veel geld verdienen.'

Niet dat alles om geld draait, maar wel wanneer je meer wilt dan alleen de rekeningen betalen en eten. Als je wilt reizen en de wereld zien bijvoorbeeld, moet je meer verdienen, iets wat voor een aardige groep jonge mensen uit Oekraïne om vele redenen vooralsnog niet makkelijk te bereiken is.

De redelijk zwakke economie kelderde nog harder in het jaar van de Euromaidan. In januari 2014 verdiende een Oekraïner gemiddeld 384,- dollar per maand, in december 261,-. Al voor deze grote ommezwaai plaatsvond, besloot Yulia zich toe te leggen op de IT-business. Ze ging op zoek naar een geschikte stageplek en schoolde zich compleet om met als extra vaardigheid haar kennis van meerdere talen.

Inmiddels werkt ze al bijna twee jaar als PR- en marketingspecialist bij SoftServe, een van de grootste IT-bedrijven van Oekraïne met veel connecties over de grens. Het personeel bestaat grotendeels uit adolescenten. Het bedrijfspanid in Lviv heeft een HQ-locatie op Instagram en er is jaarlijks een groot bedrijfsfeest op bijvoorbeeld een strand, inclusief DJ's en jongens die je cocktails in elkaar schudden.

'Voor Oekraïense standaarden doe ik het erg goed,' vertelt Yulia. 'Ik kan sparen en reizen. Ik

kan hier een tof leven leiden met het inkomen dat ik heb. Maar in verhouding met sommige normale Europese inkomens, is het nog steeds een lachertje.'

Haar vader en moeder, werkzaam als respectievelijk agent en lerares, verdienen samen ongeveer 5000 grivna per maand. 'Dat is nu nog geen 200 euro. Ik snap niet hoe zij ooit met mij op vakantie konden en mij altijd het gevoel hebben kunnen geven dat ik niks miste.' Yulia bevindt zich een stap hoger op de financiële ladder, maar wil uiteindelijk wel weg uit Oekraïne. Ze wil doorgroeien in het buitenland, wonen in Berlijn, een plek met meer mogelijkheden. Maar zonder contract in het buitenland krijgt ze geen werkvisum en nu ze is afgestudeerd, is er geen mogelijkheid meer voor langer verblijf via een studentenvisum. Dit moet makkelijker kunnen, de grenzen moeten opener zijn. 'Het associatieverdrag kan daarbij helpen,' zegt ze. 'Een "ja" van Nederland zou Oekraïne meer economische erkenning en vrijheid geven als natie. Het associatieverdrag biedt ons land meer ruimte om zich te kunnen ontwikkelen. En dat hebben we nodig.'

De toekomst van Oekraïne als 'stabiel land' is een ingewikkeld en soms ondoordringelijk lijkend web met nog ontzettend veel gaten om doorheen te vallen, maar elke natie moet ergens beginnen met het weven van sterker touw tussen de dunne draden door. De houding van Yulia's en Anastasiia's generatiegenoten is positief, er heerst vechtlust. Maar er trekken ook veel jonge en intelligente mensen weg. Zij missen een regering die de hand reikt, een open discussie in de media die uit hun vaste routine moeten breken.

'Een stem voor, is een stem tegen Poetin'

"Mensen moeten natuurlijk helemaal zelf weten of ze gaan stemmen voor het referendum. Deelname is tenslotte geen verplichting, maar een recht. Dat recht heeft D66 bevochten in het parlement. De politieke democratie houdt immers niet alleen maar in dat je eens in de vier jaar een volksvertegenwoordiger kiest, maar ook dat je betrokken bent bij het publieke debat en, indien nodig, meebeslist. Het referendum kan in bijzondere gevallen het parlement ertoe brengen om een wet of een verdrag niet door te laten gaan. Maar ook kan de bevolking het referendum gebruiken om zo'n wet of verdrag juist te steunen. De democratie een beetje dichtbij mensen brengen, daar is mijn partij voor opgericht!"

Ik vind het Associatieverdrag met Oekraïne heel verstandig en ik hoop dat de kiezers dat steunen. Het geeft inwoners van Oekraïne perspectief op een economisch en democratisch betere toekomst en geeft ons eigen land meer mogelijkheden tot handel. Handel is altijd al de sleutel voor onze economie geweest. Maar wat ik nog belangrijker vind: zo geven we Poetin zo weinig mogelijk kans om zijn macht verder uit te breiden in Europa. En dat is niet alleen in belang van de Oekraïners maar ook van ons. Kortom: stem vóór Europa en tegen Poetin!"

Thom de Graaf
Fractievoorzitter
Eerste Kamer D66

‘Dit verdrag betekent vooruitgang’

Strijd in PJO-land: JS, JOVD, JD en DWARS vóór, Pink! En ROOD tegen

GeenPeil. Er zijn inmiddels kilometers tekst geschreven over Neerlands' eerste raadgevende referendum. De climax echter, het daadwerkelijke referendum, staat nu voor de deur. De innerlijke strijd binnen de JD heeft een duidelijk standpunt opgeleverd. Wij zijn voor. Maar hoe redeneren andere PJO's over het referendum? We vroegen het verschillende vertegenwoordigers van onze concullega organisaties.

Door: Victor Weerensteijn

Allereerst; hoe denken jullie over dit referendum als tool om het volk te raadplegen over dit onderwerp?

Merel (ROOD): “Wij vinden het referendum een toffe mogelijkheid voor burgers om een signaal af te geven. Wij zijn ook van mening dat de veronderstelde complexiteit van het referendum wel meevalt, en dat in het wegnemen van vraagtekens bij de bevolking een taak is weggelegd voor de politieke partijen.”

Lyle (DWARS): “Dit referendum lijkt ons geen al te goede tool, omdat een technisch verdrag wordt gesimplificeerd tot een ja/nee vraag. De meeste DWARS-leden zullen waarschijnlijk wel voor stemmen, maar door afwijkende prioriteiten hebben we niet echt

een campagne.”

Bart (Jonge Socialisten): “Referenda gaan zelden echt over de vraag die wordt gesteld. Bijvelen bestaat de indruk dat het referendum gaat over toetreding van Oekraïne tot de EU, of over de EU zelf. Het referendum gaat echter over het verdrag, dat over handel en mensenrechten gaat. De Jonge Socialisten zijn voor het verdrag. De EU is van oudsher een baken van mensenrechten, en moet zich niet afkeren van burens die streven naar democratie en mensenrechten.”

Matthijs (JOVD): “Hoewel de JOVD tegenstander is van het referendum, roept het iedereen op om te gaan stemmen, en dan het liefst voor. Emoties en halve waarheden domineren het debat, vooral vanuit het tegen-kamp.”

Bart geeft aan dat bij veel mensen de indruk bestaat dat dit verdrag een voorbode is van het toetreden van Oekraïne tot de EU. Hoe zien jullie dat?

Merel: “Dat Oekraïne op termijn zal toetreden, is bij ons wel een vrees. Zie bijvoorbeeld Polen en Kroatië, die na associatieverdragen ook binnen de kortste keren lidstaat werden. Porosjenko zelf heeft ook gezegd dat hij het verdrag als opstapje tot een EU-lidmaatschap ziet.”

Eva (PINK!): “Een eventueel toetreden

van Oekraïne tot de EU zien wij ook niet zitten. Sowieso: voordat de EU zich gaat bezighouden met het uitbreiden van zijn invloedssferen valt er in de EU zelf nog genoeg te verbeteren op het gebied van bijvoorbeeld dierenwelzijn en milieu. In Oekraïne staat het er nog belabberder voor, en daar komt ook nog eens het voorkomen van kinderarbeid en oneerlijke concurrentie bij. Wij vinden dat het huidige wanbeleid nu in wezen wordt beloofd met dit verdrag, hoewel we wel erkennen dat het uitzicht op een dergelijk verdrag kan helpen deze misstanden tegen te gaan. Toch is het verdrag in zekere zin een element van Europese expansiedrift.”

Lyle: “Zo'n vaart zal het allemaal niet lopen. Pak 'm beet Chili heeft ook een associatieverdrag met de EU, maar die zullen nooit toetreden. Sowieso hebben Europese lidstaten de mogelijkheid het toetreden van een nieuwe lidstaat te vetoën. Als je ons zou vragen of we voor een toetreding van Oekraïne zijn, dan is het antwoord op het moment beslist nee, maar dat is geen permanente nee. Het referendum gaat daar niet over.”

Bart: “Wij hebben Oekraïne er vooralsnog ook liever niet bij. Het is bij dit referendum alleen niet relevant.”

Matthijs: “Er staan in het verdrag alleen vage termen over “toenadering zoeken”. Uit niets blijkt dat het verdrag voorsorteert op

De Politieke Jongeren Organisaties (PJO's)

ROOD: gelieerd aan SP
 PINK!: gelieerd aan PvdD
 DWARS: gelieerd aan GroenLinks
 JOVD: gelieerd aan VVD
 JD: gelieerd aan D66
 JS: gelieerd aan PvdA

toetreding tot de EU door Oekraïne, en dat is maar goed ook. Toch is de toenadering een goed streven, omdat politieke en economische samenwerking de regio zal versterken. Dat is niet alleen goed voor handel, het is überhaupt goed om Oekraïne te betrekken bij het vrije en democratische Westen zodat het niet in de handen van Poetins Rusland wordt gedreven.”

verdrag zou kunnen helpen bij het verbeteren van die misstanden. Het nu doorgaan van het verdrag geeft juist een slecht signaal af, omdat Oekraïne de economische voordelen die het verdrag biedt reeds ontvangt terwijl mensenrechten nog te wensen over te laten, en bijvoorbeeld vakbonden gewoon nog keihard worden onderdrukt.”

Matthijs: “De JOVD ziet het verdrag niet zozeer als een beloning voor of juist een wondermiddel tegen Oekraïense problemen. Het is belangrijker en relevanter om het verdrag te bezien in de context van wat het voor Nederland zal opleveren: Vergroting van de handelsmogelijkheden en het versterken van de geopolitieke positie van de democratische Europese landen. Overigens is Oekraïne er nog lang niet, maar is het wel op de goede weg om de genoemde misstanden te bestrijden. Het land komt immers van ver.”

‘Het is een rationele, economische samenwerking met een grote partner’

Eva geeft aan dat, hoewel het uitzicht op het verdrag kan helpen misstanden tegen te gaan, dit verdrag in zekere zin het belonen van wanbeleid is. Zijn jullie het daar mee eens?

Merel: “Met het aangaan van dit verdrag ontkomt de EU waarschijnlijk niet aan het krijgen van vuile handen. Er staat bijvoorbeeld niets over corruptie in het verdrag, terwijl Oekraïne in indexen die corruptie meten ergens onderaan bungelt. Vooral grote bedrijven zullen profijt hebben van dit verdrag, maar niet de mensen in Oekraïne en de rest van Europa.”

Bart: “Flauwekul. Een stem voor het verdrag is net zomin het belonen van wanbeleid als een stem tegen het in de hand werken van Poetin is. Het gaat erom dat je mensen die democratie en mensenrechten willen zo veel mogelijk bij dat proces betrekt. De EU is van oudsher een baken van mensenrechten, en moet buurlanden die streven naar verbetering niet de rug toekeren.”

Lyle: “Het is juist een reden om voor te zijn. De EU kan een positief verschil maken in deze misstanden. Door betrokken te zijn en te associëren, is de EU meer in een positie om voorwaarden te stellen. Als je Oekraïne de rug toekeert, wordt dat juist lastig. Het verdrag maakt in mijn ogen dus juist werk van de strijd tegen corruptie.”

Eva: “Ik denk dat alleen het uitzicht op het

Tot slot: Wat gaan jullie stemmen?

Lyle: “Voor. Het verdrag maakt werk van de strijd tegen misstanden. Door je als EU te associëren en betrokken te zijn, ben je in de positie om voorwaarden te stellen, en kun je echte verbeteringen afdwingen. De EU kan hier een positief verschil maken.”

Merel: “Tegen. Dit verdrag heeft tot nu toe vooral voor verdeling gezorgd, tot een burgeroorlog aan toe, en heeft de potentie nog meer verdeling te veroorzaken.”

Eva: “Tegen. Sociale misstanden en milieubeleid dat te wensen overlaat moet niet worden beloofd met een associatieverdrag.”

Bart: “Voor. Dit verdrag betekent vooruitgang voor veel mensen, met name de Oekraïners. De EU kan weer een stap zetten in de strijd voor democratie en gelijke rechten. Dit verdrag zal op de korte termijn een positieve uitwerking hebben op de economie en mensenrechten in Oekraïne, en op de lange termijn een positieve uitwerking op de economie in Europa als geheel.”

Matthijs: “Voor. Het is een rationele, economische samenwerking met een grote partner aan de buitengrenzen van Europa die Nederland ten goede zal komen. Het alternatief is dat Oekraïne in handen van Poetin zal vallen. Dat steunt zijn economie en zijn machtspositie, en is het laatste dat we moeten willen.”

‘Dit verdrag ondersteunt Oekraïne naar een rechtvaardigere samenleving’

“Als Jonge Democraten laten we dit referendum echt niet kapen door de eurosceptici. Volop gaan wij inzetten op een ‘ja’ voor het associatieverdrag met Oekraïne. Dit verdrag is goed voor de Nederlandse handel, én het ondersteunt Oekraïne in zijn ontwikkeling naar een stabiele democratie en rechtvaardiger samenleving. Niet alles is koek en ei in Oekraïne. Met dit verdrag trekken we onze handen niet af van de problemen daar, noch is het een eerstestap in lidmaatschap van de Europese Unie. Het is een steunbetuiging aan de Oekraïners. Beoordeel dit referendum op de onderwerpen waar het daadwerkelijk over gaat: samenwerking, democratie, handel en een veilig Europa.”

Dus: bent u voor of tegen de wet tot goedkeuring van de associatieovereenkomst tussen de Europese Unie en Oekraïne?

Onze inzet wordt JA, volmondig JA. We komen op voor onze idealen en voeren daarom campagne met de hele vereniging. Met de afdelingen, met ons campagneteam en met deze DEMO.”

Elene Walgenbach
 Voorzitter Jonge
 Democraten

‘Als jij je kind verkeerd opvoedt, vraag je jezelf ook niet af wat je er zelf aan hebt’

Reflectie: Jan Willem Bertens kijkt terug op DEMO-artikel uit '97

De werkkamer van de 80-jarige Bertens staat vol met boeken, tijdschriften en trofeeën die hij in zijn rijke carrière wist te verzamelen. In zijn typisch Maastrichtse herenhuis (anno 1616) springt hij van kast naar kast, van boek tot boek en van schilderij tot schilderij in zijn enthousiasme om het verhaal achter al die relikwieën en memorabilia toe te lichten. De naamgever van de fameuze Jan Willem Bertens-award lijkt bij tijd en wijle te vergeten dat hij een interview geeft. Hij rijgt de monologen aan.

Door: Mart Roumen

“Een ding”, vertelt de voormalige diplomaat en Europarlementariër Jan Willem Bertens als hij wordt benaderd voor het interview. “We gaan extern lunchen. En dan bedoel ik: op zijn Limburgs. Dat moge duidelijk zijn.”

Eenmaal gezeteld in zijn vaste lunchrestaurant schrikt hij van het artikel dat een kleine twintig jaar geleden in dit magazine stond. Niet zozeer door de dingen die hij zei over burgerinspraak, het verdrag van Maastricht of het ‘soepel hanteren van de EMU-maatregelen voor nieuwe toetreders’, maar door de foto’s. Hij barst uit van het lachen als hij hoort dat de ‘meest afschuwelijke foto ooit’ van hem indertijd op de cover is beland. “Ik weet nog dat ik dat interview gaf”, verzucht hij. “Ik ben iets grijzer, maar onderschrijf nog steeds de meeste zaken die ik heb toegelicht.”

De rode wijn komt op tafel en Bertens vervalt in een stroom van soms onnavolgbare anekdotes en bruggetjes tussen verhalen. Een lijst aan illustere D66-namen passeert de revue. Steevast voorafgegaan of gevolgd door: ‘Even tussen ons’, ‘Dit kun je maar beter niet opschrijven’, of ‘Kun je die krachttermen er wel uithalen, alsjeblieft?’ Bertens is op dreef.

Europa

Jan Willem Bertens, ten tijde van het DEMO-interview in 1997 D66-delegatieleider binnen de Liberale groep van het EP: “Er is niks terechtgekomen van de democratisering waar ik in dat artikel de wens over uitsprak. Europa miste daadkracht om door te pakken. Bij het Verdrag van Maastricht had je al de Britse opt-out-regeling op de sociale

wetgeving. ‘Zullen we ook schoenen laten maken voor iemand met een klompvoet. We nemen aan dat niemand een klompvoet heeft, maar je weet toch nooit’, was het commentaar.”

Met Bertens is in 1989 de samenwerking met de VVD van start gegaan. “Politiek gezien stemden wij nagenoeg hetzelfde. Buiten Bolkestein, die onderscheidde zich flink, ondanks het paarse kabinet. Hij heeft zich verkneukeld dat hij dat zich kon permitteren. Werd ook nog EU Commissaris! Een briljant politicus. Zonde dat Fortuyn hem de kroon op zijn werk niet gunde.”

Bertens blijft vanaf zijn vertrek uit het EP in nauw contact met het Brusselse, onder andere als verkiezingswaarnemer en spreker op congressen. Het penningmeesterschap van de Vereniging van oud-Europarlementariërs brengt hem om de twee weken in het parlement, waar hij constateert dat het Nederlandse VVD/D66 smaldeel behoorlijk eendrachtig koers houdt. Zulks in tegenstelling, naar zijn mening, in de Tweede Kamer, waar de Zijlstra de besluitvorming laat bepalen door kansberekening de komende verkiezingen als grootste partij te overleven. “De abonnementen op De Limburger, NRC Handelsblad, de Volkskrant, Vrij Nederland en De Groene leveren knipselklappers vol bewijzen dat Rutte niet bepaald een fan is van Europa. Vergeet niet zijn ferme electorale kreet Nederland terug te geven aan zijn hardwerkende landgenoten. Een waarschuwend wijsvinger richting de EU. In de wandelgangen verneem ik dat de VVD-fractie in Brussel te weinig op draagvlak voor haar werk en standpunten kan rekenen op het Binnenhof, waar de eurosceptis groeit. Zeker nu zij in de peilingen in de min staan. Wij, zoals bekend, in de plus.”

Ook in eigen geledingen werd in zijn tijd volgens Bertens het Brusselse werk te kort gedaan. “Boris Dittrich zei ooit dat alles wat er in Brussel gebeurde hem nooit bereikte. Maar het ging met bakken post naar Den Haag toe! Alles! Precies! Dat is natuurlijk veel, maar als er één instituut is – en nu word ik echt giftig – dat iedere vergadering laat afdrukken in de taal van alle leden en vervolgens binnen een week laat opsturen

naar iedere Uniehoofdstad, is het Brussel wel!”

“Er is wantrouwen jegens Brussel in Nederland. Europa is altijd ondergewaardeerd, politiek gezien speel je op de onderste lat. ‘De politiek’ in Nederland is de Tweede Kamer. Alles wat uit de toeter van Rutte komt, is gericht op Nederland. ‘Brussel? lekker reizen’, hoor je dan. Een aantal journalisten en Tweede Kamerleden zijn een keer een week met cameraploeg met mij mee gereisd voor de ‘Ver van mijn bed show’ van de KRO. Ze waren bekaf aan het einde. Bekaf! Ja, je bent veel aan het reizen, maar doet dan ook wel nuttige dingen. Het is je werk. Ze hebben er geen idee van. Er ligt een taak voor de vaderlandse redacties als het gaat om het beter uitlichten van de Brusselse agenda.”

Tegelijkertijd beseffen Nederlanders nauwelijks dat vertegenwoordigers van Europa buiten de EU ongelooflijk veel aanzien hebben, zo vindt Bertens. “Ik was ambassadeur voor de Midden-Amerikaanse regio. Piet Dankert, EP-voorzitter, kwam daar op bezoek in de jaren '80. Als Sinterklaas werd hij onthaald! Europa, de bakermat van onze beschaving zeiden de Latino's.

Uitstraling als Europees vertegenwoordiger “Het is heerlijk om als Europees waarnemer de menigte toe te spreken. In Oekraïne waren drie vertegenwoordigers van Europa. Dat volk ziet die drie mensen en denken: ‘JAA!’. Zij spreken woorden van hoop voor die massa. Zij komen thuis en denken: “Verrek, we willen naar Europa’. Die nuanceverschillen tussen commissarissen, parlementariërs en ambtenaren zien ze niet op zo'n plein. Ik heb zelf ook weleens op een plein in Honduras ‘Leve Europa!’ geroepen met applaus als toetje.

Die uitstraling van hoop heeft de EU door de jaren heen gehad. “Als jij gezegd had in '87 dat het wel leuk zou zijn als de Roemenen en Bulgaren bij de EU en NAVO zouden komen, dan had ik gelijk mijn geheime telefoon gepakt om je aan te geven. Ondenkbaar! Je werd opgepakt. Echt waar! Reagan en Gorbatsjov spraken elkaar ijskoud in IJsland. Binnen een jaar viel de muur. Schitterend! Het einde van het communistische bolwerk. Oost-Europese landen wilden van alles

lid worden wat voorgesteld werd vanuit Europa: De EU, de NAVO en alle andere samenwerkingsverbanden. Ik zei tegen de ambassadeur van Roemenië: 'You forget just one very important conglomerate of likeminded people: MVV Maastricht'. 'Yes of course, also membership of MVV', verzekerde hij. Ik zweer dat op de hoofden van mijn kinderen!"

"Je kan bezwaar hebben tegen de toetreding van nieuwe landen. Men gaat kijken 'Wat hebben we er zelf aan'. Ja, dat is jammer. Als jij je kind verkeerd opvoedt, vraag je jezelf ook niet af 'wat heb ik er zelf aan', maar 'hoe kan ik hem op het rechte pad krijgen'. Dat mis ik een beetje te veel in Europa. Ook bij TTIP zijn we op eens veel weerstand aan het organiseren. Ik begrijp dat niet. Goed toch voor de Amerikanen, en voor ons!? Het denken over een gezamenlijk politiek optreden van meerderde landen zou bij ons op één moeten staan. Vergeet niet dat het van Mierlo was die hardop begon te denken over een Europees leger.

JD-Voorzitter Roel van der Poort ('89-'91): 'Hoe kan je een voormalig cocktail drinkende diplomaat serieus nemen als Europarlementariër?'

Ieder land, iedere groep en iedere godsdienst haalt iets uit Europa. "Natuurlijk hebben bepaalde mensen meer voordeel, maar Europa heeft wel de dreiging van het nazisme en het communisme weten te doorstaan. Ik ben verantwoordelijk voor de toekomstige generatie. We hebben alles onder controle en we hebben onderling via de EU fantastische communicatiemogelijkheden. We zijn voorbij het standpunt dat het – Wilders en Trump - 'afgelopen' moest zijn. Dat zei de slechtste leraar die ik had ook altijd. Vervolgens gingen we de volgende dag door met pesten."

Bertens is, net als in '97, alleen voor referenda die een duidelijke keuze voorleggen aan de inwoners. "Een referendum houden over het voortbestaan van MVV is prima, maar in 2005 legden wij de burger het 'huishoudelijk reglement' voor, slechts tien man in Nederland wisten daar iets vanaf. Niemand snapte dat, nog geen procent heeft dat toen gelezen."

Jonge Democraten

Als het onderwerp bij 'zijn' Jonge Democraten komt, krult er een glimlach onder de snor. "De jeugd heeft de toekomst. Ja, inderdaad. Nee sterker. De jeugd is de toekomst! Dat was toen zo, en nu ook. Ik was in '89 ook nooit lijsttrekker voor de Europese verkiezingen

geworden zonder de Jonge Democraten", licht hij toe. "Er was grote ophef toen ik mij kandideerde! De rank and file van de partij was te vinden in de Adviesraad en de Jonge Democraten. Beide groeperingen voelden zich, naar ik begreep, niet op waarde geschat. Soort zoekt soort." De enige die weinig met de homo novus Bertens op had bleek JD-voorzitter Roel van der Poort: 'Hoe kan een ex-cocktail drinkende diplomaat serieus te nemen zijn als parlementariër? Zo vroeg hij zich af. Bertens: "Na een goed gesprek en wat drank gaf hij zich gewonnen!"

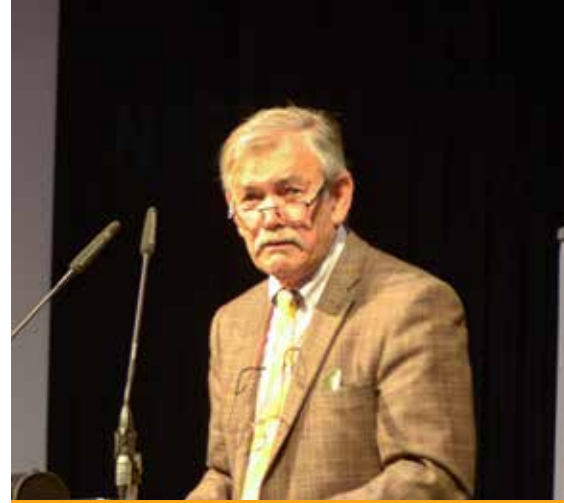
"Ik weet van die periode nog dat men ergens in de Betuwe bijeenkwam. Voor jouw beeld: het regende altijd en er werd vergaderd in houten honken die veel weg hadden van een gulag-behuizing."

Sinds zijn uitstapjes naar de Betuwe-gulag is het aan tussen de JD en Bertens. Zo erg 'aan' dat hij begin jaren '00 werd gevraagd om een jaarlijkse trofee uit te reiken aan een JD'er die zich bijzonder heeft onderscheiden. "Ik

voel mij nog steeds gecoiffeerd naamgever te zijn van het kleinoord. Eerst was het een "kinderkopje" met inscriptie, welke in het ongereede raakte. Nu een bronzen figuur op een massief koperen houder. Geen idee wie de auctor intellectualis is van het gebeuren. Zet in de DEMO maar een tekst dat we zoeken naar de persoon die de oorsprong is van mijn award, in ruil daarvoor bied ik een lunch aan in Maastricht die duurt van 's- ochtends vroeg tot 's- avonds laat, en daarna stappen!"

"De Jonge Democraten zijn waardevol voor het imago van de partij. Ik krijg vaak de vraag hoe het komt dat ik zo'n band heb met de JD, toen ze in '84 werden opgericht was ik al veel te oud daarvoor! Wellicht omdat ik een prenatale JD'er ben. In 1959 bevrucht door de Nijmeegse studentenkeukentafel preken van ene Hafmo van Mierlo om toch eindelijk te komen tot een Jong Liberale Partij!"

Exact viereneenhalf uur later nemen we afscheid, en duikt Bertens Maastricht in, het is carnavalszaterdag. "Ik zeg altijd dat ik geen carnaval ga vieren..." De ober steekt zijn vinger op en onderbreekt hem, ze vervolgen in koor: "Maar uiteindelijk loopt dat toch altijd anders."

'Ik ben trots op de fact finding campagne van Pechtold'

"Vergeleken met het referendum van 2005 is het associatieverdrag (ruim 300 bladzijdes) tenminste nog te lezen en te begrijpen. Mensen die dat lezen komen tot de conclusie dat je moet gaan stemmen én dat je voor moet stemmen. Het gaat over een associatieverdrag, waarbij handel centraal staat. Men vergeet overigens dat Europa sinds 1963 een dergelijk verdrag heeft met Turkije. Voorts ook met o.a. Chili, Palestijnse Staat, Israël en Syrië. Bepaald geen landen die kans maken lid te worden van de EU.

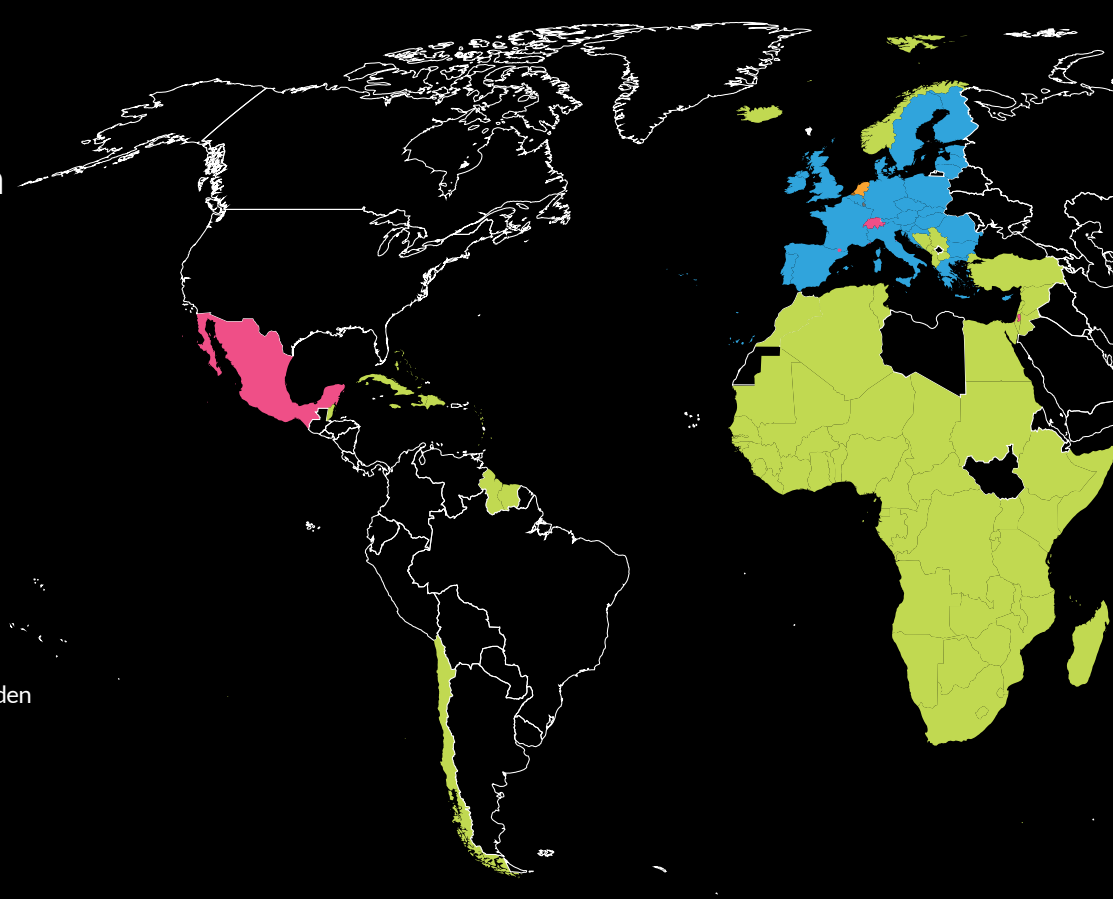
Ik vertrouw op een goede afloop, praat ook veel met 'normale' mensen, ben niet gelovig van aard, maar heb een aangeboren fiducia in human common sense. De gemakzucht een oordeel te vellen op basis van geruchten, foutieve interpretaties en de Hond-peilingen is groot op het moment. Dan hebben we wat betreft het Oekraïne-referendum ook nog Baudet, een mislukte intellectueel, omdat hij willens en wetens niet nadenkt. Een politiek verwarde exhibitionist met het voorkomen van een illusionist. Eurofoob Van Bommel (SP) roert zich flink. Niks aan de hand. Bij het annexeren van de Krim is geen schot gelost, naar zijn zeggen. Ergens heeft die partij een zwakte of misschien wel angst voor Poetin. Hoe dan ook, ik ben trots op Alexander Pechtold. Gewoon, maar wel onderbouwd door fact-finding ter plekke, een duidelijke JA-campagne te voeren."

Jan Willem Bertens
Voormalig
fractievoorzitter D66
Europees parlement

‘Associatieverdragen uniek? Allerminst!’

De EU heeft associatieverdragen met:

Albanië	Kaapverdië	
Algerije	Kameroen	
Angola	Kenia Kiribati	
Antigua en Barbuda	Lesotho	
Bahama's	Libanon	
Barbados	Liberia	
Belize	Liechtenstein	
Benin	Macedonië	
Bosnië en Herzegovina	Madagaskar	
Botswana	Malawi	
Burkina Faso	Mali	
Burundi Centraal- Afrikaanse Republiek	Marokko	
Chili	Marshalleilanden	
Comoren	Mauritanië	
Congo-Brazzaville	Mauritius	
Congo-Kinshasa	Micronesia	
Cuba	Montenegro	
De Cookeilanden	Mozambique	
De Seychellen	Namibië	
Djibouti	Nauru	
Dominica	Niger	
Dominicaanse Republiek	Nigeria	
Egypte	Niue	
Equatoriaal-Guinea	Noorwegen	
Eritrea	Oeganda	
Ethiopië	Oost-Timor	
Fiji	Palau Papoea- Nieuw-Guinea	
Gabon	Rwanda	
Gambia	Saint Kitts en Nevis	
Ghana	Saint Lucia	
Grenada	Saint Vincent en de Grenadines	Tanzania
Guinee	Salomonseilanden	Togo
Guinee-Bissau	Samoa	Tonga
Guyana	Sao Tomé en Principe Senegal	Trinidad en Tobago
Haïti	Servië	Tsjaad
IJsland	Sierra Leone	Tunesië
Israël	Soedan	Turkije
Ivoorkust	Somalië Suriname	Tuvalu
Jamaica	Swaziland	Vanuatu
Jordanië	Swaziland	Zambia Zimbabwe
	Syrië	Zimbabwe
		Zuid-Afrika

De EU heeft vrijhandelsverdragen met:

Andorra
De Faeröer eilanden
Mexico
Monaco
Palestijnse gebieden
San Marino
Zuid Korea
Zwitserland

‘Samenwerking met Oekraïne is strategisch goed’

“De aanvraag van dit referendum heb ik met bijzondere belangstelling gevolgd. Ooit diende ik de wet in die dit soort referenda mogelijk maakte. Ik besloot dan ook mijn (digitale) handtekening te zetten onder de actie van GeenPeil om over het Oekraïne-verdrag te kunnen stemmen. En dat deed ik uit overtuiging. En ik ga ook uit overtuiging ‘ja’ stemmen. Waarom? Allereerst vind ik het belangrijk dat wij Nederlanders de Europese samenwerking serieuzer nemen. En dat doe je niet door klakkeloos elk verdrag te laten passeren. Als je echt pro-Europees bent, dan moet je nieuwe stappen goed doordenken. Te lang is dat niet gebeurt, en dat heeft de Europese Unie vervreemd van veel kiezers. En waarom zeg ik dan toch ‘ja’? Omdat ik vind dat samenwerking met Oekraïne strategisch goed is: om economische redenen, om de mensenrechten daar te bevorderen, en het is belangrijk voor onze veiligheid, als buffer richting het Rusland van Putin. Maar door door dit referendum kunnen we ook met enige strengheid afbakenen waar we precies ‘ja’ tegen zeggen. Het is een ‘ja’ voor dit verdrag, niet voor een makkelijke toetreding ooit tot de Europese Unie. Door dit referendum worden de voorstanders van dit verdrag niet meegerommeld in gefluisterde beloften en side letters van Eurocraten dat de Oekraïne straks ook wel gemakkelijk tot de Europese Unie kan worden toegelaten. De Oekraïne is nog daar nog lang niet rijp voor. Stem dus een afgemeten “Ja!”

Boris van der Ham
Voorzitter
Humanistisch
Verbond

- Nederland
- Europese Unie
- Landen waarmee de EU een associatieverdrag heeft
- Landen waarmee de EU een vrijhandelsverdrag heeft

Vrijhandelsverdrag

Een vrijhandelszone of vrijhandelsgebied is een vorm van regionale integratie bij internationale economische betrekkingen. Twee of meer landenschappen door middel van een vrijhandelsverdrag de douanetarieven af ten opzichte van elkaar, belastingtarieven en quota gelden niet meer en bureaucratische vereisten worden verminderd, waardoor het aantrekkelijker wordt voor bedrijven om zich in dat andere land te vestigen en er te investeren. Veelal geldt een vrijhandelszone enkel voor een beperkt aantal landen die daarvoor onderlinge afspraken hebben gemaakt. Vrijhandelszones worden doorgaans gecontroleerd door de Wereldhandelsorganisatie. Een vrijhandelszone kan worden gezien als de eerste stap naar economische integratie.

Associatieverdrag

Het zogenaamde “Associatieverdrag” is het verdrag tussen de voormalige Europese Gemeenschappen (EG), nu de EU, en een derde land. Het betreft daarbij een overkomst met betrekking tot economische samenwerking.

DAVIDBRUG

Begroting blokkeert wil van dorp

Elementen van directe democratie in een representatieve democratie, ook lokaal botst dat

Door het initiatief GeenPeil moet de overheid een reeds gesloten akkoord met Oekraïne eerst voorleggen aan het volk. Er zijn in ons land meer voorbeelden waarbij componenten van directe democratie botsen met de volksvertegenwoordiging. De DEMO dook in het verhaal van de gemeente Nissewaard, waar de inwoners van het dorpje Oudenhorn met een overweldigende meerderheid vóór verandering stemde, die er desondanks nooit kwam.

Tekst: Julian Lambermon

Toen de Rijksoverheid bekend maakte dat bepaalde overheidstaken overgeheveld zouden worden naar de gemeenten, hebben een aantal gemeentes besloten te fuseren. Zo ook de Zuid-Hollandse gemeente Bernisse, waar het overgrote deel van de gemeenteraad ervan overtuigd was dat zij de decentralisaties niet kon bolwerken. Ellen Slachter – toenmalig fractievoorzitter van D66 Bernisse – onderschrijft dit. “Klein oppervlak, maar 12.000 mensen, dat zou enorm lastig worden.”

Het zou een fusie worden met de gemeente Spijkenisse, om samen verder te gaan als de gemeente Nissewaard. Besloten werd om de verantwoordelijkheid voor de herindeling bij de gemeente neer te leggen, legt Slachter uit. “Het zou een enorm complex proces worden met veel emoties, maar toch hebben wij doorgezet in de overtuiging dat wij zo de dienstverlening aan onze inwoners konden borgen.”

Al snel bleek dat vanuit de bevolking veel weerstand was tegen de herindeling, met name vanuit Oudendoorn. In maart 2012 liet Leen Keijzerwaard als mede-

herindelingsprocedure was inmiddels gestart en de ARHI-wet (wet Algemene Regels Herindeling, red.) verbiedt gemeenten om naast een lopende herindelingsprocedure een grenscorrectieprocedure te starten.

Minister Plasterk bevestigde dit in een brief aan de Hoornse Hoofden. Hij voegde eraan toe dat een grenscorrectie wél mogelijk was opgenomen, maar dat de besturen van Bernisse en Spijkenisse er bewust voor hebben gekozen om dit niet te doen.

Burgemeester Milène Junius van Hellevoetsluis verbaasde zich over de gang van zaken. “Ik woonde tot voor kort in Delft naast Midden-Delfland, en kan me nog heel goed herinneren dat de gemeente Midden-Delfland werd gevormd. Dat was een grote fusie en herindeling tegelijkertijd.” Midden-Delfland ontstond op 1 januari 2004 uit een fusie van Schipluiden en Maasland, en er werd een gebied ten zuiden van Delft bij de nieuwe gemeente gevoegd. “Ik weet niet waarom de gemeente richting Oudendoorn heeft aangegeven dat een aparte afsplitsing van het dorp niet mogelijk zou zijn.”

‘De gemeente heeft gedaan wat zij dacht dat goed was voor haar inwoners’

initiatiefnemer van de Hoornse Hoofden (een belangenbehartigersorganisatie die de stem van Oudendoorn verdedigt) voor het eerst van zich horen op een raadsvergadering van Bernisse. “Wij zijn begonnen op advies van een raadslid van Bernisse die zei dat er een fusie aan kwam. Ons werd gevraagd of wij als dorp niet liever naar buurgemeente Hellevoet wilde.”

Enige tijd later kwamen de Hoornse Hoofden met tien argumenten, die beschreven waarom Oudendoorn beter af zou zijn bij Hellevoetsluis. Met name het stedelijke karakter van Spijkenisse sprak het rustig gelegen Oudendoorn totaal niet aan. “Al met al is het gevoel bij Hellevoetsluis veel beter dan bij Spijkenisse. We kiezen ons hele leven op basis van gevoel en daar is niets mis mee. Denk maar eens aan het kiezen van je partner of baan”, aldus de Hoofden.

In oktober 2012 voerde de groep gesprekken met burgemeester Pauline Bouvy-Koene van Bernisse (die niet mee wilde werken aan een interview), waarin zij te horen kregen dat Oudendoorn bij een fusie niet apart naar Hellevoetsluis kon. De

De Hoornse Hoofden uitten hun wens toen het proces van herindeling al in gang was. Dat proces speelde al heel lang, legt Slachter uit. “Wij waren intern al zo ver gevorderd met het traject van herindeling dat het nodeloos ingewikkeld zou worden om Oudendoorn nog apart af te splitsen. Bij zo’n grote samenvoeging zou je met Spijkenisse, Bernisse én Hellevoetsluis een herindeling met drie partijen en drie gemeenten moeten bewerkstelligen.” Om de herindeling voor de decentralisaties van 1 januari 2015 tijdig te kunnen regelen werd besloten later definitief over de kwestie te beslissen. “Ze moesten en zouden halsoverkop fuseren”, aldus Keijzerwaard.

De vraag rijst of de gemeente niet voorafgaand aan de start van de interne procedure beter naar de bewoners had moeten communiceren, om hen zo de tijd te geven een eventuele grenscorrectie aan te vragen. Heeft een volksvertegenwoordiger voldoende mandaat om te allen tijden een besluit te nemen voor de bevolking? Wanneer is een tussentijdse volksraadpleging gerechtvaardigd? Het wringt, erkent Slachter.

‘Dit verdrag is beter voor Nederlandse ondernemers en MKB’ers’

“Ruim 400.000 mensen wilden dit referendum. Dat betekent dat politici niet moeten wegduiken, maar aan de bak moeten. Dat doet D66 met plezier. Ik leg graag verantwoording af over onze stem voor dit verdrag. Daarom voert D66 ook volop campagne. Al op 6 februari startten wij als eerste politieke partij onze straatcampagne. Gokken op een lage opkomst met een ongeldige uitslag is niets anders dan een zwaktebod. Sterker, wie voorstanders oproept om thuis te blijven, beledigt de democratie. Laat je niet weerhouden. Als de situatie in Oekraïne één ding duidelijk maakt, dan is het dat we het aan onze stand verplicht zijn om op 6 april ons stemrecht te gebruiken. De Oekraïners hebben gekozen voor een toekomst met meer vrijheden, welvaart en democratie. Voor meer samenwerking met Europa en minder samenwerking met Poetin. En dat werkt: de afgelopen 24 maanden zijn er meer hervormingen doorgevoerd dan de afgelopen 24 jaar! Wetten voor versterking van de rechtstaat, de strijd tegen corruptie en de bescherming van mensenrechten. Lid worden van de unie zit er niet in, daar is het land absoluut niet klaar voor. Maar een stabielere Oekraïne aan de grenzen van Europa is beter voor onze veiligheid. En beter voor Nederlandse ondernemers en mkb’ers die daar handel willen drijven. Onze boodschap luidt dan ook: gebruik je stem. En ons advies is: stem voor!”

Alexander Pechtold
Partijleider D66

“Natuurlijk moet je goed luisteren en de stem van de bevolking respecteren en erkennen, maar als raadslid heb je ook een eigen verantwoordelijkheid. We werkten al heel lang samen met de gemeente Spijkenisse, hadden een gemeenschappelijke visie op veel zaken en vonden hen als raad een goede buur. Dus hebben we vanuit onze positie de keuzes gemaakt die wij vinden dat goed zijn voor onze burgers.”

Ondanks protest werd in december 2012 in de raad van Bernisse met een grote meerderheid voor een fusie met Spijkenisse gekozen. Het is altijd de intentie geweest om met de gehele gemeente Bernisse op te gaan in Nissewaard, legt toenmalig wethouder Sip van der Weg uit. “De verschillende aspecten van een grenscorrectie zijn opgenomen in een aparte bepaling over Oudenhoorn, waardoor het voor ons als college niet relevant was om afzonderlijk met Oudenhoorn in gesprek te gaan.”

In deze bepaling – die unaniem werd aangenomen – stond beschreven dat ‘indien de inwoners van Oudenhoorn dat willen en Hellevoetsluis akkoord kan gaan, de grenscorrectie mogelijk is’. Slachter voegt toe: “we wilden tegemoetkomen aan de wens van Oudenhoorn, maar niet voordat er een objectief onderzoek lag naar de voors en tegens. De nieuwe raad van Nissewaard zou over het lot van Oudenhoorn moeten besluiten.”

Dat objectieve onderzoek bestond uit een draagvlakonderzoek onder de inwoners van Oudenhoorn. “We zijn tot mei 2014 bezig geweest om het college hun belofte na te laten komen om het draagvlak voor een grenscorrectie te meten”, zegt Keijzerwaard. “Na veel gedoe werd het een zogenaamd draagvlakonderzoek, uitgevoerd door een onafhankelijk bureau uit Maastricht, met een hoop ingewikkelde vragen. We zijn vervolgens actief geweest om de inwoners van ons dorp de vragen in te laten vullen.”

En niet zonder succes. Maar liefst 72% van de inwoners van Oudenhoorn nam deel aan het draagvlakonderzoek. In juni 2014 werd de uitslag bekend. Keijzerwaard: “93% gaf aan bij Hellevoetsluis te willen horen. Over directe democratie gesproken! Da’s niet vaag”, zegt hij lachend. Enkele maanden na het draagvlakonderzoek ontstond na herindelingsverkiezingen de gemeente Nissewaard, met een coalitie van de lokale partij ONS (met 13 zetels de grootste partij), VVD en CDA.

Cijfers staan volkswil in de weg

De coalitie schrijft in haar akkoord dat ze voor het zomerreces van 2015 onderzoek wil hebben gedaan naar de ruimtelijke en financiële consequenties van een eventuele grenscorrectie. Met name het zwaarwegende belang dat de gemeente Nissewaard hecht aan een onderzoek naar de financiële consequenties viel de inwoners van Oudenhoorn koud op hun dak. Enkele maanden later, op 2 juni 2015, maakt het college van Nissewaard bekend dat een grenscorrectie op alle punten mogelijk zou zijn, maar dat de gemeente dan jaarlijks €1,7 miljoen tekort komt op de begroting.

Dit tot grote woede van de Hoornse Hoofden. “We zijn gewoon voor de gek gehouden. Tijdens de verkiezingen sprak vrijwel niemand over mogelijke financiële gevolgen. De VVD schreef zelfs in haar verkiezingskrantje dat het niet de vraag was of, maar wanneer Oudenhoorn naar Hellevoetsluis zou gaan. Het coalitieakkoord respecteerde de uitslag van het draagvlakonderzoek. Mensen voelen zich verraden. Wat je nu natuurlijk krijgt is dat mensen nog verder van de politiek verwijderd raken, en dat is geen goede zaak.”

Als reactie schakelen de Hoornse Hoofden het bureau Think Public in. “Dat is een gerenommeerd bureau dat een onderzoek heeft gedaan naar de gepresenteerde cijfers van de gemeente Nissewaard. Zij trekken de cijfers en uitgangspunten ernstig in twijfel.” Keijzerwaard legt uit dat Nissewaard voor de inkomstenkant van de begroting een onafhankelijk bureau heeft ingeschakeld. “Maar de uitgavenkant hebben ze zelf gedaan. Naar onze mening is er gemanipuleerd met de cijfers.”

Zelfs al zou het tekort jaarlijks daadwerkelijk €1,7 miljoen bedragen is dat voor de Hoofden

geen reden om de belofte niet na te komen. “Al met al hebben wij nooit het idee gehad dat de gemeenten Bernisse en later Nissewaard ons dorp kwijt wilde. Oudenhoorn bedraagt kennelijk slechts €1,7 miljoen op een totale begroting van ongeveer €350 miljoen, waar hebben we het over?” aldus een teleurgestelde Keijzerwaard.

Toch doet het er niet toe dat Oudenhoorn nog geen halve procent van de totale begroting bedraagt, vindt Slachter. “Wij hebben het belang van Oudenhoorn af moeten wegen tegen het totale belang van Nissewaard. De begroting ligt gewoon grotendeels al vast. Het afsplitsen zou ten koste gaan van allerlei andere zaken, zoals het nieuwe armoede- en minimeleid. In die afweging vonden we het niet waard, hoe zuur ook voor Oudenhoorn.”

Burgemeester Junius van Hellevoetsluis geeft aan dat het handiger was geweest als Nissewaard het risico van een grenscorrectie had benoemd. “Als je weet dat je zo nadrukkelijk hebt toegezegd dat Oudenhoorn over kan naar Hellevoetsluis, ondersteund door een draagvlakonderzoek, dan had je daar mogelijk al een reservering in de programmabegroting voor op kunnen nemen.”

Burgemeester Salet van Nissewaard zegt geschrokken te zijn van het bedrag. “Er was simpelweg geen enkele aanleiding om te verwachten dat het zo zou tegenvallen”, beweert ze. “Wij hebben het niet geweten. Waar niemand rekening mee had gehouden is dat Oudenhoorn zoveel meer opbrengt en dat er relatief weinig kosten aan verbonden zijn.”

ONS-wethouder Dijkman kan zich voorstellen dat de Hoornse Hoofden zich opzij gezet voelt omdat zij hun zin niet heeft

gekregen. “Voor hen is het waarschijnlijk net zo'n verrassing geweest als voor ons dat de financiële consequenties zo duidelijk op tafel kwamen. Laten we eerlijk zijn, dat is het enige dat zo ernstig in de weg ligt.”

De waarde van directe democratie

Dat een dusdanig duidelijk uitgesproken volkswil van 93% ondergeschikt wordt gemaakt aan 'plotselinge' financiële belangen zit Keijzerwaard enorm dwars. “Ondanks de financiële consequenties zeg ik: 'belofte maakt schuld.' Je kunt de mensen dit niet aan hun verstand brengen. De onliner is altijd dat je moet 'luisteren naar je bevolking' maar je moet al helemaal luisteren als je je bevolking wat vraagt en zij zich zo duidelijk uitspreken. Nu laat je een ongekende uitslag links liggen. Daar kunnen wij geen argumenten voor verzinnen, ook geen financiële.”

Wethouder Dijkman vindt dat te makkelijk. “Het feit dat een draagvlakonderzoek aantoonde dat 93% iets wil, betekent niet dat het ook moet gebeuren. Als iemand zegt 'ik wil

Het conflict tussen Oudendoorn en de gemeente leidt ertoe dat de waarde van directe volksraadpleging ter discussie wordt gesteld. “Eigenlijk kun je je volk alleen raadplegen als de consequenties van een ja of nee helder op tafel liggen. Het had in dit geval veel zuiverder geweest als het volledige onderzoek naar de financiële en ruimtelijke consequenties op tafel had gelegen voordat we de bewoners van Oudendoorn naar hun mening vroegen. Het college had die verwachtingen niet goed gemanaged”, blikt Slachter terug, die aangeeft veel geleerd te hebben van de kwestie. “Als je inwoners raadpleegt over iets dat je wilt, moet je eerst vooraf alle feiten op tafel hebben.”

Burgemeester Junius sluit zich daarbij aan. “Je moet al in een eerder stadium weten wat er speelt. Zowel bij de mensen zelf als bij de begroting, zodat je effecten beter kunt peilen. Het financiële component is nu moeilijk uit te leggen aan de mensen van Oudendoorn.”

Hoornse Hoofden is ook van mening dat burgers te weinig kennis van zaken hebben

‘Als je je inwoners iets vraagt moet je de uitslag opvolgen ook!’

dit!’ maar het kan financieel niet, dan gebeurt het niet. Zo werkt het thuis ook niet. We hebben de verantwoordelijkheid voor 85.000 inwoners.” Het leidt tot enorme spanningen tussen de gemeente en de inwoners van Oudendoorn. “En dat is jammer, maar we moeten nu eenmaal verder kijken dan enkel die 93% van het draagvlakonderzoek”, vervolgt Dijkman. “We respecteren hun wens, maar kunnen die niet honoreren.”

Het voortdurende conflict met Oudendoorn is volgens Dijkman geen klap in de waarde van de directe democratie. “Er zijn hier tientallen initiatieven overlegd vanuit de stad die gehonoreerd zijn. Er liggen nog net geen blanco vellen, maar mensen kunnen nog altijd binnen bepaalde kaders het nodige invullen. Mensen blijven zeer welkom om initiatieven in te dienen.”

Burgemeester Salet sluit zich daarbij aan. “Natuurlijk is het leuker om met een blijde boodschap te komen. Intussen zijn er kernplatforms opgericht – ook in Oudendoorn – waarin mensen een enorme say hebben in alles wat daar gebeurt. Je kunt een groot deel van je leven mee regisseren. We vinden het belangrijk om de eigenheid van dat dorp te behouden. Daarom zetten we die kernplatforms door.”

om een dergelijke discussie goed te kunnen voeren. “Er is ons niets duidelijk gemaakt. Nooit. Er zijn bepaalde zaken zoals die lastige wetgeving die burgers niet weten en die niet worden vermeld. Als je dat als gemeente van tevoren doet kun je open in discussie gaan. Dat werd niet gedaan. Pas naderhand werd gezegd: 'Dit kan niet, dat kan niet.' Als we een aantal zaken van tevoren hadden geweten zouden we sneller weten waar we aan toe waren.”

Los van de ingewikkelde wetgeving en procedurele gang van zaken zitten de gewekte verwachtingen tijdens de verkiezingscampagnes de Hoofden het meest dwars. Dijkman heeft meegeschreven aan het programma van ONS. Terugkijkend zegt hij: “Ik zou het voortaan beter dicht timmeren, want je kunt natuurlijk heel erg spelen met woorden. Dat moet niet de bedoeling zijn. Er stond bijvoorbeeld niet in dat de financiële consequenties niet boven een x-bedrag uit mochten komen. Of ik een verkiezingsbelofte heb gebroken? Dat kun je zo opvatten, maar ik denk het niet. Het had helderder moeten worden opgeschreven.”

‘Een stem voor, is een stem voor mensenrechten’

“Ga op 6 april stemmen! Niet alleen omdat we onze eerlijke en open verkiezingen mogen vieren en hierin onze individuele verantwoordelijkheid moeten nemen, maar omdat dit ook een historisch moment is waarop het raadgevend referendum voor het eerst wordt ingezet. Als je niet gaat stemmen, gaat niet alleen jouw stem verloren, maar telt ook de stem van anderen zwaarder.

Vanuit mijn betrokkenheid bij JD Internationaal en IFLRY leerde ik veel jongeren in de grensregio van de EU kennen. Voor activisten in Oekraïne en buurland Wit-Rusland zou het een klap zijn als Europa hen de rug toekeert. Zij willen juist een steun in de rug, zodat ze weten dat ze niet alleen staan.

Ga dus op 6 april voor stemmen, want een stem voor het verdrag is een stem voor mensenrechten, voor de rechtsstaat en tegen corruptie. Bovendien heeft de Oekraïense bevolking duidelijk laten weten een pro-Europese koers te willen varen. Door voor het associatieverdrag te stemmen, laten wij Nederlanders en Europeanen duidelijk zien dat wij onze belofte voor deze toekomst nakomen en ons niet terugtrekken achter onze grenzen terwijl één van onze burens om onze steun vraagt.”

Pauline Kastemans
Jonge Democraat en
kandidaat-voorzitter
IFLRY

Baskische nationalisten dromen stug van 'scenario- Catalonië'

In sommige Europese
gebieden is uitgesproken
wens voor bindende
referenda

Iker Casanova (rechts) van EH Bildu
in gesprek met partijgenoot Carlos
Drona in de parlamentszaal van Vitoria.
De Baskische nationalisten willen een
referendum voor onafhankelijkheid
houden in hun regio.

In navolging van Catalonië, proberen nu ook Baskische nationalistische partijen een referendum over onafhankelijkheid te lanceren. Experts twijfelen aan de kans van slagen. "Het referendum in Baskenland is een doodlopend pad."

Door: Dion Mebius

"Het ziet er hier uit alsof we van de Russische maffia zijn", grinnikt Iker Casanova. De 43-jarige politicus lijkt zich op weg naar zijn eigen werkplek te willen verontschuldigen voor het interieur van het Baskische parlement. Het is waar: de witmarmeren vloertegels en glinsterend gouden pilaren van het gebouw in de hoofdstad Vitoria doen ietwat kitscherig aan. Het contrast met Casanova, die rondloopt in een alledaags kloffie en met ringetjes door beide oorlellen, had niet groter kunnen zijn. Toch lijkt de Bask op zijn plek. Hier, in het centrum van de regionale macht, voert hij zijn strijd voor onafhankelijkheid.

Eenmaal aangekomen op de wat soberder vormgegeven afdeling van zijn partij EH Bildu vindt Casanova er geen doekjes om. Het doel van de onorthodoxe politicus en zijn twintig partijgenoten is het volk te laten beslissen over de onafhankelijkheid van Baskenland. EH Bildu, sinds de vorige regionale verkiezingen van 2012 de tweede macht in het parlement, heeft daartoe naar Catalaans voorbeeld een referendum voorgesteld. "Baskenland moet bepalen wat het wil: de onafhankelijkheid, de huidige situatie of een tussenliggende optie. Wat het ook zij: de sleutel moet in ieder geval bij de mensen komen te liggen."

Waar de voorkeur voor Casanova en zijn partijgenoten naar uitgaat is duidelijk. De Basken hebben zich volgens het links-nationalistische EH Bildu lang genoeg onder het juk van de Spaanse staat bevonden. "Wij zijn slechts het restant van het afgebrokkelde Spaanse wereldrijk. Er is geprobeerd om onze unieke identiteit te vervangen door die van de Spanjaarden en desondanks hebben wij onze eigen taal en cultuur weten te behouden. Onze identiteiten verschillen, onze samenlevingen verschillen en onze economieën verschillen. We beschikken over alle aspecten van een eigen volk."

Mislukte verkiezingen

Baskenland zou floreren zonder de Spaanse molensteen om zijn nek, denkt Casanova. "Onze regio is veel verder ontwikkeld dan de rest van de Spaanse staat. Niet alleen zou onze economie beduidend sterker zijn, ook kunnen we de samenleving een stuk progressiever vormgeven zonder de invloed van de conservatieve Madrileense politiek." Opmerkingen van critici die wijzen op de al verregaande autonomie van Baskenland, wuift hij weg. "Wij willen de rechten die bij ons horen, niet slechts de rechten die ons worden toegestaan. Het is niet genoeg."

De boodschap van EH Bildu leek zijn weerklank te vinden bij de bevolking, maar bij de nationale verkiezingen van december 2015 kreeg de Baskische partij een flinke klap te verwerken. Van zeven zetels in het landelijke parlement viel de groepering terug naar slechts twee. "Een mislukking", concludeert Casanova, die opstaat uit zijn bureaustoel en door middel van een grafiek op de muur laat zien in welke gebieden er terrein is verloren. "We hebben onze boodschap blijkbaar niet goed genoeg over weten te brengen. Aan de andere kant zijn er duidelijke redenen aan te wijzen waarom we minder goed hebben gescoord dan bij de regionale verkiezingen: onze onafhankelijkheidsboodschap is minder op zijn plek op landelijk niveau en er is met de politieke partij Podemos een sterke groepering aan de linkerflank bij gekomen."

Hij blijft dan ook hoopvol over een referendum over de toekomst van Baskenland, in het spoor van de recente ontwikkelingen in Catalonië. In die deelregio is een meerderheidscoalitie aan de macht gekomen die de wens om zelfbeschikking heeft uitgesproken. "De Catalaanse

'Amsterdam heeft economisch belang bij dit verdrag'

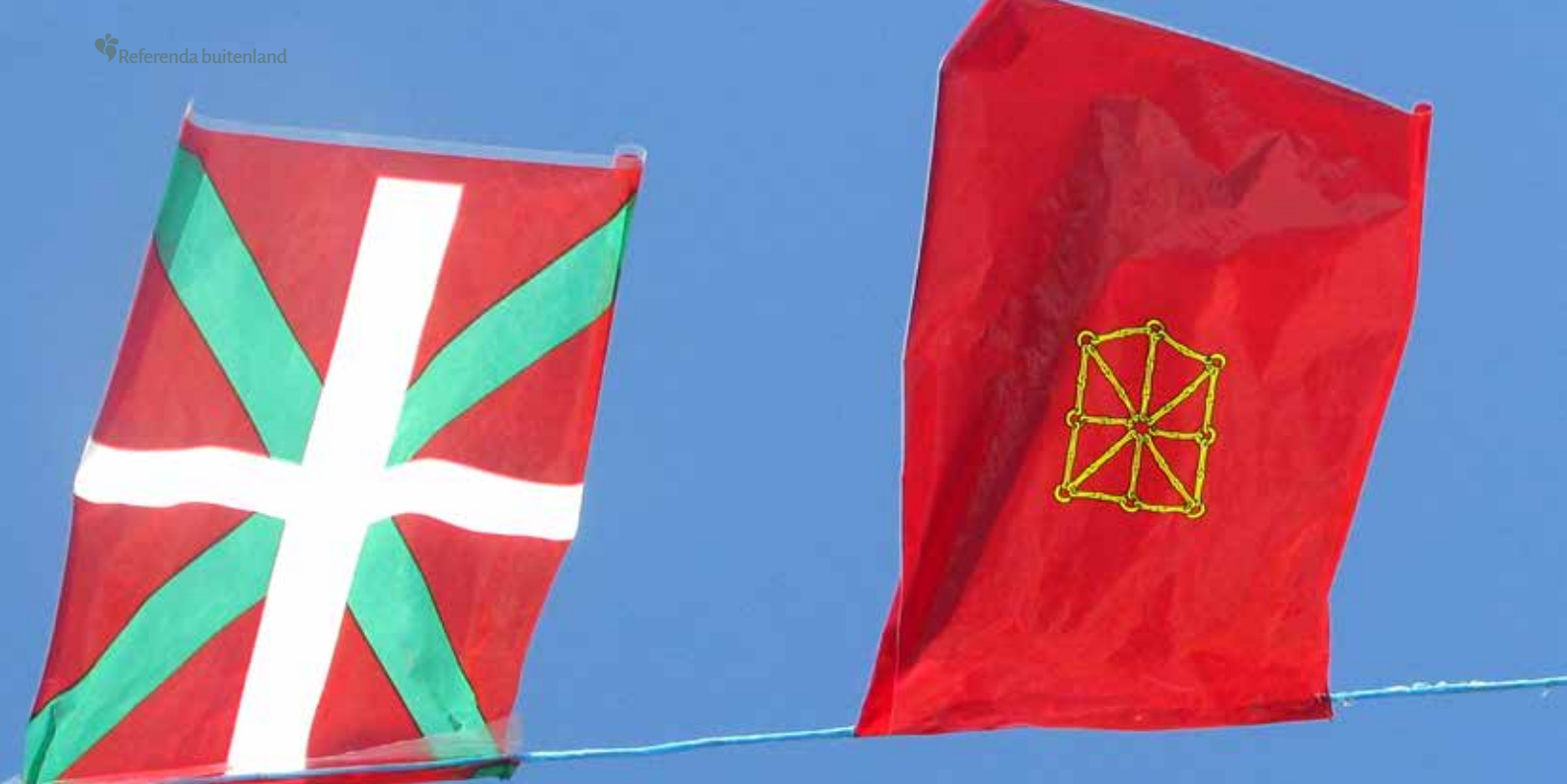
"Toen Vladimir Poetin in 2013 op bezoek kwam in Amsterdam, wapperde boven de Stopera trots de regenboogvlag. Burgemeester Eberhard van der Laan had het zo 'druk', dat hij zich bij de officiële ontvangst van Putin liet vervangen door de lesbische locoburgemeester Carolien Gehrels. Zo'n statement gaven ook veel Amsterdammers, die in het volle zicht protesteerden tegen de bizarre Russische 'homowet'.

In Oekraïne zijn LHBTI-rechten nog lang niet vanzelfsprekend. Duidelijk is wel dat een nauwere band met Europa vaak leidt tot meer vrijheden voor LHBTI, zoals in Tsjechië en Estland. Er is meer uitwisseling en Europese druk kan helpen om basale mensenrechten af te dwingen als ze ergens in Europa onder druk staan. Eén ding weten we zeker: hoe dichter Oekraïne bij Rusland staat, hoe minder reden er zal zijn om iets te veranderen aan discriminatie van homoseksuelen. Homoseksuele 'propaganda' is in Rusland inmiddels verboden, waardoor informatie over homoseksualiteit verstrekken aan kinderen je op een boete komt te staan. Een Gay Pride is al helemaal uit den boze.

Zoals Amsterdam staat voor vrijheid, helpen we ook altijd graag die vrijheid buiten onze stad te versterken. Amsterdam vangt als 'shelter city' mensenrechtenactivisten op. D66-wethouder Simone Kukenheim was aanwezig bij de Gay Pride in Riga. En een verdrag met Oekraïne maakt het makkelijker de mensenrechten in dat land te versterken.

Maar Amsterdam heeft ook zelf een belang bij de samenwerking met Oekraïne, een economisch belang. De economie van onze regio is vorig jaar met 3,5% gegroeid, een groeicijfer waar de rest van Europa met jaloezie naar kijkt. We willen blijven groeien, want duizenden - vooral jonge - Amsterdammers kunnen nog geen baan vinden. Sinds de val van de muur heeft handel met Oost-Europa ons al 120.000 extra banen opgeleverd. Oekraïne heeft een afzetmarkt van 45 miljoen consumenten en kan hier nog eens een schep bovenop doen. De grote steden zullen het verschil moeten maken. Dus bewoners van die vrije en tolerante handelsstad aan het IJ: stem vóór!"

Jan Paternotte
Fractievoorzitter D66
Amsterdam

beweging biedt ons mogelijkheden omdat deze een weg naar vrijheid laat zien die niet wacht op de Spaanse staat. De Baskische onafhankelijkheidsbeweging is op dit moment verdeeld tussen zij die willen wachten op een dialoog met de staat en zij die eenzijdig willen verdergaan met het proces. In Catalonië hebben ze nu laten zien dat je de onafhankelijkheid zelfs kan nastreven als de Spaanse regering dit niet toestaat."

Spanje steelt

"Het referendum in Baskenland is een doodlopend pad." De woorden van Francisco Llera laten aan duidelijkheid niks te wensen over. De professor politicologie van de Universiteit van Baskenland (UPV) ziet geen enkel heil in de plannen van de onafhankelijkheidspartij, zo vertelt hij in café El Capataz in Madrid. In de landelijke hoofdstad, die zo wordt veracht door veel Baskische nationalistes als centraliserend bolwerk, brengt hij vanwege zijn variërende werkzaamheden de meeste tijd door. "Als de partij het op de Catalaanse manier gaat proberen maakt het geen kans. Er is veel te weinig steun voor in de samenleving."

De 65-jarige Llera baseert zijn uitlatingen op de Euskóbarometro, de opiniepeiling die hij met de UPV tweejaarlijks uitvoert onder de Baskische bevolking. In de Euskobarómetro wordt onder andere onderzocht hoe nationalistisch de Basken zich voelen en hoeveel procent er opteert voor onafhankelijkheid. De cijfers spreken niet in het voordeel van EH Bildu. Zo'n 35% van de Basken is tevreden met het huidige niveau van zelfbeschikking, terwijl slechts 25% zich duidelijk voor onafhankelijkheid

uitspreekt. "En dat getal neemt met elke gestelde voorwaarde af, bijvoorbeeld bij het meenemen van een eventueel vertrek uit de Europese Unie", aldus Llera.

De professor bestelt toastbrood met serranoham, terwijl hij uitlegt waarom de onafhankelijkheidsbeweging in Barcelona nu wel voet aan de grond krijgt. "De economische crisis heeft veel meer impact gehad in Catalonië. De werkloosheid is er groter en de huizenbubbel is er harder gespat. España nos roba, Spanje steelt van ons, is daarop als leus door de bevolking omarmd. De onafhankelijkheidsbeweging aldaar gebruikt zo de crisis om haar ideeën te verspreiden. Zo lijkt het alsof de Spaanse staat verantwoordelijk is voor het veroorzaken van de crisis. España nos roba is natuurlijk een versimpeling van de realiteit, maar het werkt wel."

Open wonden

Het gewelddadige verleden met ETA, blijft Baskenland bovendien achtervolgen. De terroristische beweging, die zich eerst verzette tegen de dictatuur van Franco en later tegen de democratische Spaanse regering, maakte door de jaren heen liefst 829 slachtoffers. ETA legde in 2011 officieel de wapens neer, maar de wonden in de samenleving zijn volgens Llera nog niet geheeld. "Het verleden vol geweld zorgt ervoor dat de onafhankelijkheidsgedachte een deel van haar kracht heeft verloren onder de Baskische bevolking. Zeker het geweld in de periode na Franco heeft ervoor gezorgd dat een belangrijk deel van de Basken het nationalisme vereenzelvigd met ETA."

Precies daar zit ook de valkuil voor bewegingen als EH Bildu, denkt Llera. De partij is voortgekomen uit partijen die verboden werden omdat ze volgens de Spaanse rechters banden onderhielden met ETA. EH Bildu is inmiddels al sinds 2012 aanwezig in het politieke discours, maar heeft zich niet weten te ontdoen van de zweem van ETA. "De dubbelzinnige houding van EH Bildu is een van de redenen waardoor de partij nu weer een deel van haar electoraat heeft verloren. Het is heel moeilijk om die reputatie van je af te schudden, dat duurt generaties. De leden van EH Bildu zouden meer mogelijkheden hebben als ETA definitief verdwijnt, maar op dit moment zijn ze hun eigen gijzelnemers."

Nauwe banden

Met het verdwijnen van ETA lijkt de ergste storm in Baskenland te zijn overgewaaid, maar het water is nog immer onrustig. Dat geldt ook voor de zee in de baaistad San Sebastián, waar de windsurfers over de koude golven vervoert. Het rustieke plaatje van zee, zand en groene heuvels wordt enkel verstoord door het gloednieuwe Elvira Zipitria, dat oogt als een indringer in de Baskische idylle. In dit universiteitsgebouw heeft Josu Chueca zijn bureau ingericht. De historicus is verbonden aan de UPV maar is tevens lid van Eusko Ikaskuntza, een organisatie die zich bezighoudt met de Baskische samenleving.

"Baskenland is mijn land, hier ligt mijn cultuur", vertelt de 60-jarige Chueca. Vanuit zijn kantoor kijkt hij uit op de heuvels, een hond rent de helling op. "Ik voel me in de eerste plaats dan ook zeker meer Bask

‘Verwerpen van verdrag is cadeau aan Poetin’

“In tegenstelling tot mijn D66-vrienden ben ik tegenstander van referenda. Ik heb dan ook spijt dat ik in 1995 binnen de VVD-fractie weliswaar tegen het referendum over de Europese grondwet stemde, maar in de Kamer met de fractie voor. Het instrument referendum past niet in onze vertegenwoordigende democratie.

Uiteraard conform de democratische regels, komt er nu een referendum over het associatieverdrag van de Europese Unie met Oekraïne. Waarom wel over dit verdrag en niet over soortgelijke verdragen met bijvoorbeeld Israël en Marokko? Eigenlijk alleen omdat de lawaaipeggaaien van GeenPeil dit verdrag uitkozen om hun ongenoegen over inhoud en besluitvorming te uiten en het vuurtje tegen de EU flink op te stoken.

Er zijn voorstanders van het verdrag en tegenstanders van dit referendum - zoals ik - die oproepen om op 6 april a.s. niet te gaan stemmen. Dan zou de drempel van 30% niet gehaald worden. Ik ben het daar niet mee eens. In de eerste plaats omdat ik vind dat het je burgerplicht is om te gaan stemmen, ook al ben je het met het instrument referendum en met dit referendum in het bijzonder niet eens. In de tweede plaats, omdat het een risicovolle strategie is om erop te mikken dat jouw wegblijven bij de stembus ertoe zal leiden dat de kiesdrempel niet wordt gehaald. De kans dat je dan op 7 april spijt hebt dat je je ja-stem niet hebt uitgebracht, is groot.

Waarom een ja-stem? Allereerst omdat het associatieverdrag met Oekraïne goed is voor de economie van Oekraïne, van de EU en van Nederland. Vergroting van de vrije handel tussen Oekraïne en de EU-landen zal daartoe bijdragen, evenals de economische en technologische ondersteuning van de EU aan Oekraïne. We mogen dat land niet economisch in de kou laten staan.

In de tweede plaats vanwege politieke overwegingen. In Oekraïne is men weliswaar verdeeld over de band met de Europese Unie, maar dit verdrag is afgesloten door een democratisch gelegitimeerde regering en parlement en heeft de steun van de meerderheid van de bevolking.

Het verwerpen van het verdrag is een enorm cadeau aan president Poetin, die dat allesbehalve verdiend heeft. Alleen al niet vanwege zijn annexatie van de Krim en het koloniseren van Oost-Oekraïne. Ga op 6 april dus naar de stembus en stem voor het verdrag.”

Frans Weisglas
oud-Kamervoorzitter VVD

dan Spanjaard. Maar de Basken maken wel deel uit van de Spaanse geschiedenis, en die eeuwen hebben hun sporen achtergelaten in de samenleving. We hebben weliswaar onze duidelijk culturele en taalkundige verschillen, maar die zijn wel nauw aan elkaar verbonden door het bestaan van de Spaanse staat. In veel opzichten zijn we daardoor gelijk aan elkaar.”

Het is een van de redenen waarom de onafhankelijkheid op dit moment minder leeft in de Baskische samenleving dan in de Catalaanse, doceert hij. “Doordat de afstand tussen de Baskische en Spaanse taal zo groot is, is de voertaal hier bijvoorbeeld veel vaker Spaans. Niet iedereen spreekt immers Baskisch en het is te lastig om dit in een kort tijdsbestek te kunnen leren. Het Catalaans ligt echter veel dichterbij het Spaans en daardoor wordt er van nieuwkomers in die gemeenschap wél verwacht dat ze de taal onder de knie krijgen. Het zorgt er mede voor dat er hier in Baskenland een pluriforme samenleving is ontstaan die minder geschikt is als basis voor een onafhankelijkheidsstrijd.”

Toekomst ongewis

Dat betekent niet dat er in de toekomst geen nieuwe confrontaties meer kunnen voorkomen. Integendeel: volgens Chueca raken de Basken in toenemende mate gefrustreerd door de houding van de regering in Madrid. “Wij hoeven niet meer rechten te hebben dan de andere volkeren binnen Spanje, maar ook zeker niet minder. Op dit moment zijn we niettemin steeds meer rechten aan het verliezen aan het centrale gezag in Madrid, op gebieden die ons raken in onze dagelijkse gang van zaken. De Spaanse regering zegt dat dit nodig is om de eenheid te bewaren, maar kan daarin op weinig steun vanuit Baskenland rekenen.”

Een referendum zou volgens Chueca daarom nog niet eens zo'n gek idee zijn. De Spaanse regering zou er goed aan doen om de Basken enigszins tegemoet te komen, besluit de historicus. “Sinds het begin van de democratie in 1978 is er een nieuwe generatie in Baskenland opgestaan, en die generatie zou het recht moeten hebben om haar eigen toekomst te bepalen. Zelf iets kunnen voorstellen, zelf iets kunnen beslissen: dat is democratie, de macht van het volk. Als de Spaanse staat star vast blijft houden aan de grondwet en elke vraag met 'nee' beantwoordt, denk ik dat de groep voor onafhankelijkheid groter zal worden. 'Jullie laten ons niet beslissen? Dan kunnen we misschien maar beter gaan.'”

Van het bestuur: Eerbetoon Els Borst

Op vrijdag 15 januari was een afvaardiging van de Jonge Democraten, JOVD, Jonge Socialisten, DWARS en de NVVE Jongeren op het ministerie van Volksgezondheid. In de gang waar onder anderen de minister en staatsecretaris kantoor houden, werd een beeld onthuld van wijlen Els Borst.

De vijf jongerenorganisaties hadden de handen ineengeslagen om een eerbetoon aan de overleden Minister van Staat, oud-minister van Volksgezondheid en oud-vicepremier te maken. Daarom werd bijna drie jaar na haar benoeming tot Minister van Staat door Edith Schippers, de huidige minister van Volksgezondheid, een beeld geplaatst dat gemaakt is door kunstenaar Lillian Mensing. Els Borst heeft in het bijzonder veel betekend voor medisch-ethische kwesties. Bijvoorbeeld op het gebied van orgaandonaties: zij zorgde ervoor dat iedereen vanaf het 18de levensjaar werd gevraagd om donor te worden. Misschien wel haar bekendste verdienste is het recht op zelfdoding. Borst was verantwoordelijk voor de wet die in 2002 euthanasie bij ondragelijk lijden mogelijk maakte.

Het is vooral om haar rol in het voeren en aanjagen van medisch-ethische debatten dat deze vijf jongerenorganisaties Els Borst

wilden eren met een beeld. Bij de uitreiking van het beeld deden de organisaties dan ook de oproep om verder te gaan waar Borst gebleven is en het medisch-ethische debat weer nieuw leven in te blazen.

Wat ons betreft nog veel medisch-ethische kwesties zijn die op dit moment té weinig aandacht krijgen. Een voorbeeld daarvan is het vrijwillig levenseinde. Waarom is het nog steeds onmogelijk om zelf te kiezen voor een pijnloze, rustige dood op het moment dat je daar volledig achter staat.

Een ander belangrijk thema is de vraag hoe lang je door moet gaan met behandelen als dat enkel het leven ietwat rekt. De kwaliteit van leven moet centraal staan bij deze afweging, maar ook de zorgkosten moeten mee worden genomen in deze overweging.

Ten slotte gaat ook nu, net als in de tijd van Els Borst, de technologische vooruitgang snel. Het wordt bijvoorbeeld steeds makkelijker om ei- en zaadcellen te selecteren en te bewerken om een 'perfecte' baby te verwekken. In hoeverre moeten we dit gaan toestaan? Mag een stel dat graag een meisje wil, zaadcellen zo bewerken dat de verwekking van een jongen uitgesloten wordt?

De honderd van Tijs

Er is veel aan te merken op het GeenPeil referendum. Waarom over Oekraïne? En hoezo leidt een handelsverdrag automatisch tot EU-lidmaatschap? Toch is het aantal ondersteuningen overweldigend. En dat is niet gek. Eurosceptische kiezers merken dat onvrede over Europese integratie nauwelijks via de traditionele weg van verkiezingen gekanaliseerd kan worden. Het referendum moet dus vooral gezien worden als roep om meer invloed in Europese besluitvorming. Zolang D66 te kort schiet in het bepleiten dat verdergaande bevoegdheden moeten samengaan met drastische vergroting van de democratische legitimiteit, is het begrijpelijk dat juist referendum-aanhangers hun pijlen op D66 richten. Het is tijd voor Europese Kroonjuwelen.

Dirkjan Tijs, oud-voorzitter Jonge Democraten

In het hol van de leeuw. JD Utrecht

Door: Daan Donkers

Grand Café Lebowski. Gelokaliseerd op een van de mooiste plekjes van Utrecht, schuin onder de Domtoren. Na twee biertjes te hebben gehaald bij de Engelse barman liepen we door naar het einde van de tent, trap op, en daar was het dan: de thuisbasis van de JOVD. Eikenhouten bar met goedgevulde wandkast, jachttrofeeën aan de muur en een leren Chesterfield in de hoek. Deze uit de hand gelopen studenten-geru zou het decor gaan worden van een epische strijd tussen de liberale broeders van de JD en JOVD.

Weggezet aan de kleinste kant van de ruimte, maar met een ongeveer gelijke strijdkracht waren we er klaar voor. Hij is onpartijdig, I know, maar toch moest menig JD'er zachtjes griffelen toen juryvoorzitter van de JD-kant: Manuel Buitenhuis, tijdens zijn openingspraatje de een na de andere spottende grap richting de JOVD-hoek smeedde. De eerste klappen waren al uitgedeeld, het debat moest nog beginnen.

'De koning symboliseert de Nederlandse trots en geschiedenis!' 'Ondemocratisch en elitair!!' 'Een kennistest is noodzakelijk om te bepalen of iemand wel of niet mag stemmen!' 'Oneerlijk, tegen de grondwet!!' 'Nietes!' 'Welles!'

1-1

'Dankzij subsidies blijven kunst en cultuur toegankelijk voor iedereen!' 'Het verstoort de markt en kost bakken met geld!!' 'De beste docenten op de slechtste scholen!' 'Keuzevrijheid van de docent staat voorop!!' 'Nietes!' 'Welles!'

2-2

Het was klassiek, vurig, spannend; de laatste ronde zou beslissend worden. Studenten dat we zijn, kreeg het slotdebat met de stelling 'Moeten de straten van Utrecht tijdelijk worden veranderd in schaatsbanen om zo de winterwarmte te compenseren?' een ludieke extra dimensie. Voor elk gebruikt spreekwoord viel een extra punt te verdienen. Als vissen in het water smeten menig JD- en JOVD-lid de argumenten door de lucht. Ruiten werden ingegooid en klompen werden gebroken. De leeuw verjaagd, terrein veroverd. Één groot slagveld, met één grote winnaar: de Jonge Democraten Utrecht.

Boekrecensie W.O.L.F. van Boris O. Dittrich

Cijfer: 8,5

Door: Mart Roumen

Helmut Kruse is de persoon die centraal staat in W.O.L.F. Hij richt een politieke beweging op die het gat op rechts(radicaal) in Duitsland zou moeten dichten. Daarbij schuwt Dittrich geen vergelijkingen met bestaande populistische politici, zoals Hitler (jodenhaat) en Wilders (islamhaat, anti-Europa, grenzen dicht). Die laatste komt impliciet een aantal keer voorbij, met subtiele knipogen naar de kopvoddentax en de 'minder, minder, minder' speech. Het boek is actueel, met verwijzingen naar de asieltroostroom en opkomende populistische leiders die, vaak onverwachts voor het establishment, verschrikkelijk veel steun ontvangen.

De levenswandel van de auteur komt veelvuldig terug in het boek. Buiten het politieke thema, introduceert hij een homokoppel van vergelijkbare leeftijd die zowel in New York, Berlijn en Amsterdam wonen of gewoon hebben. Daarnaast werkt één van hen (ook) bij een internationale mensenrechtenorganisatie, waardoor het ten dele iets weg heeft van een autobiografisch verhaal.

Het is even doorbijten als de verschillende verhaallijnen gepresenteerd worden aan het begin van het boek. De inventieve en goed gevonden slotstukken van ieder hoofdstuk prikkelen gelukkig voldoende, waardoor het de lezer geen moeite kost om ieder hoofdstuk in een ogenschijnlijk nieuwe situatie te duiken. Als een haarfijn raamwerk ontmoeten de verschillende verhaallijnen van het boek elkaar halverwege, waarna het onmogelijk is om te stoppen met lezen. Dittrich tikt, nog meer dan bij zijn eerdere romans, een continue hoog niveau aan.

Hij heeft het vermogen om, zoals netjes op de achterflap vermeld staat, de opgevoerde personages levensecht af te schilderen. De meeste gedachtegangen, keuzes en handelingen zijn voor de lezer ogenschijnlijk logisch en vanzelfsprekend, maar verder lezend of beter nadenkend even later hypocriet, laf of onprofessioneel. Zoals het echte leven. De woorden van Dittrich raken. Zo ben ik na het lezen reuze benieuwd naar het uiterlijk van de – volgens Boris – moeilijk aantrekkelijke Wolfgang. Of misschien toch niet. Tekst en verbeelding blijft toch het mooist. Zeker bij 'onze' oude partijleider.

Jonge Democraten Rotterdam en diversiteit

Openheid uitstralen

Menig JD'er rolt met de ogen wanneer dit 'loze, uitgemolken containerbegrip' ter sprake komt. Diversiteit wordt vaak verward met doelgroepenbeleid of quota's, terwijl échte diversiteit juist gaat om het beoordelen van een individu op zijn of haar individuele kwaliteiten, los van uiterlijke kenmerken of achtergrond. Hoewel dit voor de JD'er misschien vanzelfsprekend is, kan het helemaal geen kwaad om hier eens goed bij stil te staan. Enerzijds om te praten over hoe diversiteit beleidsmatig een plek gegeven kan worden, maar ook om na te denken hoe we in ons eigen handelen bewuster kunnen omgaan met diversiteit.

Door: Kevin Brongers

Op woensdagavond 10 februari organiseerde de JD Rotterdam samen met D66 Rotterdam een bijeenkomst in het teken van diversiteit. Sprekers als Petra Stienen, Raoul Bouke en onze eigen Elene Walgenbach deelden hun visie op diversiteit. De interactie met de meer dan 90 aanwezigen, vanuit het hele land naar

Rotterdam gekomen, leverde een aantal bijzondere en inspirerende inzichten op.

Voor mij als organisator zie ik als sterk verbeterpunt om bestaande landelijke JD-netwerken, zoals in dit geval de landelijke werkgroep diversiteit, intensiever bij toekomstige activiteiten te betrekken. Toch kunnen we tevreden terugkijken op een geslaagde avond. Wat misschien het meest tot nadenken deed aanzetten was het verhaal van een jonge man die vertelde dat hij zich erg aangetrokken voelde tot de standpunten en idealen van D66, maar zich totaal niet thuisvoelde in de partij. Het voelde te veel als een gesloten clubje, geïllustreerd door naar binnen gekeerde groepjes zoals mensen op het D66 Regiocongres, intern heftig debatterend, zonder oog voor nieuwe gezichten. Dan doe je als partij denk ik toch iets verkeerd.

Ook ikzelf als afdelingsbestuurder en wij als JD kunnen hier lering uit trekken. Openheid uitstralen, minder in onszelf gekeerd zijn, op nieuwe leden afstappen, meer voor andere geluiden openstaan; zo kom je tot de inclusie die je wil bereiken.

Van de Voorzitter Elene Walgenbach

‘Voor samenwerking, voor democratie, voor handel en voor een veilig Europa’

Laat ik eerlijk zijn. Toen ik voor het eerst hoorde van het GeenPeil-initiatief, had ik niet gedacht dat de grens van 300.000 handtekeningen zou worden gehaald. Europa is niet bepaald een sexy onderwerp. Integendeel, Europese zaken halen met moeite het journaal en de opkomst bij verkiezingen is al jaren om te janken. Ik had er niet verder naast kunnen zitten: in totaal werden er zo'n 450.000 handtekeningen opgehaald. Een bewonderenswaardig resultaat. Het was juist de onvrede over het functioneren van de Europese Unie die mensen deed bewegen het burgerinitiatief te steunen. Meer inspraak was de wens van de ondertekenaars en die hebben ze gekregen. Nederland heeft op 6 april voor de tweede keer in zijn geschiedenis een referendum over een Europees onderwerp.

Dit keer een raadgevend referendum over het associatieverdrag tussen Oekraïne en de Europese Unie. De Tweede Kamer heeft enige tijd geleden met 120 stemmen voor dit verdrag gestemd. Maar nu er een referendum over dit onderwerp komt, staan de meeste van deze voorstemmers niet te springen. Het onderwerp zou te complex zijn, maar daarnaast zijn politieke partijen bang dat het toch een nee wordt, bekt associatieverdrag niet lekker in one-liners en is een pro-Europees image iets waar partijen graag vandaan blijven. Ook ikzelf heb mijn bedenkingen gehad over dit specifieke referendum. Het inhoudelijk complexe associatieverdrag is al deels in werking getreden.

Toch ben ik nu overtuigd voorstander van dit referendum. Een burgerinitiatief van duizenden mensen is iets fantastisch. Duizenden mensen die zich willen mengen in het publieke debat is iets fantastisch. En dan ook nog op een Europees onderwerp! Eén keer in de vier jaar een hokje rood

kleuren is niet de democratie die wij als Jonge Democraten voor ogen hebben. Integendeel, politieke macht zou juist verder verlegd moeten worden naar daar waar het hoort, bij de mensen. Oke, het is geen ideaal onderwerp wat je makkelijk kan verkopen, maar referenda zijn er voor iedereen. Niet alleen als wij het eens zijn met het onderwerp.

Namens de Jonge Democraten roep ik iedereen op om 6 april een keuze te maken. Het is een lastig onderwerp, maar dat betekent niet dat burgers niet de kennis en kunde zouden hebben om een goede keuze te maken. Ik zie het als onze taak en de taak van de politiek om ingewikkelde politieke onderwerpen te versimpelen. Vervolgens is het de taak van eenieder om gebruik te maken van je democratische stem. Gok vooral niet op een lage opkomst.

Als Jonge Democraten laten we dit referendum echt niet kapen door de eurosceptici. Volop gaan wij inzetten op een 'ja' voor het associatieverdrag met Oekraïne. Dit verdrag is goed voor de Nederlandse handel, én het ondersteunt Oekraïne in zijn ontwikkeling naar een stabiele democratie en rechtvaardiger samenleving. Niet alles is koek en ei in Oekraïne. Met dit verdrag trekken we onze handen niet af van de problemen daar, noch is het een eerste stap in lidmaatschap van de Europese Unie. Het is een steunbetuiging aan de Oekraïners. Beoordeel dit referendum op de onderwerpen waar het daadwerkelijk over gaat: samenwerking, democratie, handel en een veilig Europa.

Dus: bent u voor of tegen de wet tot goedkeuring van de associatieovereenkomst tussen de Europese Unie en Oekraïne?

Onze inzet wordt JA, volmondig JA. We komen op voor onze idealen en voeren daarom campagne met de hele vereniging. Met de afdelingen, met ons campagneteam en met deze DEMO. Wij hopen dat dit blad jou kan helpen met het maken van een keuze.

Ik wens...

Van de Adjunct-Hoofdredacteur Julian Lambermon

Op 22 augustus 2012 maakte Mark Rutte te midden van al het verkiezingsgeweld één van de meest besproken beloften van de afgelopen jaren. “Iedereen die werkt krijgt via de arbeidskorting 1000 euro belastingverlaging”, verklaarde de toenmalig lijsttrekker van de VVD.

Tekst: Julian Lambermon

Al op 27 november van dat jaar kwam hij erop terug. Even later werd de gelijktijdige belofte dat er ‘geen cent meer naar Griekenland’ zou gaan gecorrigeerd. Rutte lachte, zei sorry, en regeerde verder. Rutte II was niet het enige dat verder ging. Ook het ongenoegen over wéér een politieke draai zette onverstoord door. Niet ten onrechte. Verantwoord onder het mom dat de wereld nu eenmaal onvoorspelbaar is en je uitspraken van nu niet altijd in de toekomst kunt plaatsen blijven sommige politieke pionnen kiezers voor de gek houden met volstrekt onrealistische toekomstbeelden- en plannen. Die naïeve larietiek moet maar eens afgelopen zijn.

Politiek is geven en nemen, zo leer je al vroeg op school. In de politiek wil je wat zonder altijd te kunnen krijgen wat je wilt. Door een standpunt als een verkiezingsbelofte te lanceren begeef je je als politicus op ontzettend glad ijs. De kans is levensgroot dat je aan de onderhandelingstafel je zwaarbevochten onderwerpen in moet leveren. En beloftes inleveren doet pijn, zo hebben we in Rutte II wederom gezien. Iedereen kan zich bij de VVD de nivelleringsplannen in de zorg nog herinneren, evenals bijvoorbeeld de plotse instemming voor de aankoop van de JSF vanuit de PvdA, die hebben geleid tot een flinke daling in het virtuele zetelaantal van de

regeringspartijen. De kiezer is teleurgesteld, voelt zich bedrogen, en laat die teleurstelling zwaarder wegen dan eventuele succesjes uit de onderhandelingen. Daar komt de recente uitspraak van Rutte als EU-voorzitter over het indammen van de vluchtelingenstroom bij.

We staan aan de vooravond van het allereerste door burgers geïnitieerde referendum ooit in Nederland. Onder met motto ‘red de democratie!’ probeert GeenPeil haar handtekeningenzetters wijs te maken dat het referendum hen een ‘stukje van hun zeggenschap’ teruggeeft, zonder daarbij ook maar één keer op hun website te vermelden

verkiezingswensen in plaats van beloftes om de kiezer te behoeden voor valse hoop aan het begin van een nieuwe (regeer)periode. Een politicus die aan de kiezers belooft keihard te zullen strijden voor de belangrijkste idealen, maar tegelijkertijd uitstraalt te beseffen dat je in een versplinterd politieke landschap de Koehandel niet volledig naar je toe kunt trekken.

Toch is het makkelijk om de kiezer naïviteit te verwijten, zo zien we op het eiland Voorne Putten – ook in deze DEMO. Daar heeft het vertrouwen in de democratie een enorme deuk heeft opgelopen. Ruim 93% van de inwoners van het dorp

‘Door een standpunt als verkiezingsbelofte te lanceren begeef je je op ontzettend glad ijs’

dat de referendumuitslag enkel raadgevend is. Het is een toezegging die ongetwijfeld – net als alle eerdere voorbeelden – tot veel teleurstelling zal leiden in het geval dat de regering het advies wegwimpelt bij een (krappe) meerderheid.

Sommigen noemen het de naïviteit van de kiezer. ‘Wie gelooft er nu werkelijk dat een regering in tijden van bezuinigingen €1000,- kan uitreiken? Hoe kun je een belofte als ‘geen geld naar de Grieken’ blind vertrouwen wanneer zelfs de meest geleerde economen geen goede voorspelling kunnen maken over de toekomst van de Eurocrisis?’ Daar valt wat voor te zeggen. Het is wachten op de eerste politicus die spreekt in termen van

Oudenhoorn gaf in een door de gemeente georganiseerd draagvlakonderzoek aan zich bij de buurgemeente Hellevoetsluis te willen voegen. Gedurende de herindelingsverkiezingen voor de nieuwe gemeente Nissewaard volgde vanuit vele politieke kopstukken de belofte om de wens in te willigen. Enkele maanden later werden deze abrupt gebroken omwille van kille begrotingscijfers. Uit het niets kon de afsplitsing geen doorgang vinden.

“We hebben niet geweten dat de cijfers zó slecht zouden zijn”, aldus het college. “Kiezersbedrog”, aldus het dorp. Politieke beloftes maken meer kapot dan je lief is.

De formatie van Luc Dabekaussen

Iedere politiek geïnteresseerde zou het wel een keer willen doen: zelf een regering formeren. De DEMO geeft doorgewinterde Jonge Democraten een podium om zelf een keer de formateur te zijn. Het enige criterium is dat de regering volledig moet bestaan uit (ex-)leden van de Jonge Democraten. Deze editie is het woord aan Luc Dabekaussen.

Beeld: Ingrid Weerts

Premier

Annelieke Bergink

Een premier hoort verbindend te zijn, gezag uit te stralen, wars te zijn van populisme en de roedel bij elkaar te houden. Kortere gezegd: juist die eigenschappen die de huidige premier ontbeert. Annelieke weet deze kwaliteiten te bundelen en zal de Ministerraad met haar gebruikelijke panache voorzitten. Bovendien weet zij uit haar tijd als voorzitter in Maastricht ook wanneer zij met de zweep erover moet gaan. Nederland gaat gouden tijden tegemoet onder Kabinet Bergink!

Binnenlandse zaken

Jurjen Hoekstra

Een Rasfries met de nodige ervaring in het provinciaal bestuur. Jurjen weet als geen ander een brug te slaan tussen de regio's en het Haagse. En aangezien wat mij betreft de portefeuille "Veiligheid" liever vandaag dan morgen weer terug gaat naar BZK, komt zijn ervaring met hooliganisme ook van pas. Al loopt het kabinet gezien zijn affiniteit met die club uit Rotterdam wel het risico dat op dat laatste domein bij Jurjen enige belangenverstrengeling kan ontstaan.

Buitenlandse zaken

Sander Cortenraad

Rosenthal met zijn Libische helikopters... Koenders met zijn wispelturigheid... Die ijdele meneer met die talenknobbel van DWDD... Nee, het is weer eens tijd voor een sterke mening op BuZa, onderbouwd met de nodige kennis van internationale betrekkingen. En wie kan die positie beter bekleden dan Sander Cortenraad? Met zijn drie nationaliteiten weet hij binnen no-time een waar Trans-Atlantisch liefdesnestje te bouwen. En die crisis in het Midden-Oosten? Die beslecht hij als een ware John Rambo gewoon in zijn eentje!

Defensie

Jan Willem Slob

Eerlijk gezegd weet ik niet of Jan Willem de DEMO leest. Sterker nog: ik weet niet eens of hij tegenwoordig nog lid is van de JD. Maar hoeveel Democraten zijn er met daadwerkelijke ervaring bij defensie? Als officier van de luchtmacht weet hij hoe belangrijk een adequaat defensieapparaat is. Onder Jan Willem is het dan ook snel afgelopen met de uitvoer van tanks naar Indonesië en de verkoop van helikopters die niet tegen zeewater kunnen aan de Belgische marine...

Economische zaken

Malu Pasma

Gezien haar arbeidsverleden bij een voormalige staatsmonopolist is Malu meer dan bekend met het begrip "gereguleerde markt". Puttend uit haar achtergrond in de communicatiewetenschappen en met haar vlotte spontane babbel weet zij binnen no-time de verbindende factor te vormen tussen het bedrijfsleven en de rijksoverheid. Ook de handel in witte wijn en de horeca aan het Plein zullen floreren. Misschien is het daarom handig een staatssecretaris met een sterke mening eraan te zetten. Robert Landheer wellicht?

Financiën**Vincent Maessen**

Ik zou Martin van Montfort voor deze post kunnen selecteren. Maar die is hier al zo vaak genoemd dat hij praktisch beroeps-politicus is. En daar ben ik geen voorstander van. Nee, Vincent Maessen wordt ingevlogen vanuit Luxemburg om voor de nodige "sjetimmung" op financiën te zorgen en zijn kennis van alle belastingloopholes deze keer voor Vadertje Staat in te zetten. Nu maar hopen dat hij ook de accijnzen snel omlaag gooit...

Infrastructuur en Milieu**Tom Brouwers**

Iemand die zich hoogstpersoonlijk zo inzet voor grensoverschrijdend openbaar vervoer en de komst van een nachtnet verdient vanzelfsprekend een plek in het Kabinet Bergink I. Onder Tom krijgt de regionale infrastructuur een boost en blijft Nederland een logistiek centrum in Europa. Tom wordt geflankeerd door Rick Wezeman als staatssecretaris voor asfalt. In navolging van zijn eigen "Conchita" krijgen alle Nederlandse auto's geen kenteken maar een naam toegewezen. Het wordt een stuk leuker op de weg!

Onderwijs, Cultuur en Wetenschap**Cars de Rooij**

Mit Cars de Rooij wird es in Holland eine neue Schatzkammer der Kunst und Kultur geben die...excuseer! Ik laat mij even gaan. Hij is al vaker voor dit ministerie genoemd, maar dat is gewoon omdat Cars gezien zijn achtergrond uitstekend geschikt is op zowel de post onderwijs als cultuur. Hij begrijpt bovendien hoe belangrijk de Duitse taal is voor onze handelsrelaties. Hij zal er dan ook hoogstpersoonlijk voor zorgen dat al vanaf de kleuterschool wordt onderwezen in Goethe en Schiller.

Sociale Zaken en Werkgelegenheid**Robbert Coenmans**

In een kabinet mag een goede vakbondsman niet ontbreken. Onder het motto "Het Rode Gevaar heeft voor iedereen een baan klaar!" zal Robbert een uitvoerig werkgelegenheidsprogramma opzetten waarmee binnen de kortste keren de WW volslagen overbodig zal blijken. Enig nadeel is dat de minister van defensie kan rekenen op lange discussies over de JSF. Die overigens waarschijnlijk zullen eindigen in de lokale horeca, alwaar Robbert voor omzet en daarmee hoogstpersoonlijk voor extra werkgelegenheid zal zorgen.

Veiligheid en Justitie**Daphnie Ploegstra**

In principe heb je het liefst op iedere ministerie een bekwaam jurist. Maar voor deze post is het gewoon een absolute must. Daphnie heeft als portefeuillehouder Justitie aangetoond vernieuwend te kunnen denken en wars te zijn van populisme. Bovendien kan zij Cars de Rooij in bedwang houden als er opeens te veel Duits wordt gesproken tijdens de Ministerraad. Al is haar benoeming wel gevaarlijk als het kabinet een standpunt over een eventuele Grexit moet innemen.

Volksgezondheid, Welzijn en Sport**Lauri van den Berg**

Het wordt weer tijd voor een nieuwe Els Borst! Bij de kabinetsvoordracht zal Jan Willem Bertens de presentatie doen met de gevleugelde woorden: "Het is een meisje, en we noemen haar Lauri!" Haar ontwapenende glimlach, ervaring als voorzitter en haar werkzaamheden in de gezondheidszorg maken haar één van de steunpilaren van het kabinet Bergink I. En met Mart Roumen als Staatssecretaris van Welzijn en Sport heeft het kabinet ook eindelijk een waardig opvolger voor Erica Terpstra gevonden.

Minister voor Wonen en Rijksdienst**Elene Walgenbach**

Moeilijke post. Dit moet toch wel met afstand het sufste ministerie zijn uit deze checklist. Om het wat op te leuken dan maar een kleurrijk persoon op deze post. Elene gaat nu al de geschiedenis in als de voorzitter onder wie de JD een eigen pand wist te betrekken. Bovendien is zij als Rotterdamse bekend met het fenomeen nieuwbouw. Gesteggel over de verbouwing van het Binnenhof zal onder Elene dan ook niet plaatsvinden!

Bierviltje tot beleid 'Het moet wel van twee kanten komen'

In de rubriek 'bierviltje tot beleid', geeft de DEMO podium aan Jonge Democraten die zich in de afgelopen periode hebben onderscheiden. Deze DEMO is het woord aan de Utrechtse Ayla Schneiders, die op ontelbare manieren de kloof tussen burger en politiek probeert te dichten als D66-statenlid in de provincie Utrecht. Een referendum, zoals op 6 april is maar één klein voorbeeld. Er kan veel meer, zo illustreert Ayla.

Door: Mart Roumen

Als boegbeeld en veel geziene gast van JD Utrecht én als frontvrouw van de JD-band JDecibel is de immer goedlachse Ayla Schneiders een bekend gezicht voor veel actieve Jonge Democraten. Ook bij D66 timmert ze aan de weg en is ze met een indrukwekkend aantal stemmen verkozen in

de Provinciale Staten van Utrecht. De DEMO toog naar het Provinciehuis en tekende haar verhaal op.

De Utrechtse Ayla was al vroeg betrokken bij de wereld om haar heen. "Ik had als kind al een enorm groot gevoel met dat ik iets met de maatschappij moet", vertelt ze. "Tel daar een

grote berg energie, nieuwsgierigheid en liefde voor mensen bij op en je hebt al gauw iets dat lijkt op een politiek betrokken wezentje."

Tijdens haar toneelopleiding meldde ze zich aan voor de Jonge Democraten. “Dat was de periode dat ik een grote fascinatie had voor de mens en zijn kunnen en onkunde.”

Haar eerste ervaring bij de Jonge Democraten vond in 2012 plaats en bestond uit een twinning naar Sint-Petersburg. Datzelfde jaar kandideerde de toen 22-jarige Ayla zich voor de functie Pers & Promotie van de JD Utrecht. Ze bewonderde het ‘Ik weet het beter’-syndroom, dat de meeste mensen om haar heen hebben. “Het was naïviteit, in combinatie met een sterke verbinding met de samenleving en een vleugje brancieschopperij. Dat is een enorme kracht”, vertelt ze. “Daar moeten we grondig gebruik van maken.”

Een jaar later werd ze verkozen tot afdelingsvoorzitter en kon ze meters gaan maken. “Eerst ben je bezig met het ontdekken van je eigen ideologie en hoe daar handen en voeten aan te geven. Het is een grote clusterfuck van ideeën, bijeenkomsten en discussies. Langzaam ontwikkel je jezelf in allerlei politieke vaardigheden, draai je een keer een campagne mee en weet je waar het eigenlijk over gaat.”

Eén van de conclusies die ze trok was dat het zinvol was om samen te werken met andere politieke jongeren organisaties (PJO's). “Ik merkte dat het best lastig was om in contact te komen met maatschappelijke organisaties, omdat ze vreesden politiek kleur te bekennen”, reflecteert ze. “We hebben toen met alle acht de PJO's een samenwerking gesloten, waardoor we politiek neutraal wél binnen konden komen: De PolitiekFabriekUtrecht.”

Dat was het begin van de missie die voor de 23-jarige steeds helderder begon te worden. “Ik zie mezelf als een verbinder”, vertelt ze. “Dat was ook de reden dat ik interesse had in de Provinciale Staten. Ik zag mezelf juist in die tussenlaag de verbinding leggen tussen landelijke en Europese belangen en de gemeentelijke belangen.”

De timing was perfect, want in 2014 stopte ze als afdelingsvoorzitter van JD-Utrecht en startten de interne verkiezingen voor de Utrechtse Provinciale Staten. “Het is voor veel mensen een onbekende bestuurslaag. Ik dacht: ‘Daar moet ook een jongere in’”, licht ze haar kandidatuur toe.

De tijd van campagnes begon en vol enthousiasme stortte Ayla zich op de potentiële kiezers: studenten, fietsers, LHBT'ers en mensen uit haar omgeving. Positieve en negatieve ervaringen wisselden

elkaar af voor de politicus-in-spé. “Een postbode riep eens toen ik aan het flyeren was: ‘Kanker D66. Die klootzak Pechtold maakt mensen dood, hij maakt ze kapot.’ Het kwam dreigend over en ik schrok intens. Toch besloot ik me over mijn angst heen te zetten: ‘Nou, dat is niet nodig. Ik loop hier vrijwillig, ben verkiesbaar en voer campagne. Ieder zijn mening.’ Na een korte woordenwisseling bood hij zijn excuses aan en reed door. Een mini-overwinning.”

De campagne bleek een ongelooflijk groot succes. Terwijl ze niet de eerste vrouw op de lijst was, behaalde ze maar liefst 8125 voorkeurstemmen: daarmee werd Ayla met voorkeurstemmen verkozen in de Provincie. Het echte werk kon beginnen. “In mijn werk onderscheid ik enkele cirkels die ik graag wil betrekken. De eerste is mijn eigen achterban: de D66-, en JD-leden. Ik ben aanwezig bij ledenvergaderingen en heb samen met

‘JD'ers, richt je niet op het nabootsen van politiek partijtje’

Susanne Schilderman (raadslid D66 Utrecht) een ‘kwartiertje van...’ bij de JD geïnitieerd. In dat kwartiertje vóór een afdelingsactiviteit geven we de leden een update over onze werkzaamheden. Daarnaast organiseer ik in mei weer een fietstocht voor alle D66-afdelingen door de provincie Utrecht; een mooie en actieve manier om de afdelingen ook de erkenning te geven voor al het werk dat ze doen.”

“De tweede cirkel bestaat uit personen en organisaties die inhoudelijk iets met mijn werk te maken hebben. In mijn geval mensen uit de culturele sector, belangenorganisaties, zoals de Fietsersbond en betrokkenen van organisaties waar de Provincie Utrecht mee samenwerkt. Ook hier probeer ik zoveel mogelijk stakeholders te betrekken bij mijn werk. Veel sleuren, bellen en langsgaan, maar uiteindelijk heb je dan wel veel personen gehoord in de beslissingen die je neemt.”

“De derde ring bestaat uit mensen die zich door jou vertegenwoordigd kunnen voelen. De jonge student, de starter, de fietser, eigenlijk de doelgroepen waarvan ik soms zou willen dat ze weten wat we aan het doen zijn in de provincie. Ik zou dolgraag een bijeenkomst organiseren met alle mensen die op mij gestemd hebben, maar hoe kom ik in contact?! Ik heb samen met Susanne studentenflyers gemaakt om ook tussentijds onze boodschap te laten horen aan onze achterban, ik heb interviews gegeven bij meerdere studentenplatforms, samen met collega Statenlid Hayat Chidi de ‘gast van de Staten’ geïnitieerd, ben bezig met de online vindbaarheid van de provincie en van mij persoonlijk: op alle terreinen probeer ik zoveel mogelijk in contact te komen met mijn achterban.”

Het is duidelijk dat de relatie met de inwoners voor het Provinciale Statenlid belangrijk is. Al hoopt ze dat het soms wat meer van beide kanten kan komen. “Van alle personen die op mij hebben gestemd, heeft niemand mij gebeld om te vragen wat ik met zijn / haar stem heb gedaan. Terwijl ik juist heel erg mijn best doe om zoveel mogelijk in contact te staan. Ik hoop van inwoners dat ze het gevoel hebben door mij vertegenwoordigd te worden. Het is retabelangrijk om je te verdiepen in wat de politiek voor jou doet of zou kunnen betekenen. Het geeft je het gevoel dat je bij machte bent en ertoe doet als inwoner.”

Op deelonderwerpen zijn mensen makkelijker te mobiliseren, erkent Ayla. “Kijk ook naar zo'n MDMJA-actie van de Jonge Democraten; ook niet-JD'ers of niet-politiek actieven willen zich daarvoor inzetten. Ik zie veel kansen in een toekomst, waarbij de politiek minder partijgerelateerd en meer onderwerpgerelateerd is.”

Voor actieve Jonge Democraten heeft de ervaren JD'er een boodschap: “Misschien moet je je niet richten op het nabootsen van een politiek partijtje. Buiten de lijntjes kleuren en actie voeren is dan moeilijker. Denk ook na over of een partij nog de juiste vorm is om een duidelijk geluid te laten horen en ga samenwerkingen niet uit de weg. Hoe kun je nou principieel weigeren samen te werken met bijvoorbeeld andere PJO's als je nog niet eens baardgroei hebt? Betrek vooral mensen die al geïnteresseerd zijn in politiek of politieke onderwerpen bij je agenda.”

Top vijf kalende politici:

- 1: Boris van der Ham
- 2: Boris van der Ham
- 3: Boris van der Ham
- 4: Boris van der Ham
- 5: Boris van der Ham

Lieve

DE KRANT VAN WAKKER

No. 3 wv – 4e jaargang – Hoofdrede

CORRESPONDENTS DINNER ACHTER DE SCHERMEN

~~Speciaal voor de Lieve Robert togen ondeugende redacteurs naar Nieuwspoor, het ontoegankelijke, geheime en corrupte bastion waar, beïnvloed door lobby en flink wat drank, de politieke banenmachine op volle toeren draait, een gezellige kroeg waar politici samen met journalisten de laatste nieuwtjes uitwisselen. Zij plaatsten daar een geheim zendertje onder de tafel.~~

Mark: 'Zeg Twan, jij stemt toch ook VVD? Ik heb een beetje last van mensen die mij verwijten onzichtbaar te zijn in de landelijke discussie. Kunnen we niet een opzette bedenken waarbij ik weer afgeschilderd wordt als een leider, een staatsman?'

Twan: 'Mark, je weet hoe zoets gaat. Ik krijg dat nooit door de vergadering van NPO heen. Dan moeten er minimaal twee andere politieke geluiden óók....'

Mark: '...Niet weer die irritante Diederik! Ik krijg koppijn van hem. Of Alexander, die eigenlijk wel gelijk heeft, maar ja, dat wil de burger niet horen. Of Emile – weet je trouwens dat we hem in de fractie altijd vrachtautochauffeur noemden? – of hoe heet ie ook alweer, die van het CDA: Sybrand, of Buma of Van Hearsma-Buma. Ach, bij de JOVD zou iedereen weglopen als hij het woord krijgt. Gepest kind, zo verongelijkt is zelfs Freek de Jonge niet als het om zijn lege zalen gaat. Ha!'

Twan: 'Ja, ik snap je punt. Je wilt alléén podium, zonder je politieke tegenstanders. Laat me even nadenken. Ik kan je politieke tegenstanders uitnodigen bij College Tour, doen we met hen een 'Roosegaardje', en geven we allemaal zeikerds een podium? Vervolgens nodigen we jou uit en laten we enkel positieve mensen uit de JOVD aan het woord ofzo. Maar we liggen onder vuur Mark, we kunnen niet te veel misstappen permitteren. Het is toch beter om jou op een podium te zetten denk ik, maar in een ander format.'

Mark: 'Kunnen we niet iets met mijn rol als minister-president, daar is er slechts één van. En dus is er geen behoefte aan tegengeluid.'

Twan: 'Ik keek vorige week nog eens onze uitzending terug, daarin zei je dat je best wel een keer een correspondents dinner wilde houden. Is dat iets?'

Paul draait zich om: 'Ik hoorde waar jullie het over hebben. We zaten net met wat VARA-collega's overheerlijke zalmbroodjes te eten. Centraal stond hoe we Wilders kunnen remmen,

en nu hoor ik opeens jullie praten en bedacht ik me. Mark, samen hebben we één doel. Ik vind het prima als je een one-man-show wilt houden, maar alsjeblieft, geef dat blonde kwaad dan geen podium meer.'

Mark in het nauw gedreven: 'Maar..'

Paul fel: 'Nee ik zal het je nóg sterker vertellen, als je hem één keer noemt, mag je nooit meer te gast zijn bij Buitenhof. En gaat onze deal voor Podium Witteman dat je daar een keer piano mag komen spelen met een mondiale wereldster óók niet door.'

Weg invloedrijke kiezers van het Concertgebouw' Matthijs assertief: 'Ik sluit me daarbij aan. Verder beloof ik – als je je aan die afspraak houdt - dat ik een weeklang het met mijn tafelgasten over je speech ga hebben.'

Jeroen knipoogt: 'Ach Mark, er valt toch niets meer te redden. Er is in dit land behoefte aan een mooie sterke vrouw als nieuwe leider. Vooral dat eerste. Ha!'

Mark: 'Jeroen, jij altijd met je vrouwen. De enige reden dat jij tegen de islamisering van Nederland bent, is omdat je dan die vrouwen niet meer uit kan checken op straat. En: Zoals je weet vermaak ik me prima met Gordon en Jort. Ha!'

Mark, denkt na: 'Oké, het voorstel van Matthijs, Twan en Paul klinkt wel als een goede deal. Mochten jullie ooit nog op het idee komen om de politiek in te willen, of ergens een mooi baantje in de collectieve sector ambiëren; jullie weten me te vinden.'

(...)

Mark: 'Lekker jongens! Dat was een prachtig avondje.'

Matthijs: 'Ik lig nog steeds in een scheur. Mooi hoe je dat deed Mark! Highfive!'

Dolf: 'Thanx ook jongens dat jullie mij niet vergeten zijn. De hele tour voor het voorjaar is uitverkocht, allemaal binnen 24 uur na het Correspondents Dinner.'

Twan: 'Goed te horen jongens. Mark blij, Twan blij, Matthijs blij, Dolf blij, ik blij. Hoe noemen ze dat ook alweer bij de VVD Mark?'

Mark: 'Een win-win-situatie. Proost!'

Dolf: 'Je zou haast zeggen: Eén grote familie, Ha! Grapje. Proost'

Matthijs: 'Proost'

Paul: 'Aankomende zondag aanschuiven?'

Robert

RE JONGE DEMOCRATEN

Den Haag

- Grootste wapen nieuwe politieke partij DENK bekend: DENKTANK
- 'Henk Krol vertelt waarheid'
- PvdA anno 2016: Meer kandidaat-partijleiders dan zetels.
- Wilders dient wetsvoorstel in om hotdogs in HEMA te behouden: 'Cultuur!'
- Kan alleen in Nederland: Ondernemerspartij gerund door politieagent en bankier.

actie: MR. Paroza – 1 pagina – April 2016

INGEZONDEN DOOR VEILING VERKOCHTE CONTENT:

Strijd penningmeesterschap JD Wageningen

Zowel Alexander Pechtold als Jeroen Dijsselbloem zijn nog in de race voor het penningmeesterschap van de nieuwe regiocommissie JD Wageningen. De leden van de kandidaat-adviescommissie hebben bij beide Wageningse heren de nodige vraagtekens. Zo zijn de financiële capaciteiten van Jeroen uitstekend, maar laat zijn liberale inborst hem soms in de steek. Terwijl aan Alexanders liberale gedachtegoed niks is aan te merken heeft de commissie dan toch zijn vragen over het huishoudboekje en de cijferkennis van Alexander.

Voorzitter van de spiksplinternieuwe JD-regiocommissie, Frank van Rossum, wuift alle bezwaren over de leeftijd van beide heren weg. "Dat ze Abraham al gezien hebben (of binnenkort gaan zien) heeft ook zijn voordelen, misschien kunnen ze hem een keer vragen langs te komen bij onze activiteiten."

De kandidaat-adviescommissie is nog niet overtuigd dat tussen de huidige kandidaten de ideale penningmeester zit. "Er moet toch ergens in Wageningen een liberale cijferfetisjist wonen." verzucht één van de leden van de commissie (die om redenen anoniem wenst te blijven).

De regiocommissie JD Wageningen is een initiatief van afdeling Utrecht. Voor een kandidaatstelling voor het penningmeesterschap, of een van de andere functies, kan men zich melden bij JD Wageningen via wageningen@jongedemocraten.nl.

Een les maatschappijleer voorjaar 2016

'Maar meester. Politieke partijen willen toch dat mensen gaan stemmen?'

'Ehm. Ja, dat is ook wel zo. Maar ehm. Hoe moet ik dit uitleggen? Kijk PvdA en VVD willen vooral geen schade oplopen 6 april. Dus blijven zij thuis.'

'Maar dat is toch onderdeel van hun functie?'

'Niet van die lastige vragen stellen! We gaan door met het volgende onderwerp: Het Koningshuis.'

www.poltertaliban.nl
nog steeds actief, alleen niet op zondag

VVD zoekt nieuwe steekpenningmeester

Profiel:

- Zorgvuldig met bonnetjes
- Minimaal een opleiding genoten
- Minimaal 2 jaar ervaring met politie gewenst
- Vloeiend Limburgs kunnen praten
- Telegraaf kunnen lezen

De Anekdote van Bertens

Over zijn kandidatuur lijsttrekker

Europese fractie

Toen ik lijsttrekker werd moest ik spreken in een zaaltje. Er stond na een tijdje iemand op:

'Meneer Bertels'

'Bertens! En zeg maar Jan Willem en niet Jan Willems, want dat is de zoon van onze banketbakker in Maastricht.

Ik zag Van Mierlo in de hoek van de zaal blazen.

'Ik lees hier in uw programma'

'Pardon. Het is niet mijn programma, het is ons programma. U bent er nog even buiten....'

'.. Maar ik ben lid'

'Maar waarom stelt u dan een vraag?! Blijft u rustig staan. Ik kom zo bij u'

Dus ik liep naar haar toe en struikelde bijna van die trap af.

Ik pakte dat blaadje en zei: 'Ahhh. Hét programma' en stak het in mijn zak. 'Nu is het voordeel dat u niet meer kunt voorlezen. Wat is precies uw vraag?'

Dat afzeiken was natuurlijk niet juist. Van Mierlo liep na afloop naar me toe en ik dacht 'Oeh. Dat is einde carrière'

'Jungske, als je dit in Jezusnaam nog een keer flikt'

'Och Hans. Jij wist toch ook niet dat we een programma hadden? En als je het weet: nog veel erger. Ik zei dat ik het niet wist, jij zei van wel, dan had je dat moeten zeggen.

'Maar Jan Willem, dit is verdomme geen studentensociëteit.'

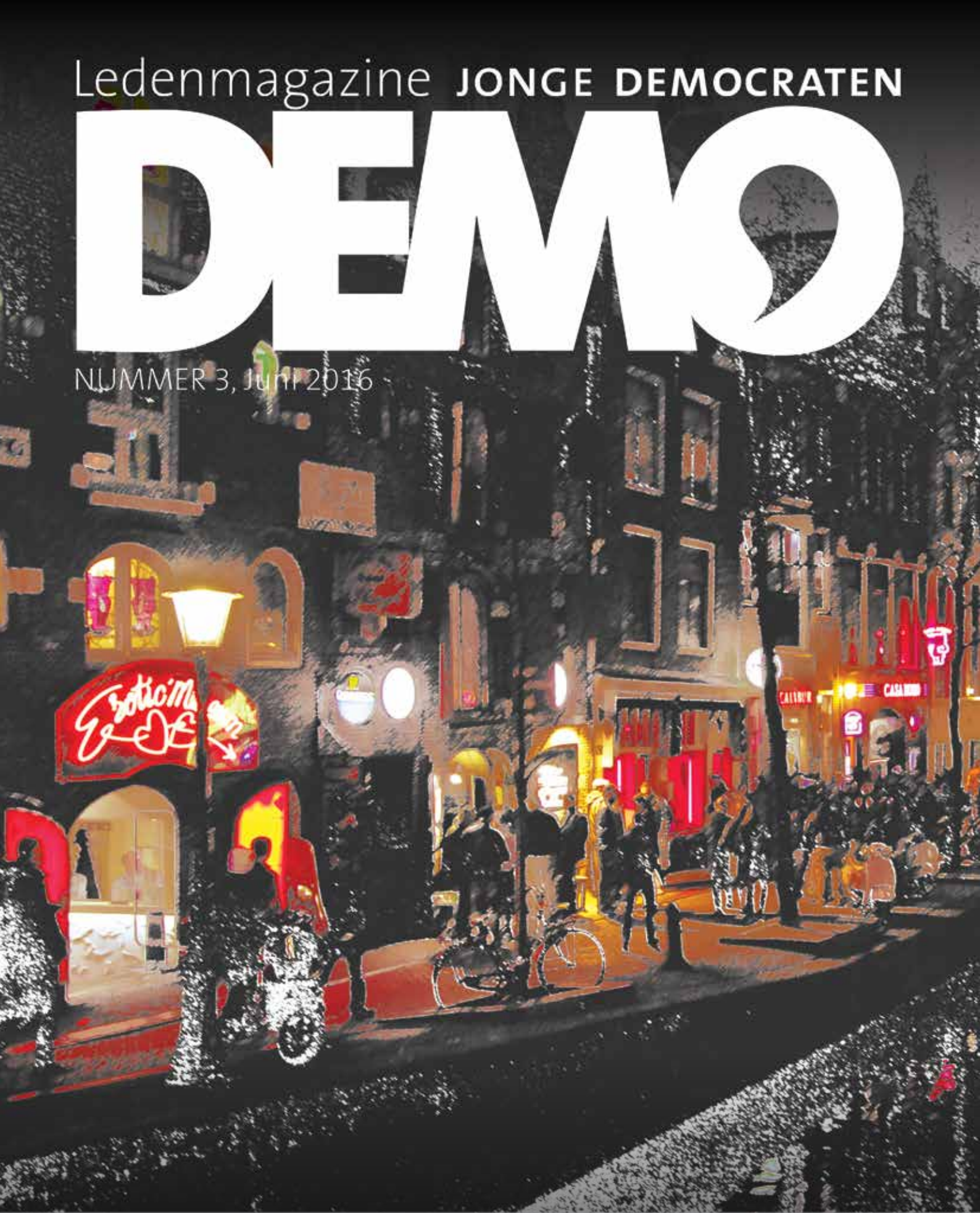
ASSOCIATIEVERDAG EU - OEKRAÏNE

Ledenmagazine JONGE DEMOCRATEN

DEMO

NUMMER 3, Juni 2016

Hoe oprecht was het
Amsterdamse
prostitutiebeleid?

Oppositie in Rusland:
De gevaren van een
andere mening

Interview met
Judith Swinkels

Van de redactie

De DEMO staat in het teken van die kunst die dikwijls 'het oudste beroep ter wereld' genoemd wordt: prostitutie. Al zeker sinds 3000 jaar voor Christus maken verschillende beschavingen gebruik van de diensten van prostituees. Dit werd vaak gezien als heilige bezigheid: al dan niet gedwongen hadden mannen en vrouwen in tempels seks met vreemdelingen om de goden tevreden te stellen. Al in de 18e eeuw voor Christus schreven de Babyloniërs de eerste wetgeving voor prostituees, waarbij de zeggenschap over het eigen lichaam het belangrijkste uitgangspunt was. De eeuwen erna is prostitutie af en aan verketterd, danwel geaccepteerd, maar we kunnen wel stellen dat dit beroep al zo'n 5000 jaar wordt getolereerd en oogluikend wordt toegestaan.

Maar nu, in de 21e eeuw, klinkt de roep op een totaalverbod op prostitutie steeds vaker. Ironisch genoeg. We leven in een liberale wereld, waarin seks -als we willen- 24/7 beschikbaar is. Elke persoon met een internetverbinding kan binnen een paar muisklikken een zeer gevarieerd aanbod aan porno vinden. Menig twintiger en dertiger gebruikt apps als Grindr en Tinder om casual sex te hebben met een vreemdeling, die ze niet kennen en erna waarschijnlijk nooit meer zien.

Goed, seks is overal en dat vinden wij Nederlanders prima. Uit een artikel van VICE uit 2014 bleek dat Nederland op een zeer respectabele 13e plaats staat wat betreft het aantal pornokijkers wereldwijd. Wat een lekker vrijzinnig volkje zijn we toch! Toch is dit wat betreft betaalde seks een ander verhaal. Sinds de vroege jaren 2000 onderneemt de politiek in Nederland, hoofdzakelijk aangevoerd door de christelijke partijen, in samenwerking met de PvdA, steeds meer stappen om prostitutie in Nederland te criminaliseren.

De kern van het argument om prostitutie te verbieden, is dat alle sekswerkers per definitie gedwongen worden om in dit beroep werkzaam te zijn. Daarmee gaan de beleidsmakers voorbij aan het feit dat er genoeg sekswerkers zijn die vrijwillig voor dit vakgebied kiezen. En wat dat betreft verschillen zij niet zoveel van bijvoorbeeld een advocaat of een consultant, die ook zichzelf voor een goed uurtarief aanbieden. Het seksuele component lijkt hier de spelbreker te zijn.

Tuurlijk moeten we niet naïef zijn en onze ogen niet sluiten voor het feit dat er binnen de prostitutiesector ook grote problemen zijn. Maar is dit reden om ervan uit te gaan dat elke sekswerker onder dwang zijn of haar beroep uitoefent? Onderzoek wijst uit dat dit wel meevalt. Toch lijkt politiek Den Haag van plan om volgens het Zweedse model prostitutie dan maar helemaal te verbieden en en passant elke klant te beschouwen als een crimineel. De gevolgen hiervan zijn echter onduidelijk; er zijn geen cijfers voor handen hoeveel vrouwen in Zweden de illegaliteit in zijn geduwd. Dit bewijst dat de Zweedse overheid elk stukje zicht op deze sector verloren is. Maar in de politiek leeft de onderbuik blijkbaar sterker en is schreeuwen weer eens makkelijker dan de cijfers bekijken.

Via deze DEMO willen we aandacht besteden aan dit belangrijke onderwerp, wat voor menig JD'er waarschijnlijk ook een vrij onbekend gebied is. Ik denk dat er weinig JD'ers zijn die tegen prostitutie aan zich zijn, maar dat veel moeite hebben om de argumentatie rondom dit thema voor het voetlicht te brengen. Wij hopen je via dit nummer op weg te helpen, en vooral dat we ons de komende jaren luid kunnen laten horen over dit onderwerp. Prostitutie is immers ook maar een vak!

04.

04. Verenigingspagina: De PEGIDA-avonturen van JD-Utrecht, en andere verenigingsverhalen

06.

Voorzittershamer: Elene Walgenbach over prostitutie, en de implicaties voor de vereniging

07.

Pieter Rogaar: hoe veilig is onze data in bedrijven, en wat kunnen bazen wel en niet inzien?

08.

De Amsterdamse Seks-Mythe: Hoe de PvdA in Amsterdam de prostitutie 'decriminaliseerde', en sekswerkers de gevaarlijke illegaliteit in duwde.

14.

Uit den Ouden Doosch
Pam de Soete kijkt terug op haar eerdere artikel.

16.

Collega-PJO's over prostitutiebeleid

18.

De Formatie van Malu Pasman
Het kabinet waarmee Malu de Nederlandse politiek gaat overnemen.

20.

De JD en sekswerk - het standpunt

21.

Interview Judith Swinkels
'Houd prostitutie legaal, reguleer het goed!'

22.

De onofficiële oppositie in totalitair Rusland: de dappere strijd van Nikolay Artemenko.

26.

Vijf vragen aan Kastermans
De nieuwe voorzitter van IFLRY aan het woord.

28.

Van Bierviltje tot Beleid:
Astrid Zwinkels
Haar missie: het prostitutiebeleid van Nederland op de kaart zetten.

30.

Lieve Robert
Wederom hebben de heren hun verborgen bronnen aangesproken, en hier de mooiste JD-verhalen gedeeld.

Colofon

33e jaargang - nummer 2 – Augustus 2016

DEMO is een uitgave van de Jonge Democraten, onafhankelijke politieke jongerenorganisatie sinds 1984. Oplage 5.200 stuks

Kopij
Demo@jongedemocraten.nl

Hoofredacteur:
Mart Roumen

Adjunct-hoofredacteur:
Julian Lambermon

Redactie:
Victor Weerensteijn, Malu Pasman, Rande Duhoky, Timothy Langstraat

Eindredactie:
Malu Pasman

Cartoonist:
Tom van Boekholt

Fotografie:
DEMO-redactie

Art Director:
Edwin Bakker

Vormgevers:
Edwin Bakker, Geert Piek, de DEMO Noodredactie

De DEMO bedankt verder:
Samira Rafaela, Pam de Soete, Laurens Buijs, Pauline Kastermans, Astrid Zwinkels, Reinier Folkerts, Nikolay Artemenko, Anne Zandberg, Erik-Jan Hakvoort, Bart van Bruggen, Pieter Rogaar, Samira Rafaela, Laura Nijenhuis, Bas Redert, Roel van Oosten, Dirkjan Tijs

Landelijk bestuur JD
Postbus 660
2501 CR Den Haag
070 - 364 19 17
info@jongedemocraten.nl
www.jongedemocraten.nl

Drukker
Veldhuis Media BV
Kanaaldijk OZ 3
8102 HL Raalte
Postbus 28100 AA Raalte
0572 - 34 97 00
info@veldhuis.nl
www.veldhuis.nl

Wil je DEMO voortaan liever alleen digitaal ontvangen? Mail dan naar
digidemo@jongedemocraten.nl.

Adverteren in DEMO? Mail naar
demo@jongedemocraten.nl

Verenigingsweekend 2016

Als je het eerste biertje in je hand hebt, wat kleffe macaroni achter de kiezen, en bij het kampvuur naar de smeuge verhalen van Salima Belhaj en Jan Paternotte zit te luisten, dan weet je dat het Verenigingsweekend begonnen is!

Tekst: Laura Neijenhuis

Het weekend kan samengevat worden als een weekend vol eersten. Het was de eerste keer

dat we de politieke inhoud vergaten en voor gezelligheid gingen, en de eerste keer dat Elene en Bart stoeiden met landbouwplastic om een zeepbaan te maken. Het was tevens de eerste keer dat Peet de rol van Senior op zich nam in het Praesidium van de cantus, de eerste keer dat Periferie en Randstad arm-in-arm "take me home, country roads" zongen, en de eerste keer dat ik twintig JD'ers zag yoga'en in de zondagmorgenzon. Zo aan het einde van het politieke seizoen,

is het een welkome verandering om een weekend lang de vakantie in te luiden met elkaar. Een keer geen discussie over koninkrijk versus republiek, maar samen dansen tussen de opgeblazen dieren. Een cadeautje van het huidige en nieuwe LB aan de leden die erbij waren. Niks moet, maar alles kan en mag. Wat ons betreft een zeer geslaagd weekend. En raad eens? Volgend jaar doen we het gewoon weer!

Een avond zonder - PEGIDA

Tekst: Bas Redert

Julie wilden Pegida naar een activiteit halen, waarom?

Hoewel PEGIDA het afgelopen jaar veel in het nieuws is geweest, wist ik niet precies wat PEGIDA was, wat ze wilden en waarom ze dat wilden. Daarom wilden we in een open en neutrale ambiance in gesprek gaan met de woordvoerder van PEGIDA-Nederland, Ed aus Holland. Daarnaast zijn wij van mening dat het belangrijk is voor het publieke debat om alle invalshoeken van het publieke debat te belichten. Wanneer we weigeren om met elkaar in debat te gaan, zullen we als samenleving niet verder komen.

Hoe ging dat?

Ik heb het voortouw genomen in de organisatie. Eerst hebben we een plan gemaakt wat we wilden weten van Ed en hoe we dit het best tot uiting konden laten komen. Zo kwamen we op het idee om een soort CollegeTour-achtige setting te creëren. Vervolgens heb ik Ed via zijn wapenhandel in Duitsland benaderd. Hij reageerde erg enthousiast en wilde graag als spreker komen. Hij zou ook een kleine 'fanbase' meenemen van 10 leden van PEGIDA. Hierna ben ik op zoek gegaan naar een gespreksleider (Manuel) en naar een passende locatie.

Locatie regelen was lastig hoorde ik, wat dan?

Dit bleek moeilijker dan gedacht. Veel locaties zagen het niet zitten om PEGIDA als gast te hebben in hun zaal. We zijn hier als organisatie erg voorzichtig mee omgegaan. We zouden namelijk beveiliging regelen en de politie inlichten. Toch wist dit niet de angst of onzekerheid weg te nemen bij de zaalverhuurders. Al snel bleek dat er geen enkele zaal in Utrecht bereid was ons te ontvangen. Dus moesten we uitwijken naar het eigen pand in Den Haag.

Uiteindelijk zijn ze niet op komen dagen, waarom?

Na alle voorbereidingen te hebben getroffen, waaronder het huren van beveiligers en het inlichten van de politie (die overigens met minimaal 12 man het pand beveiligden), kwam Ed aus Holland niet opdagen. Waarom dit zo is, weten we tot de dag van vandaag niet. Ik heb nog geprobeerd om het hem in contact

te komen, maar hij geeft geen gehoor aan de mailtjes. Dit is vrij verassend, omdat ik in de aanloop van de activiteit wel goed contact met hem heb gehad.

Het kan zijn dat hij op de hoogte was van de tegendemonstraties van diverse linkse groeperingen, die hun leden hadden opgeroepen het evenement te verstoren, en het toch te riskant vond om te komen. Dit blijven echter speculaties.

Wat nemen jullie mee naar aanleiding van deze activiteit?

Wat we meenemen uit de organisatie van een dergelijke activiteit, is dat je met alle mogelijke scenario's rekening moet houden. Als je mij aan het begin van de organisatie had gevraagd hoeveel politiemannen er nodig zouden zijn om de activiteit te beveiligen, had ik volmondig 'geen' gezegd. Maar na het vele contact met de politie bleek al snel dat we ervan uit moesten gaan dat het uit de hand zou lopen en hier de organisatie op aan te passen. Zelfs als dat betekent dat er een volledig team ME-ers je moet ondersteunen.

Kaderdag Amsterdam

Tekst: Roel van Oosten, bestuurslid JD Amsterdam

"Aan het einde van het collegejaar organiseerden we een kaderdag, waarbij de bekende priester Antoine Bodar op bezoek kwam. Hoewel het leuk is om een prominente D66'er uit te nodigen - zoals vaker gebeurt op dit soort gelegenheden - wilde ik het programma iets spannender maken door iemand uit te nodigen die het niet per definitie eens is met het D66- en JD-gedachtegoed. Bodar past goed in dat profiel, temeer omdat hij ons in principe een warm hard toedraagt, maar ook kanttekeningen durft te plaatsen. Er ontstond een interessante discussie, waarvan ik vooral meeneem dat liberalisme ook onverdraagzaam zou kunnen worden: als alle sporen van religie verwijderen uit het dagelijks leven doet dat afbreuk aan onze cultuur."

De honderd van Tijs

Busladingen toeristen slenteren dagelijks over de Amsterdamse Wallen. Wat Jonge Democraten zien als pragmatisch beleid - reguleren om dwang en misstanden te voorkomen - is voor bezoekers aan onze hoofdstad vaak een toeristische attractie. 'S ochtends Rijksmuseum, 's middags een rondvaart, 's avonds hoertjes kijken. Niet gek. Ook wij Nederlanders beschouwen en behandelen prostitutie als iets bijzonders. Conservatieve clubs met hun moralistische vinger voorop. Doelbewust gooien ze de problematiek rond mensenhandel op één hoop met prostitutie uit vrije wil. Laten we sekswerk voortaan als een doodnormaal beroep beschouwen. Omdat het dat is. Een doodnormaal beroep met toegevoegde waarde voor onze samenleving.

Dirkjan Tijs, oud-voorzitter Jonge Democraten

De Voorzittershamer

Als voorzitter en lid van de Jonge Democraten, ben ik geïntrigeerd door onze cultuur en identiteit. De afgelopen jaren heb ik ons leren kennen en is het de plek geworden waar ik mij thuis voel. Een JD'er denkt na, is kritisch, ambitieus en eigenwijs. En boven alles hecht een JD'er waarde aan vrijheid. Persoonlijke vrijheid, maar ook de vrijheid van de ander. Ons vrijheidsdenken klinkt door in al onze standpunten. Het verbindt ons en vormt een rode draad door ons gedachtegoed. Dat ons verenigingsblad dit keer als hoofdthema de positie van sekswerkers heeft gekozen, past dan ook in deze lijn.

Toch valt er meer op aan ons. De doorsnee Jonge Democraat is een witte \van onze leden is man. Het is slechts een gegeven, maar het beïnvloedt je identiteit als vereniging. Ik zou zelfs willen zeggen, het bepaalt je identiteit. Dat gebeurt wanneer een groep zo sterk is oververtegenwoordigd.

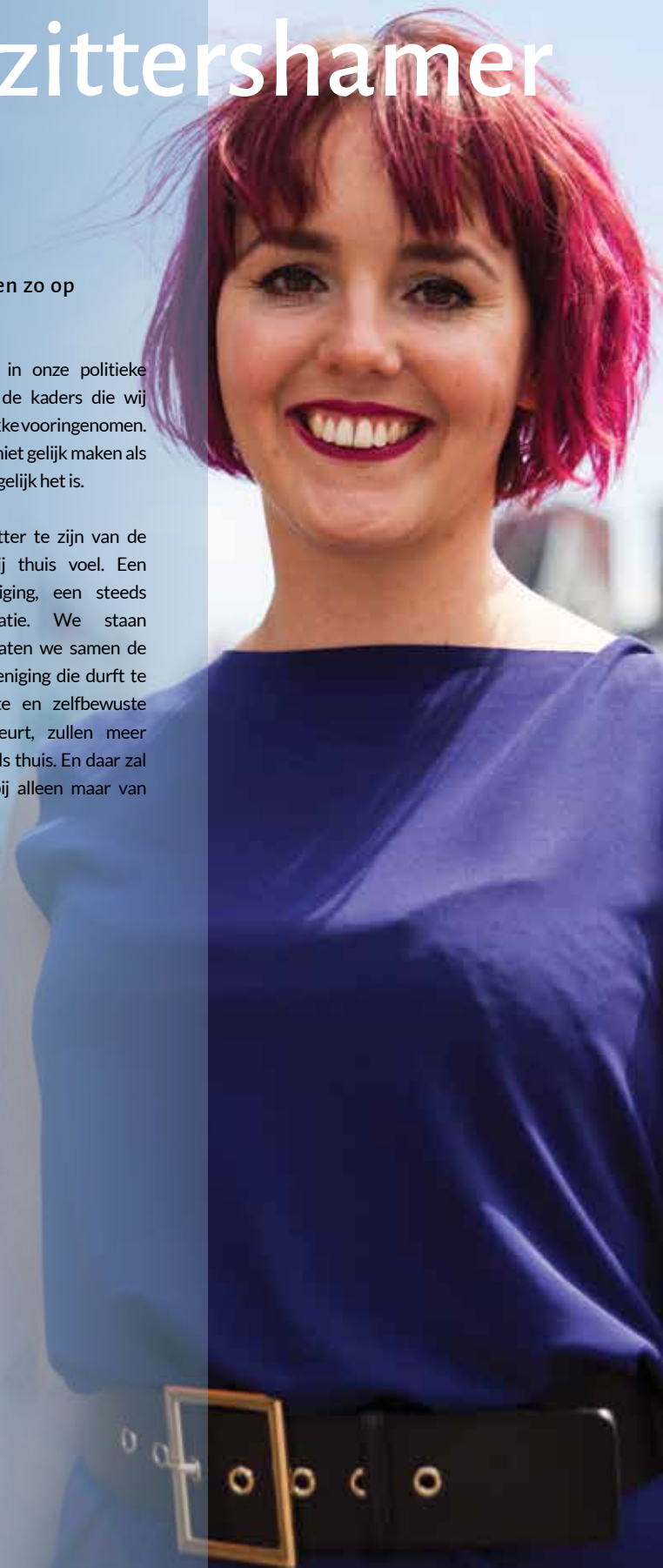
Is dat erg? Mwah. Aan een dominante cultuur ontkom je niet als vereniging. Wij lijken op elkaar. Soort zoekt soort. Ik voel mij fijn bij mensen die zijn zoals ik. Toch is er wel een keerzijde die we niet moeten negeren. Onze cultuur zorgt ervoor dat niet iedereen zich welkom voelt bij onze politieke vereniging. Personen met een van de norm afwijkende mening, ras, baan of levensovertuiging.

Toch zit het niet alleen in die kenmerken. Juist niet, zou ik willen stellen. Zelf heb ik moeite met conservatief rechtse denkers. Met nationalisten. Met monarchisten. We schreeuwen hard van de daken hoe tolerant wij Jonge Democraten zijn. Tegenover drugs, tegenover seksualiteit, ras, religie..

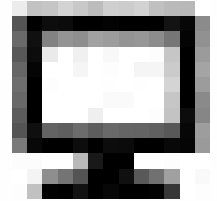
Maar is dat niet alleen zo op papier?

We zijn enorm tolerant in onze politieke standpunten, maar door de kaders die wij hebben zijn we ook hartstikke vooringenomen. We kunnen het speelveld niet gelijk maken als we niet eens inzien hoe ongelijk het is.

Ik heb de eer om voorzitter te zijn van de vereniging waarin ik mij thuis voel. Een groter wordende vereniging, een steeds professionelere organisatie. We staan samen voor een keuze. Laten we samen de weg inslaan naar een vereniging die durft te accepteren. Een tolerante en zelfbewuste vereniging. Als dat gebeurt, zullen meer mensen de JD gaan zien als thuis. En daar zal de JD en de maatschappij alleen maar van profiteren.

DE MACHT VAN SYSTEMEBEHEERERS

Tekst: Pieter Rogaar

Laatst vroeg een vriendin mij, als lid van het ICT-team: "Kan de systeembeheerder op mijn werk eigenlijk in mijn e-mail kijken, ook als hij mijn wachtwoord niet weet?". Dat is een interessante vraag, omdat voor ICT'ers het antwoord totaal duidelijk is ('ja' en 'ja') maar voor andere mensen blijkbaar niet. Daarom nu een superkorte cursus "Wat kan mijn systeembeheerder eigenlijk allemaal zien?".

In het kort: een systeembeheerder kan alle gegevens inzien en wijzigen van alle systemen die hij beheert. Beheert hij je werkplek? Dan kan hij elk woord dat je typt, elke site die je bezoekt en elke muisklik die je doet zien. Je e-mail? Dan kan hij alle e-mails zien die je hebt verstuurd en ontvangen, en ook de concepten die je hebt opgeslagen. Je cloudopslag? Dan kan hij al je bestanden zien, wijzigen of verwijderen. Je wifi? Dan kan hij al het netwerkverkeer zien dat je verstuurt (gebruik dus HTTPS of een VPN!). Wachtwoorden maken voor die toegang geen verschil. Het mag dan ook geen toeval heten dat Edward Snowden, die duizenden NSA-documenten lekte, systeembeheerder was.

Hoe pakken we dat aan bij de JD? De ICT-systemen van de JD worden beheerd door het ICT-team, een groep van ongeveer tien mensen, onder wie ik. Samen hebben we veel toegang, tot ledenlijsten, gegevens die in de Wolk zijn opgeslagen en instellingen van websites en e-mail. Als een lid van het ICT-team kwaad zou willen, zou hij alle e-mail van je bestuur of commissie mee kunnen lezen. De taken en verantwoordelijkheden van het ICT-team staan vastgelegd in het Huishoudelijk Reglement, bijlage E. Daar staat bijvoorbeeld dat we 'aan de vereniging vertrouwelijkheid verschuldigd zijn' over de gegevens waar we toegang toe hebben. Binnen het ICT-team praten we vaak over onze verantwoordelijkheid en ethische problemen die daarbij kunnen spelen.

De media schrijven de laatste tijd over systemen waar zelfs de beheerder niet bij de gegevens kan. WhatsApp is een voorbeeld: sinds enkele maanden gebruikt WhatsApp end-to-end-encryptie, waardoor de WhatsApp-beheerders geen toegang meer hebben tot de inhoud van je communicatie. Het maken van zulke systemen is vaak mogelijk, maar vereist altijd extra werk. Standaard hebben beheerders volledige toegang. Ook bij het ICT-team lukt het ons nog niet om die macht substantieel te beperken. Wat doen we bijvoorbeeld als iemand zijn wachtwoord is vergeten? Als alles is versleuteld, kunnen wij ook niet meer helpen. Dat is voor de meeste JD'ers niet acceptabel. Daarom kiezen we er toch voor om die toegang mogelijk te houden.

De Amsterdamse Seks-mythe

Laurens Buijs over de macht van de ambtenaar, en hoe de carrières van Lodewijk Asscher en zonnekoning Eberhard van der Laan over de rug van de Amsterdamse prostituees zijn gelanceerd.

Het Amsterdamse prostitutiebeleid heeft veel successen gekend, maar weinig daarvan voor de prostituees. Hoewel het beleid claimt een veiligere werkomgeving te scheppen, blijkt dit niet uit de praktijk. De Stopera, het Amsterdamse gemeentehuis, lijkt hierin niet de wil van de wethouder te volgen, maar zelf de orders te geven en de controle weg te hebben gehaald bij de nieuwe gemeenteraad. Het project 1012, wat voor prostituees een veiligere werkomgeving zou moeten scheppen, heeft gefaald: het gevolg van een moralistisch beleid.

Tekst: Mart Roumen

De Amsterdamse socioloog (UvA) Laurens Buijs doet jarenlang onderzoek naar het wel en wee van sekswerkers, ook is hij betrokken in de adviesraad van de belangenorganisatie Proud. De DEMO sprak hem over het Project 1012 (schoonvegen van de Wallen) en de WRP (wet regulering prostitutie) en zijn ervaringen in het veld. 'Je schrikt je helemaal kapot'.

De joviale socioloog wandelt vrolijk door de UvA, het is prachtig weer dus besluiten we het interview buiten te doen. De zon straalt op het Creacafé, maar in het hoofd van de open socioloog pakken de donderwolven zich samen. Bevlogen, maar ook gefrustreerd, aanschouwt hij de ontwikkelingen: 'De overheid criminaliseert de sekswerkers'.

Laten we bij het begin beginnen: 94 procent van de sekswerkers was in 2007 tegen Project 2012 (zie v 1). Hoe kan het dat die stem niet gehoord is toen?

"Ja God. Dat is direct de kern van het verhaal. Het is een heel omvangrijk plan, wat in de kern een ruimtelijk element in zich heeft. De belangrijkste assumptie van het stadsbestuur was dat als je de ruimtelijke structuur van de Wallen verandert, dat dan de criminogene structuur zou veranderen.

Wrang, want in 2004 is er een rapport van de gemeente Amsterdam uitgekomen dat lovend was over hoe de prostitutie was ingericht indertijd. Problemen werden niet weggestopt maar juist opgelost, zo was de lezing. Een lofzang op het Nederlandse model."

Maar dan toch Project 1012, het kwam toch niet uit de koker van stadsinrichting en ruimtelijke ordening?

"Dat is inderdaad de rare sprong die ze toen hebben gemaakt. Asscher heeft een hele hoop assumpties gemaakt over de Wallen; dat het één grote treurnis was in die omgeving, dat het out-of-control was en gerund werd door de onderwereld. De aanleiding voor al die horrorverhalen was het verhaal van Saban B., die Turkse crimineel, die toen boven water kwam.

Hij bleek over heel Europa én over de Wallen

vrouwen uit te buiten. Ze moesten zijn initialen tatoeëren en gedwongen abortus plegen bij zwangerschap, dat soort zaken. Dat verhaal kwam niet lang nadat er een parlementaire commissie was opgericht om te bekijken hoe de onderwereld vervlochten was met de bovenwereld en hoe de politie en OM meer middelen zou kunnen krijgen om mensenhandel en de onderwereld te bestrijden. Die debatten liepen allemaal parallel aan elkaar, maar waren nooit specifiek op de Wallen gericht.

1 Buijs beweert dat de vrouwen amper gehoord zijn in het proces. "Frappant is dat de gemeente voor de bühne altijd wel de positie van de sekswerkers claimt, terwijl ze achter de schermen zoveel mogelijk worden overgeslagen en buitengesloten. Bij de laatste herijkingronde van Project 1012 zijn de sekswerkers bijvoorbeeld weer niet geconsulteerd."

In 2007 is dat omgeslagen. Dat kwam door een Amsterdams politicus, die in 2007 carrière naar de top wilde maken en een dossier zocht om zich als crimefighter te presenteren. Hij had een ideologische perspectief op de ontwikkeling van de vrouw die hij projecteerde op de sekswerkers.

Dat zie je bij veel sociaal-democraten, zij vinden dat de rol van de hoer nooit geëmancipeerd kán zijn, onderzoek onder deze doelgroep is om die reden niet zinvol, sociaal wenselijk ingevuld of wordt niet serieus genomen. Dat is in strijd met hun vrouw- en wereldbeeld.

'Het ambtenarenapparaat is de Stopera'

In 2007 is niet met de sekswerkers gesproken, een rapport waaruit bleek dat 94% van de sekswerkers tegen Project 1012 was is genegeerd en het project gelanceerd, ingegeven door de onderbuik en het vrouw- en wereldbeeld van een Amsterdamse bestuurder. Voor die politicus, Lodewijk Asscher is het wél gelukt, hij zit anno 2016 in het torentje als vice-premier. Tot vandaag hebben sekswerkers last van tegenwerkingen vanuit de Stopera."

Maar het kan toch niet zo aan één persoon hangen? Inmiddels is hij al jaren weg, en zit er een college waarin zijn partij niet eens vertegenwoordigd is. Waarom is dat beleid nu van niet rigoureuus omgekeerd?

“Je levert nu kritiek op je moederpartij? Ha! Die machtsomwenteling heb ik van dichtbij meegemaakt. Ik moet zeggen dat ik als onderzoeker ben geschrokken van wat er allemaal gebeurd is in de Stopera. Ik volg dit dossier als onderzoeker en als burger ben ik gesteld op het Nederlandse prostitutiebeleid, vanuit dat perspectief heb ik D66 zien opkomen.

Daarbij nam Ariëlla Verheul heel daadkrachtig het initiatief op dit dossier en startte gesprekken met prostitués, bordeelhouders, met mij en andere betrokkenen. Ik zag met de tijd haar verbazing groeien en haar overtuiging toenemen dat er iets moest veranderen.

Tegelijkertijd moeten we constateren dat PvdA zestig jaar aan de macht is geweest in deze stad. Het ambtenarenapparaat is net zo rood als de Stopera. Zij zijn zo vergroeid geraakt met de macht van de PvdA. Dat verander je niet met één verkiezing.

Het was slecht te onderscheiden wie er tot 2014 initiatief nam: ‘Spreekt nu de wethouder of de topambtenaar’. Asscher had dit plan afgetikt met topambtenaren die ook wel zin hadden in een ruimtelijk project.

net zo rood als

Het aangezicht van de binnenstad moest veranderen, zo vonden zij.

Het is vaak zo in Amsterdam dat de ambtenaren leiden en de politici volgen. Zij zijn echter na Asscher gewoon blijven zitten. Ik heb tegen D66 én de SP en VVD gezegd: ‘Als jullie écht willen dat plan 1012 stopt, is het noodzakelijk dat jullie aan de ambtenaren laten zien wie de baas is in deze stad’. Je moet de bezem halen door het ambtenarenapparaat. Niet door mensen te ontslaan, want dat kan niet, maar wel door héél duidelijk aan te geven dat jij het beleid maakt en zij het moeten uitvoeren. Het tonen

van spierballen is onvoldoende gebeurd.”

“Daarnaast heb ik geadviseerd om het dossier over te nemen van de burgemeester. Hij nam het van Asscher over toen hij naar Den Haag vertrok. Ik vind dit geen dossier voor een burgemeester. Hier moet een wethouder verantwoordelijk voor zijn, en het moet in de raad worden behandeld. Zeker zo’n overspannen zaak als dit, met beschuldigingen van machtsmisbruik, intransparantie en gespannen relaties tussen particulieren en bedrijven.

Je moet als politiek een daad stellen door het uit de handen van de burgemeester te houden. Vervolgens moet je het hele proces opzetten, controleren en iedere stap zelf bepalen en goedkeuren, maar dat hebben ze niet aangedurfd.

Ook Ariëlla Verheul – waar ik heel veel respect voor heb – werd met de neus op de feiten gedrukt. Je kan in Amsterdam niet als ambitieus politicus in je eerste jaar burgemeester Van der Laan gaan dwarsbomen, zo ontdekte zij. Dat is een heel autoritaire man, met héél erg veel draagvlak. Hij zei tegen haar: ‘Handen thuis, ik maak het af’, toen is zij gezwicht voor de druk. Dat had iedereen gedaan, want anders was het tot een breuk tussen haar en D66 of tussen D66 en het college gekomen. Het is niet makkelijk om zo’n enorm schip te keren.”

Maar wie is er dan wel bij machte om de burgemeester te beïnvloeden?

“Niemand. Het is te laat. D66 heeft zich erbij neergelegd. Het college zou de strijd aan moeten gaan met de burgemeester, maar dat doet niemand op het moment. De opdracht van het college is dat Plan 1012 bijgestuurd moet worden en aan de ambtenaren is gevraagd hóé.

Dat is een kleine bijsturing – een pyrrusoverwinning – op het beleid geweest, maar vooralsnog wordt het gewoon – zij het wat afgezwakt – doorgezet. Ik wil niemand uit de branche hun overwinning afnemen, maar wat mij betreft zou je de macht af moeten pakken van die ambtenaren die veel te veel sturen op hoofdlijnen.”

Je kan geen ‘raam’ runnen met terrassen, boetiekjes en kunstenaars om je heen, zo zeggen de sekswerkers. Overal – zij het verminderd – wat ramen sluiten is killing voor de hele branche.

“Het zure is dat in laatste fase ook het Sint Annenkwartier bij de Oude Kerk wordt gesloten. Ik vind dat zelf het fijnste gebied. Daar zitten wat kleinschaligere bordelen, er is veel sociale samenhang en controle, het is wat anoniemer en de sekswerkers kunnen beter klanten accepteren of weigeren. Er zijn meer inkomsten en de bordelen worden beter gerund dan die op de grachten, maar de gemeente vond de panden rondom het pleintje wel mooi voor andere bestemmingen.

De bordelen op het plein zelf mogen wel open blijven, maar daar is het verschrikkelijk om te werken, zo hoor ik van de sekswerkers. Er zitten daar allerlei terrassen voor, waardoor het een stuk minder anoniem is en er ook minder goed gewerkt kan worden. Ze kijken wederom niet naar het belang van de vrouwen."

De sekswerkers zijn dus nog steeds niet betrokken in de hele besluitvorming?

"Tja, je hebt het gemeentebordeel (zie kader 2). Dat heeft Van der Laan uit de hoge hoed getoverd om zijn imago te redden. Hij kwam wel heel erg in de problemen doordat alle sekswerkers zich tegen hem keerden. Dus bedacht hij dat hij niet alleen wilde afbreken, maar ook wilde opbouwen.

Er zijn wel wat sekswerkers geïnteresseerd in 'Project Open Raam', maar net zoveel zijn ook heel erg boos. De gemeente framed het als 'dit is het enige goede raam'. Dat is echt bullshit. Daarmee worden andere bordelen

2 "Het gemeentebordeel is onderdeel van een strategie om Project 1012 een vrouwvriendelijker gezicht te geven", aldus Buijs. "Het is daarnaast onderdeel van de paringsdans tussen de ambtelijke top en het nieuwe college." In de ogen van Buijs is het een poging om de aandacht af te leiden van het sluiten van de ramen.

waar met heel erg veel liefde gewerkt wordt, en waar vertrouwen wordt opgebouwd, gestigmatiseerd. Vanaf 2007 worden die bordelen al met Project 1012 in de verdomhoek gedrukt en óók met dit project gebeurt dat."

Zijn er nog knoppen om op te drukken waarmee je het beleid kan beïnvloeden? Die protesten bij de Stopera hebben indertijd wel indruk gemaakt toch?

"Aan de ene kant wel, maar aan de andere kant... Ha! Daar was de arrogantie van Van der Laan op zijn ergst. Hij beloofde daar om een brief te sturen naar de sekswerkers, maar dat is nooit gebeurd. Niemand heeft ooit een brief gehad."

Wie pint hem vast op die afspraak?

"Proud (zie kader 3), sekswerkers en ik hebben dat wel geprobeerd, maar vergis je niet. Je hebt zo'n machtig apparaat tegenover je. Van der Laan heeft een enorme status, dan kun je met feiten, onderzoeken en verhalen komen, maar je walst hem niet zomaar omver. Hij kan wel een potje breken bij veel mensen, en dat weet hij ook.

Je moet op de gegeven moment eieren voor je geld kiezen, dus probeer ik dit verhaal zo open mogelijk aan iedereen te vertellen.

3 Proud is een vereniging bestaande uit een groep (ex) sekswerkers die als doel heeft om de belangen van sekswerkers te behartigen. Dit geldt voor sekswerkers "op de werkvloer, in de politiek, media en maatschappij", aldus Proud op hun website.

Wat mij betreft komt er een gemeentelijke 'parlementaire enquête' naar Project 1012. Wat er gebeurd is in de Stopera is echt shocking. Je schrikt je helemaal kapot. Mensen worden ontslagen omdat ze kritisch zijn op dit project (zie kader 4), leugenaars en bedriegers worden in dienst genomen met kletsverhalen over de wallen (zie kader 5), cijfers worden misbruikt (zie kader 6), gegevens worden achtergehouden (zie kader 7), mensen die kritiek hebben worden keihard aangepakt met laster en smaad. Dit moet je echt niet willen in je eigen stadhuis. Ik zou dat niet tolereren en zou zeggen 'doe er wat mee jongens', onderzoek het een keer. Maar ik ga niet in mijn eentje dit dossier redden."

4 "Critici van Project 1012 worden niet getolereerd", aldus Buijs. Hij vertelt het verhaal van een voormalig ambtenaar van de gemeente die naar eigen zeggen 'eruit is gewerkt' nadat zij zich publiekelijk kritisch had uitgelaten over het project.

Maar als dat allemaal waar is, dan kun je toch ook gewoon rechtszaken tegen de staat openen op deze verschillende onderwerpen?

"Dat vind ik zeker de moeite waard. Die rechtszaken zouden vanuit Proud, de exploitanten, de sekswerkers moeten komen,

5 “Zowel Asscher als Van der Laan hebben zich op dit dossier laten adviseren door dubieuze figuren die leugens verspreiden”, legt Buijs uit. De Volkskrant onthulde in 2012 dat de persoonlijk adviseur van de burgemeester en Lodewijk Asscher een oplichter is. Daarnaast zegt Buijs: “Asscher liep een paar jaar geleden bij Jinek met een boek over mensenhandel van oplichter Serdiep Ramesar te koop.”

maar daar zit ook direct het probleem. Je moet het vermogen hebben om een vuist te kunnen maken, maar ook daar frustreren de gemeenteambtenaren de voortgang. Zij hebben de community écht gebroken, mensen tegen elkaar opgezet, de belangenverenigingen voor raamexploitanten uit elkaar gespeeld, sekswerkers uit elkaar gespeeld. Daarbij hebben bordeelhouders en prostituees hebben soms ook wat tegengestelde belangen. Bordeelhouders zeggen vaak: ‘Ze zijn niet bij ons in dienst, ze moeten voor zichzelf opkomen’, terwijl zij in dit geval wel over de ramen gaan.”

D66, PvdA en VVD hebben in het college een belang, PvdA heeft het geïnitieerd, maar de andere partijen dan?

“Tja, ik zou het iedereen van harte aanraden om dit onderzoek te initiëren. GroenLinks zou het college kunnen aanpakken, zij hebben een super goed trackrecord als het gaat om prostitutie, maar die hebben het geruild in 2007. Zij hebben het P&G292 geïnitieerd; het prostitutie gezondheid centrum. Daar is een vertrouwenspersoon, er zijn sociale werkers, je kan SOA-checks doen en er zijn mensen die je kunnen helpen als je wilt uittreden. Zij staan je altijd te woord, ook in het Poolse en Roemeens. Dát is met Asscher geruild voor Project 1012. Ik had het zelf niet gedaan: de helft van de ramen inleveren voor deze ondersteuning.”

“Project 1012 is eigenlijk niet meer te stoppen. Alle contracten zijn rond, de plannen staan in de steigers en het bestemmingsplan is klaar of je moet naar de Raad van State en de beste advocaten aannemen. Maar je redt dat eigenlijk nooit tegen het apparaat van de gemeente Amsterdam.”

Een somber beeld, maar er is toch wel iets positiefs? Heb je al eens een schilderij gekocht bij één van de hoogwaardige boetiekjes in de Red Light District?

“Ha! Nee! Jij?”

6 “There are lies, damned lies, and statistics.” Dit is ook het geval voor Project 1012. Zo was het onderzoek, waaruit blijkt dat 10% van de sekswerkers gedwongen werken, gedaan onder maar 94 prostituees. Met de wetenschap dat er meer dan 4000 sekswerkers in Amsterdam werken, duidelijk een te kleine groep. Het gegoochel met cijfers om anti-prostitutiebeleid te ondersteunen is niet voorbehouden aan de Amsterdamse ambtenarij. In Engeland is dit al vaker gedaan, waarbij statistieken uit de lucht zijn gegrepen, slachtoffers van mensenhandel gelijk zijn gesteld aan slachtoffers van seksuele uitbuiting, en dubbele tellingen zijn gedaan om kunstmatig cijfers op te hogen. Onderzoeker Brooke Magnanti, die zelf ook heeft gewerkt als escort in Engeland, heeft hier veelvuldig artikelen over gepubliceerd.

7 “Planschade is het waardeverlies van een pand als de prostitutievergunning wordt ingetrokken”, legt Buijs uit. “Omdat panden minder opleveren als er een andere business in zit dan prostitutie, moet de eigenaar van het pand daarvoor gecompenseerd worden. De gemeente doet enorm geheimzinnig over de precieze strop. Wat wel duidelijk is dat Project 1012 met name door de planschade een nieuwe klap toedient op de begroting van een stad die al op de rand van faillissement balanceert.”

Uit de oude doos: Pam de Soete

Reflectie van het toenmalig D66-raadslid op haar artikel in de DEMO.

Uit vrije wil?

Ik ben tegen vrouwenhandel, maar niet tegen de betaalde liefde. Het oudste beroep van de wereld zal er altijd blijven en is sinds het Paarse kabinet zelfs een legale branche. The Red Light District, één van de meest zichtbare vormen van prostitutie, staat volgens veel Nederlanders symbool voor de tolerante cultuur van de stad. Een bont gezelschap van vrouwen en omgebouwde heren staat uitnodigend voor het raam en vanaf zo'n 50 euro komt men aan zijn gerief. De dames (zoals de raamexploitanten ze consequent noemen) zijn lang niet meer zo Hollands als Keetje Tippel was; zo'n 20 procent is Nederlands, maar de grootste groep is de armoede in het Oostblok ontvlucht, ruim 50 procent. En doen ze dat vrijwillig?

Een paar jaar geleden zijn Saban en Hasan B. opgepakt, die tientallen vrouwen hebben uitgebuit op de Wallen. De pers heeft de schokkende praktijken breed uitgemeten. Ook de onthullingen van Karina Schaapman en de affaire Oudkerk droegen niet bij aan een positief beeld van prostitutie. De Amsterdamse gemeenteraad koos, onder leiding van Lodewijk Asscher, voor een radicale aanpak van de criminaliteit op de Wallen, waarin politie, justitie, gemeente en belastingdienst samenwerken. Zo ontstond het 'Coalitieproject 1012', dat de Centrale Stad en stadsdeel Centrum samen aansturen. Dus mensenhandel en criminelen weg ermee; iedereen tevree...

Nu blijkt dat niet zo eenvoudig, want criminelen zijn slim en de Hongaarse dames worden nog steeds in grote getale op de Achterburgwal aangeleverd. Economische vluchtelingen, die thuis een arme, sombere alcoholist kunnen trouwen, kinderen krijgen en in een godverlaten dorp wegwijnen. Vrijwillig? Onvrijwilligheid is lastig te constateren en te definiëren en empirisch bewijs is er dan ook nauwelijks. Inmiddels is de uitspraak van Lodewijk Asscher: 'achter iedere glimlach (achter een raam) schuilt een traan', wel kenmerkend voor de gevoelens over onze hoerenbuurt. Volgens plan moet 40 procent van de raambordelen dicht, zodat de criminaliteit beheersbaar wordt.

D66 wil geen beleid op basis van moraliteit en spookverhalen en vraagt meer aandacht voor de zelfstandige sekswerker, een groep die zich nu gestigmatiseerd en buitengesloten voelt. De behoefte aan anonimiteit onder prostitutees is groot, dit maakt het misschien moeilijk om hen te horen, maar de consequenties van het sluiten van bijna de helft van de ramen heeft direct effect op hun welzijn. Wij vinden dat de vertegenwoordigers van de vrouwen, zoals de landelijke belangenorganisatie De Rode Draad, en raamexploitanten beter betrokken moeten worden bij de aanpak van de Wallen.

D66 raadslid Pam de Soete

Ik schreef in het bovenstaande artikel dat er op basis van moraliteit gehandeld werd door het stadsbestuur in Amsterdam. Dat zat in de sfeer van 'ik weet wat goed voor u is', wat bij de PvdA gemeengoed was indertijd. Bij ons is dat gelukkig veel minder. Mensen kunnen in zo'n andere positie zitten, en een andere invalshoek hebben, dat je ze niet altijd met zo'n moralistische en dogmatische houding kunt bejegenen. Dat speelde ook met mensen met schulden 'ze hadden hun post maar moeten openen' of 'zoek een betere baan', was toen vaak de strekking van het beleid van het stadsbestuur.

Dekern van mijn verhaal ging over het door het stadsbestuur ingezette beleid (project 1012) aangaande sekswerkers. In de eerste plaats was dit ingezet om vrouwenhandel tegen te gaan, daarbij leek het ons als fractie verstandig om die mensen ook te betrekken, met als kernvraag: 'Hoe kunnen we jullie versterken of helpen', in plaats van 40% van de ramen weg te halen en daarmee denken dat het probleem is opgelost. Maar op de achtergrond was het beleid van Amsterdam en Asscher gericht

op het trekken van rijkere toeristen naar Amsterdam, dat is nooit openbaar geweest, maar was wel de achterliggende agenda. Het doel en de middelen kloppen niet bij het project 1012. Inmiddels ben ik niet meer in de raad, maar weet ik wel dat er minder ramen worden gesloten, daar ben ik heel blij om. Of er beter naar de sekswerkers geluisterd wordt, zoals ik schreef in het artikel, weet ik niet op het moment.

Wij hebben indertijd met 'De Rode Draad' gesproken, de toenmalige belangenbehartiger van sekswerkers in Amsterdam. Daar speelde toen al het gevoel dat ze helemaal niet geholpen werden door dit beleid. Maar ze konden ook niets eisen, omdat er te weinig ramen voor te veel sekswerkers waren. Wat gingen ze dus doen? De illegaliteit in, en werden ze helemaal niet meer beschermd door het beleid! Het was windowdressing.

We waren indertijd een hele kleine fractie, maar hebben het wel altijd geroepen en aandacht gevraagd voor de positie van sekswerkers en tégen de betutteling van het stadsbestuur. Luister nou eens naar die mensen zelf. In de APV kun je van alles regelen als het gaat om veiligheid en hygiëne van de sekswerkers, maar dat deden ze niet. Ze sloten de ramen, en dat werkt niet. Het

heeft niet geleid tot minder vrouwenhandel. Er komen niet minder prostitués als je de ramen sluit. Ze verdwijnen niet, maar schieten juist de illegaliteit in. Het gevaar voor deze sekswerkers is veel groter geworden.

Tegelijkertijd zien we dat het sluiten van bordelen internationaal beleid aan het worden is. Ik snap dat echt niet. Het is een minderheid die ziet dat we het anders op moeten lossen. We moeten proberen om bewustwording vorm te geven door het echte geluid te laten horen. De minderheid is helaas een beetje hypocriet, lijkt het. Je ziet het op veel meer dossiers. Nota bene in Amerika zie je dat er met legale wietteelt geëxperimenteerd wordt, bij ons blijft dat achter. Ik vind dat onbegrijpelijk.

Als je iets wilt doen aan vrouwenhandel, moet je met de betrokkenen praten. Volgens mij doet Ariëlla (red. Verheul, portefeuillehouder in de D66-fractie) het hartstikke goed. Ik ben heel benieuwd wat er met prostitutie in Nederland gaat gebeuren op termijn, het is het oudste beroep, en zal ook nooit verdwijnen, maar misschien dat het wel een transitie ondergaat, en dat sekswerkers zich met name via webcam of andere online manieren presenteren. Wie zal het zeggen?"

Erik-Jan Hakvoort (Perspectief)

In welke mate vind jij dat prostitutie gelegaliseerd moet zijn?

Nou.. helemaal niet. Alles verbieden. Het doet Nederland namelijk meer schade dan goed. Er is wellicht een groep dames die vrijwillig werken, maar bij de overgrote meerderheid van de dames is dat gewoon niet zo. Legale prostitutie zorgt voor een enorme toestroom van buitenlandse dames. Bijna alle dames doen het werk onvrijwillig, en dat is mogelijk sinds de legalisering. Mensen zullen altijd een uitweg willen vinden uit vervelende situaties, en daarom zijn meisjes uit Oost Europese dorpjes een makkelijke prooi voor mensenhandelaren. Dat moeten we niet faciliteren.

Wat vind jij van het schoonvegen van 'ramen' in Amsterdam?

Ik vind dat in beginsel een goede zaak. Prima verhaal, doe dat vooral! Het is wel belangrijk om in de gaten te houden wat er met de dames gebeurt. Als je de boel dichtgooit is het wel belangrijk om een alternatief te bieden, want die sekswerkers komen wel zonder werk te zitten. We moeten voorkomen dat het bij die dames van kwaad tot erger gaat. Daar zouden we dus bijvoorbeeld monitoring kunnen toepassen. Verder kunnen we bij het sluiten van die ramen ook best haast hebben, zolang het maar goed gaat en je een alternatief biedt.

Onder welke voorwaarden zou je zelf gebruik maken van een sekswerker?

Slechts onder één voorwaarde, en dat is als ik haar zou inhuren voor een campagne tegen prostitutie. Ik hoop dan een sekswerker in te

kunnen zetten om een verhaal te vertellen wat er bij haar aan de hand is op de werkvloer. Daarmee kunnen we laten zien dat de prostitutie niet zo rooskleurig is als het lijkt. Dan moet wel gezegd worden: dan heb je eigenlijk wel beide kanten nodig, dus ook prostituees die positief zijn.

Elene Walgenbach (Jonge Democraten)

In welke mate vind jij dat prostitutie gelegaliseerd moet zijn?

Ik denk dat mensen altijd behoefte hebben aan contact, seksualiteit en intimiteit. Dat moet je niet wegstoppen! Ik ben voor legalisatie. Ik erken dat er problemen zijn, zoals mensenhandel en gedwongen prostitutie. Ik denk echter dat de overheid daarin een grote rol kan spelen, het terugdringen van die misstanden welteverstaan, en dat lukt beter als prostitutie legaal is. Het illegaal maken zal de vraag of het fenomeen zelf absoluut niet doen afnemen.

Wat vind jij van het schoonvegen van 'ramen' in Amsterdam?

Dat vind ik slecht, vanzelfsprekend. Het schoonvegen van die gebieden betekent niet opeens dat er geen vraag meer is naar de werkzaamheden van de sekswerkers, en dat drijf je met het sluiten van ramen het zwarte circuit in. Je hebt dan minder controle en dat werkt averechts. Denk hier aan wat er gebeurde toen de USA alcohol criminaliseerde in de jaren 20/30 vorige eeuw. Dat werkte averechts, er kwam juist meer criminaliteit. Als je prostitutie wil uitbannen, dan moet je het niet verbieden, want verbieden heeft een heel ander effect dan daadwerkelijk uitbannen.

Onder welke voorwaarden zou je zelf gebruik maken van een sekswerker?

Bij een grote behoefte, met toestemming van mijn vriend, onder goede arbeidsvoorwaarden voor de sekswerker én als ik zeker weet dat het 100% vrijwillig is, dan ben ik ervoor in ;-).

Bart van Bruggen (Jonge Socialisten)

In welke mate vind jij dat prostitutie gelegaliseerd moet zijn?

Ingewikkelde kwestie. We weten gewoon dat er sprake is van mensenhandel in de business. Ik heb zelf geen idee hoeveel. Wat ik wel weet is dat vrouwen doorgaans niet vrijwillig hun lichaam verkopen. Vrouwen die dat echter wel willen, zou je alle ruimte moeten geven. Ik heb dus een beetje een dubbel gevoel met betrekking tot dit punt. Bij legale prostitutie is het voordeel dat het beter in kaart te brengen is wat misstanden zijn. Voor legalisering en criminalisering valt dus allebei wat te zeggen. Het is dus wat mij betreft belangrijker om mensenhandel terug te dringen dan om ons te buigen over de vraag of het legaal of illegaal zou moeten zijn. Ik ben wel voor het Zweeds model. Ik kan me namelijk niet voorstellen dat het niet opvalt als prostitutie onvrijwillig gaat.

Wat vind jij van het schoonvegen van 'ramen' in Amsterdam?

Als de rechter oordeelt dat dat terecht is, sluit ik me daarbij aan. Dat is in dezen dus ook gebeurd. Ik heb zelf niks met de Wallen, maar het is tenminste een beetje zonde. Het is een mooi stuk Amsterdam. Wat je echter wel weet, is dat de Wallen een crimineel broeinest zijn. Het is alleen maar goed om grote criminelen aan te pakken. Een beetje zonde is het wel, maar het komt de wijk uiteindelijk wel ten goede.

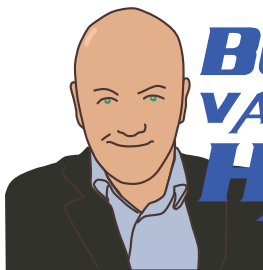
Onder welke voorwaarden zou je zelf gebruik maken van een sekswerker?

Onder geen enkele voorwaarde. Niets voor mij.

De formatie van: Malu Pasma

Het is de droom van menig JD'er om ooit hun eigen kabinet te formeren. De groep vrouwen en mannen te selecteren die het land een nieuwe weg in leidt, en de politieke idealen in de praktijk te brengen. In een tijd van powervrouwen zoals Hillary Clinton en Theresa May keren wij ons naar de enige echte powervrouw van de JD, Malu Pasma. Deze consultant weet van aanpakken, ook achter de schermen. In deze formatie selecteert zij haar team voor een koers die zowel sociaal-liberaal als lean en agile is.

Als Mart mij iets vraagt, ben ik geneigd om 'ja' te zeggen voordat ik de vraag überhaupt heb aangehoord. Gelukkig was het idee om vijftien potentiële Kamerleden uit te zoeken die het D66-geluid in de periode 2017-2021 in de Tweede Kamer kunnen laten horen. Nou denk ik zelf dat het behalen van vijftien zetels een nogal optimistische prognose is, maar wie weet... Dus hierbij, de vijftien mensen die het mijns inziens de komende jaren moeten gaan doen, uitgaande van vijftien zetels en met de aanname dat D66 komende periode een-de-lijk weer eens gaat deelnemen aan het Kabinet.

**BORIS
VAN DER
HAM**

Boris is al enige tijd weg uit de Haagse Politiek, maar ik denk dat het voor hem als Politiek Dier geen enkel probleem is om zijn draai weer snel te vinden. Bovendien is Boris als geen ander in staat het wat vaal geworden D66-profiel zijn glans weer terug te geven. Ik kijk ernaar uit om Boris als vlijmscherp debater weer te zien opkomen voor de belangrijke D66-waarden als directe democratie, de Europese Unie en individuele vrijheid en heeft als oud-voorzitter van de JD natuurlijk altijd een streepje voor.

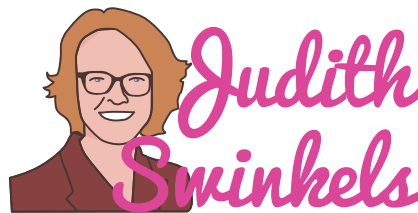
**VERA
BERG-
KAMP**

Vera heeft het moeilijke dossier van Langdurige Zorg in haar portefeuille, maar heeft de afgelopen jaren bewezen in dit dossier haar mannetje te staan. Het streven om de langdurige zorg te vereenvoudigen en te verbeteren ligt bij haar in goede handen; niet voor niets werd zij in 2014 uitgeroepen tot 'meest effectieve Kamerlid'. De hervormingen

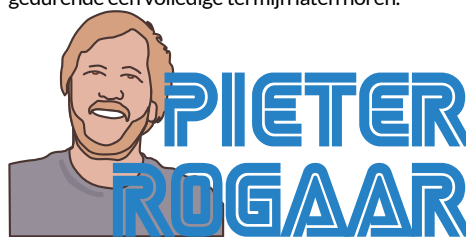
in de zorg blijven de komende jaren een heet hangijzer, maar ik heb er alle vertrouwen in dat Vera er scherp op zal toezien dat deze worden doorgevoerd zonder het belang van de patiënt uit het oog te verliezen.

De financiële markt is bij D66 in goede handen. Ik ben ervan overtuigd dat Wouter de afgelopen jaren een grote rol heeft gehad in de totstandkoming van de hoognodige economische hervormingen en zo bij heeft gedragen aan het feit dat Nederland best-wel-goed door de economische crisis is gekomen. Wouter zal daarom ook zeker niet misstaan als Minister van Financiën, maar stiekem ben ik wel nieuwsgierig met welke voorstellen tot voortdurende verbetering hij als Kamerlid gaat komen.

Ik ben ervan overtuigd dat mensen die hun meters hebben gemaakt in de praktijk de beste politici zijn. Judith heeft ruime ervaring als rechter en advocaat en heeft deze nu meegenomen naar Den Haag. Het interview in deze DEMO bewijst dat zij beschikt over ruime dossierkennis en van mijn redactiegenoten begreep ik dat ze deze soepel voor het voetlicht kon brengen. Hopelijk kan zij dit nu gedurende een volledige termijn laten horen.

ICT en Overheid is geen gelukkig huwelijk,

maar toch moet de Overheid de komende jaren sterk digitaliseren. Nederland heeft Kamerleden nodig die hier kritisch op toezien en Pieter is dé persoon om deze taak op te pakken. Bovendien heeft Pieter een scherpe blik voor ICT in andere werkgebieden, zoals zorg en onderwijs, en het vermogen om een voor velen zo complex onderwerp in heldere bewoordingen uit te leggen. Bovendien zal hij ernaar streven om elke Nederlander in staat te stellen om zich digitaal te kunnen redden.

**STEVEN
VAN WEYENBERG**

Als JD weten we als geen ander dat het een kwestie is van een lange adem om de arbeidsmarkt en de pensioensector te hervormen. Steven heeft zich in zijn tijd als Kamerlid daadkrachtig en volhardend opgesteld wanneer het aankwam op deze onderwerpen en dit begint nu zijn vruchten af te werpen. De vernieuwing van het pensioenstelsel blijft de komende jaren een belangrijk thema en Steven zal zich hard blijven inzetten om dit tot stand te brengen.

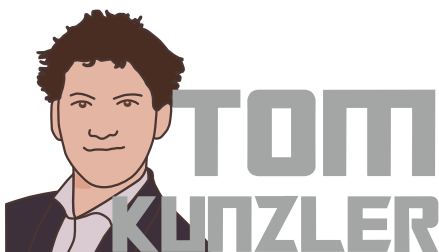
Ik heb Stephanie in Amsterdam leren kennen als een zeer bevlogen D66'er die goed in staat is om haar standpunten voor het voetlicht te brengen. Binnen de bestuurscommissie in Amsterdam Nieuw-West heeft zij bovendien aangetoond niet te beroerd te zijn de handen uit de mouwen te steken en zelf te wijk in te gaan. Den Haag heeft behoefte aan Kamerleden met een groot sociaal hart en veel dossierkennis en Stephanie is hier de aangewezen persoon voor.

Ik weet weinig van de Rotterdamse politiek, maar ik weet wel dat het niet de meest D66-minded stad is en het is bewonderenswaardig dat Salima juist hier D66 een stevige positie heeft gegeven. Salima heeft zich in haar korte periode als Kamerlid al goed laten zien en horen. Vooral haar rustige en genuanceerde optreden in Buitenhof over de groep DENK was bewonderenswaardig. Salima snapt dat niet segregatie, maar verbinding de oplossing is in onze polariserende samenleving en bezit over de maatschappelijke ervaring om dit ook tot uitvoering te brengen.

Paul heeft mij ooit gezegd dat ik in eerste instantie beter in het bedrijfsleven tot mijn recht zou komen dan in de politiek en dit is oprecht het beste advies dat iemand mij ooit heeft gegeven. Hieruit heb ik de conclusie getrokken dat Paul iemand is met goede mensenkennis die echt het beste wil voor anderen. Als Kamerlid heeft Paul laten zien dat het voor D66 belangrijke Onderwijsdossier bij hem in goede handen is en heeft de partij weer op de kaart gezet wat betreft dit thema.

Na 50 jaar D66 zijn de Kroonjuwelen een beetje stoffig geworden. Aan Tom de taak om deze weer op te poetsen. Dankzij Tom komen democratische hervormingen weer op de kaart en zullen ze hun plek vinden in de 21e eeuw, waarin een open overheid en online participatie belangrijke voorwaarden zijn. Daarnaast kent Tom de gebouwen op het Binnenhof natuurlijk als van haver tot gort en

zal het voor hem geen probleem zijn om zich hier thuis te voelen.

Ik heb Joost zelf slechts zijdelings meegemaakt, maar ik heb nog nooit een negatief geluid over hem gehoord. Joost is zeer intelligent, heeft een groot liberaal hart en beschikt hij over de nodige politieke ervaring als Gemeenteraadslid in Den Haag. Bovendien is hij niet voor niets onlangs directeur geworden van de Van Mierlo Stichting. Ik weet zeker dat hij dit uitstekend zal doen, maar zal niet klagen als hij terugkeert naar de Kamer om een liberaal stempel op het Parlement te drukken.

Ik ken het HR van D66 niet goed genoeg om deze uitspraak te kunnen onderbouwen, maar als Robbert nú weer lid wordt van D66, is hij volgens mij net op tijd voor een aanstaand Kamerlidmaatschap. Robbert zal zorgen voor wat reuring in het Haagse, maar dankzij zijn dossierkennis en debatvaardigheden ook zeker bijdragen aan het inhoudelijke debat. Bovendien zal hij met luide stem een wat linkser geluid laten horen. Mits hij niet met zetels gaat gooien, natuurlijk.

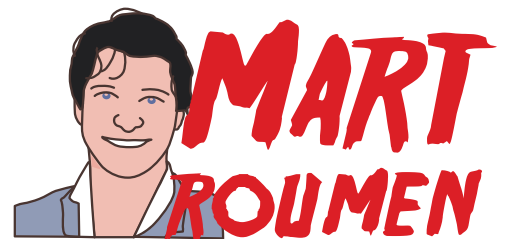

Vraag een gemiddelde JD'er wat tijdens de komende verkiezingen de belangrijkste onderwerpen zijn en het

antwoord is waarschijnlijk 'de EU en de vluchtelingenproblematiek'. Laten deze onderwerpen nou net in de portefeuille van Sjoerd vallen. Sjoerd heeft kennis van een breed scala aan 'buitenlandse' onderwerpen binnen en buiten de EU en dit zal van pas komen in discussies over asielstromen en TTIP. Ik heb wel nog de kleine kanttekening dat ik D66 nogal naïef vond rondom het Oekraïnerferendum, maar dit is de gemiddelde kiezer in maart 2017 gelukkig alláng weer vergeten.

De laatste jaren is het onderwerp Duurzaamheid in de politiek wat ondergesneeuwd, maar Stientje is zich hier toch altijd sterk voor blijven inzetten. Meerdere malen is zij uitgeroepen tot 'Groenste Politicus' en zij heeft er mede voor gezorgd dat D66 GroenLinks als duurzame partij al lang en breed heeft ingehaald. De energietransitie blijft een belangrijk vraagstuk en ik ben benieuwd met welke voorstellen Stientje op dit onderwerp gaat komen.

Mart gaat komend jaar stoppen als hoofdredacteur van de DEMO en heeft dus alle tijd om zich te storten op het Kamerlidmaatschap. Naast het feit dat Mart het dossier Sport flink op de kaart zal zetten, heeft hij de vaardigheid om D66 haar sociale smoel terug te geven die ze de afgelopen jaren zo verloren is. Daarnaast heeft Erica Terpstra bewezen dat het Kamerlidmaatschapeengoed opstapje is naar een eigen televisieprogramma en ik gun Mart deze versnelde weg naar zijn eigen talkshow.

Sekswerk en de JD

In 2014 besloot de werkgroep Diversiteit & Participatie zich actief te richten op het thema prostitutie. Wij zagen dat het landelijk prostitutiebeleid vooral gericht is op het verbannen van prostitutie. De stigmatisering van sekswerkers en het problematiseren van prostitutie leidt juist tot excessen en ongewenste situaties. Het is het oudste beroep ter wereld en dit verdwijnt nu eenmaal niet. Daarentegen zijn we van mening dat we een harde aanpak moeten hanteren als het gaat om de veiligheid van sekswerkers en als er sprake is van gedwongen prostitutie. Als inmiddels oud portefeuillehouder Diversiteit & Participatie vond ik het belangrijk dat we als JD een visie gingen ontwikkelen op dit thema. De acceptatie en veiligheid van sekswerkers voorop. Het officiële statement van de Jonge Democraten is: De Jonge Democraten pleiten ervoor dat prostitutie als een normaal en zinvol beroep wordt gezien, waar elk individu voor mag kiezen en zich niet voor hoeft te schamen. Dit kan door middel van wettelijk vastgestelde arbeidsvoorwaarden, collectieve arbeidsovereenkomsten, vakbonden en verenigingen.

Tekst: Samira Rafaela; Oud-portefeuillehouder Diversiteit & Participatie

We hebben gesprekken gevoerd met sekswerkers, moties ingediend tijdens internationale congressen en een paar expertmeetings rondom dit thema georganiseerd. Het viel ons op dat de arbeidspositie van sekswerkers enorm problematisch is. Ze worden uitgesloten en gediscrimineerd op de arbeidsmarkt vanwege hun werk. Als werkgroep hebben we daarom aangegeven dat de arbeidspositie van sekswerkers significant moet verbeteren. Ook hebben we gezien dat de veiligheid en privacy van sekswerkers niet altijd goed voor ogen wordt gehouden met alle gevolgen van dien. De inzet die wij hebben getoond op dit thema is voor een politieke jongerenorganisatie uniek. Vooral het progressieve en vernieuwende geluid. De moederpartij D66 is ook een

voorzitter en daarmee verschillen we dus niet veel. We hebben contact gehad met D66 raadsleden, ex- Tweede Kamerlid Magda Bernds en EP'er Sophie in 't Veld. Dit juist in het kader van samenwerken.

Ik denk wel dat we ons hebben onderscheiden door bijvoorbeeld het organiseren van expertmeetings met o.a. sekswerkers, gemeenten, raadsleden, wetenschappers en de politie. Daarnaast hebben we regelmatig contact gehouden met sekswerkers. De visie heb ik laten uitbreiden door vorig jaar de motie PROUD te schrijven en in te dienen met de werkgroep. We spreken in deze motie onze steun uit voor de belangenvereniging van sekswerkers. De motie is helaas nog niet aangenomen maar hopelijk zal dit tijdens komend zomercongres wel gebeuren. Ik hoop dat we onze visie verder blijven uitbreiden en concrete voorstellen blijven aandragen als het gaat om de acceptatie van sekswerkers in onze samenleving. Als leden zich ook bezig willen houden met dit thema kunnen ze zich aanmelden bij de werkgroep Diversiteit & Participatie.

Ontwikkeling van het aantal werkplekken voor prostituees in Nederland

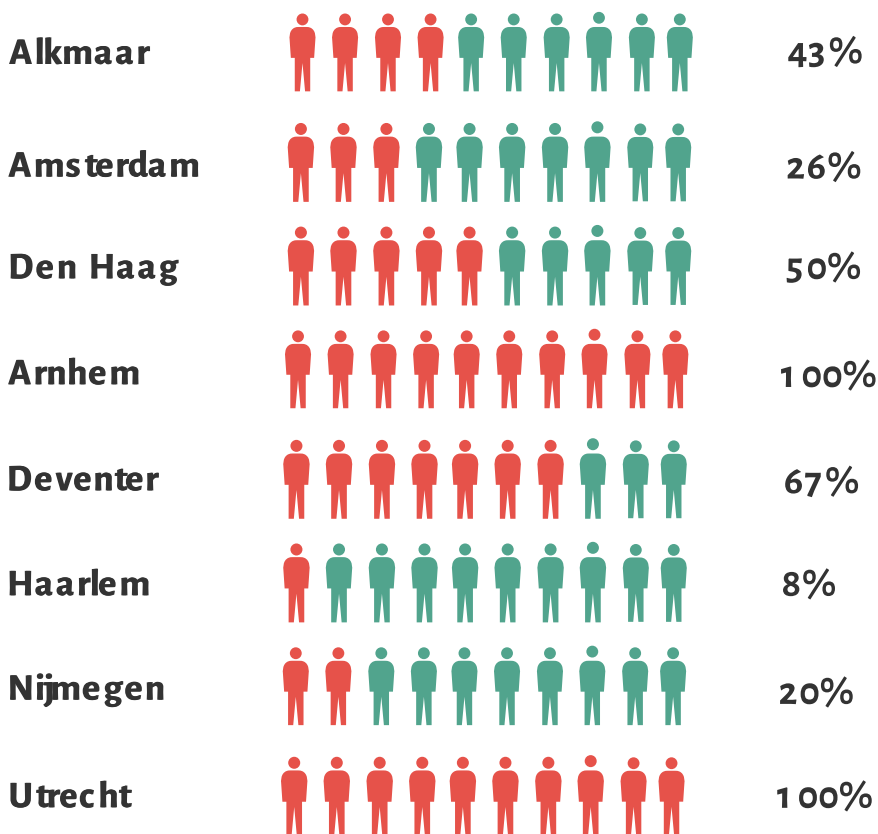
Het aantal ramen in een 11-tal Nederlandse steden neemt gestaag af, van 2.096 in 1999 tot 1.224 in 2014. Saillant detail: in Eindhoven is het aantal ramen meer dan verviervoudigd, van 11 in 1999 tot zo'n 48 in 2014.

Wat zegt het JD politiek programma over sekswerkers?

Vrijwel ieder mens heeft behoefte aan contact, intimiteit en seksualiteit. Mannelijke en vrouwelijke sekswerkers komen tegemoet aan deze menselijke behoeften en kunnen zo een nuttige rol vervullen in een gezonde samenleving. De Jonge Democraten pleiten ervoor dat prostitutie als een normaal en zinvol beroep wordt gezien, waar elk individu voor mag kiezen en zich niet voor hoeft te schamen. Dit kan door middel van wettelijk vastgestelde arbeidsvoorwaarden, collectieve arbeidsovereenkomsten, vakbonden en verenigingen. Tegelijkertijd zijn er grote problemen vanwege mensenhandel, gedwongen prostitutie en onveilige werkplekken. Legale prostitutie

is volgens de Jonge Democraten de juiste manier om misstanden aan het licht te laten komen. De overheid heeft een verantwoordelijkheid in de bescherming van sekswerkers, ook om te voorkomen dat zij in de illegaliteit belanden. De Jonge Democraten pleiten daarom voor continue bescherming door politie, veiligheidsinstanties en opsporingsinstanties. Ook goede opvang en passende nazorg voor slachtoffers van gedwongen prostitutie is van groot belang. De Jonge Democraten willen dat op Europees niveau concrete afspraken gemaakt worden om slachtoffers intensief te begeleiden om weer zelfstandig te kunnen functioneren in de samenleving.

Daling van het aantal ramen (1999-2014)

Judith Swinkels: 'houd prostitutie legaal!'

"Prostitutie wordt vaak met misstanden als mensenhandel in verband gebracht. Er is ook een spanningsveld tussen de vrijwillige prostituee en de gedwongen prostituee. De verenigingen van vrijwillige sekswerkers die ik op de Wallen sprak moeten daarvoor de ruimte krijgen en hun sociale positie moet versterkt worden. Aan de andere kant moeten de misstanden van de gedwongen prostitutie bestreden worden. D66 is van mening dat je die misstanden veel beter kunt bestrijden wanneer je zicht hebt op de branche. Er ligt nu een voorstel om de klant van de gedwongen prostituee strafbaar te maken. Ik ben bang dat als je dat doet er geen meldingen

meer komen van misstanden. Die komen voornamelijk van klanten. Als klanten vrezen gepakt te worden zullen zij natuurlijk geen misstanden meer melden.

Tekst: Rande Duhoky en Julian Lambermon

D66 is er natuurlijk voor om misstanden te bestrijden, maar wij denken dat je dat niet doet op de manier die nu wordt voorgesteld door de klant strafbaar te stellen. In Finland hebben ze het al ingevoerd, maar daar heeft het niet tot meer aangiftes en minder misstanden geleid. Dat lijkt me symboolwetgeving.

De focus moet niet op de klant maar op de mensenhandelaar en de internationale netwerken die daarachter liggen. Daarvoor moet je dus ook op Europees niveau samenwerken. Het gevaar zit hem namelijk in het zogeheten waterbedeffect en het

ondergronds gaan van prostitutie; als je de klant criminaliseert verplaatst de prostitutie zich naar de illegaliteit of naar andere landen waar de regels soepeler zijn.

Ik pleit ervoor om prostitutie legaal en daarmee in beeld te houden. Reguleer het goed! Het schoonvegen van de Wallen in Amsterdam is opvallend. Het gebeurde ook in Utrecht, waar veel ramen gesloten zijn op het Zandpad. Dit zou zijn om misstanden te stoppen, maar de vraag is of het ook dat effect heeft gehad. De meeste van de daar werkende prostituees zijn hun werkplek kwijt geraakt en uit beeld verdwenen; maar zijn de slachtoffers van mensenhandel daarmee geholpen?

Wat er verder moet gebeuren is het verbeteren van de sociale positie van de vrijwillige sekswerkers. De voorwaarden waarop iemand zich als ZZP'er in kan schrijven bij de Kamer van Koophandel bijvoorbeeld. Of wat te denken van het openen van een bankrekening? Een arbeidsongeschiktheidsverzekering? Dat lukt hen vaak niet. Verder zou het vergunningenbeleid van de gemeenten minder restrictief moeten zijn. In sommige gemeenten is het zo moeilijk om een vergunning voor een bepaalde plek te krijgen dat sekswerkers toch weer de illegaliteit in duiken door zonder vergunning te werken. Mijn voorganger en ik hebben er in de kamer steeds op gehamerd dat de positie van legale sekswerkers in Nederland versterkt moet worden.

Daarnaast is het in de samenleving niet een algemeen geaccepteerd beroep. Het taboe is veel groter dan we denken. Je kunt natuurlijk als wetgever zeggen dat het een gewoon beroep is, maar ik denk dat wanneer een moeder gevraagd wordt of ze het prettig vindt dat haar dochter in de prostitutie zit, zij vrijwel altijd nee zal zeggen. Dat terwijl ze misschien wel vindt dat het beroep er moet kunnen zijn.

Een taboe doorbreek je echter niet met regelgeving. Het zit, ben ik bang, toch wel heel diep verankerd in de sociale, religieuze en culturele achtergrond van mensen. Daarvoor is een maatschappelijke discussie en betere informatie nodig. Politici kunnen hier wel een voorbeeldfunctie in hebben. Erover praten, er aandacht voor vragen, zoals D66 ook doet. En dan niet alleen in Den Haag, maar juist ook lokaal, in de Gemeenteraden."

Anonofficiële oppositie in totalitair Rusland

Tijdens het IFLRY (International Federation of Liberal Youth) congres in Istanbul, was ook Nikolay Artemenko aanwezig. Nikolay is één van de oprichters van de Russische politieke jongerenpartij "VESNA". Tegenwoordig is Nikolay de international officer van VESNA en in die hoedanigheid was hij aanwezig op het congres in Istanbul. De DEMO sprak hem over de oppositiestrijd die hij – soms letterlijk - voert in Rusland voor een open democratie. Ter illustratie: een week voor dit interview, is hij door een ultranationalistische activist aangevallen tijdens een demonstratie in Sint-Petersburg. Als Nikolay geen bril had gedragen zou hij blind zijn geweest door de chemicaliën die hij in zijn gezicht kreeg geworpen

'De Russische regering wordt steeds banger voor oppositie'

Aangevallen worden door chemicaliën... WTF? Jullie worden flink tegengewerkt...

"Ja, zeker de laatste tijd. Er zijn meerdere redenen, onze regering wordt steeds banger voor oppositie, daarom provoceren en arresteren ze, om ons te intimideren. Een van onze LGBT-activisten in Krasnodar (Zuid-Rusland, red.) bijvoorbeeld, moet zich iedere week bij het FSB-bureau melden om te worden ondervraagd. [De FSB is de voormalige KGB, de Russische geheime dienst. Een soort AIVD]. Maar de aanval van vorige week was wel echt een duidelijke grens over. Ik werd aangevallen met een ontzettend gevaarlijke vloeistof, als ik mijn bril niet op had gehad zou ik blind zijn geweest."

Wat bezielt zo'n figuur die jou aanvalt? Hebben mensen hem aangespoord om dit te doen?

"Uiteraard, dit is niet zijn individuele initiatief. Hij is lid van een of andere pro-overheid organisatie. Dit zijn echt gekken die vinden dat Poetin de enige is die actief de Amerikanen bestrijdt in Rusland. Zij hebben een heel klein brein, zijn knettergek en ontzettend agressief. Wij gaan waarschijnlijk wel wat veiligheidsmaatregelen nemen. We willen bijvoorbeeld een aantal mensen op de uitkijk zetten, die de demonstranten kunnen beschermen tegen aanvallen. Tot vorige week waren we wel voorzichtig, maar we hadden nooit verwacht dat zo iets ons zou kunnen overkomen. Ik had echt niet verwacht dat ze over deze grens heen zouden gaan."

Dit is een signaal dat hun provocaties alleen maar erger zullen worden, daarom probeer ik de man die mij aanviel achter te tralijs te krijgen. Ik ben een rechtszaak tegen hem begonnen, en word nu gesteund door een aantal advocaten. Als dat niet gebeurt, zullen zij denken dat het normaal is om liberalen aan te vallen."

En dan is het niet eens een incident...

"Nee, jammer genoeg niet. Een collega van mij bijvoorbeeld, die homo is, is laatst aangevallen door nationalistische studenten en is daarbij in zijn oog geschoten. Hij is nou blind aan één oog. Ik kan niet zeggen dat LGBT-rechten enorm geschonden worden in Rusland, maar er zijn enkele groeperingen die LGBT-ers echt heel erg haten. In Zuid-Rusland zijn de rechten van LGBT-ers er slechter aan toe dan in de rest van Rusland."

Dat weerhoudt je er niet van om te demonstreren?

"Nu we de risico's kennen, proberen we wat voorzichtiger te zijn. Maar ik kan niet stoppen met doen wat ik doe want er is geen andere partij die doet wat wij doen. Ik vind persoonlijk dat h e t

niet eerlijk is om bijvoorbeeld asiel aan te vragen in Bulgarije en vanuit daar oppositie te voeren. Ik ben geboren in dit land en ik vind dat we zelf verandering teweeg moeten brengen. Ik hou van mijn land, ik hou van mijn stad en ik wil dat mijn kinderen later in dit land en in deze stad kunnen wonen. Mijn collega's van Vesna denken daar hetzelfde over. Hier strijden wij voor."

Wat zijn de reacties van de mensen op straat op jullie demonstraties en bijeenkomsten?

"Dat ligt eraan, vorige week bijvoorbeeld hebben wij gedemonstreerd tegen de Panama Papers en de rol van Poetin daarin. Daarnaast organiseerden we afgelopen zomer de 'Summer of Friendship' tussen Rusland en Oekraïne. In de hoofdstraten van de steden waar we actief zijn hebben we een grote brievenbus op straat gezet en ansichtkaartjes uitgedeeld aan mensen met de vraag of zij een positief berichtje aan Oekraïne zouden willen versturen. We deden dit iedere zondag en we hebben zo'n 2500 brieven verzameld. We hebben deze brieven verzonden aan onze collega's in Oekraïne en die deelden ze op straat uit. Hier en daar werd er wel wat geschreeuwd, maar tot mijn verbazing waren de reacties overwegend positief."

En als dan iemand – zoals bijvoorbeeld die LHBT-activist – zich moet melden bij de FSB. Wat willen ze dan weten?

"Bijvoorbeeld waarom we demonstreren en wie ons sponsort. Maar dat laatste is helemaal niet het geval. Wij zijn een non-profit organisatie."

Eerst was Nikolay lid van de Russische liberale jongerenpartij "Youth Yabloko", de jeugdorganisatie van de liberale partij "Yabloko". Toen Youth Yabloko een aantal jaar geleden door interne ruzies en problemen uiteenviel, besloten Nikolay en een aantal van zijn collega's tot het oprichten van VESNA. "VESNA" is Russisch voor "Lente", vrij naar de Arabische lente. Het doel van deze liberale jongerenorganisatie is het brengen van een frisse lentewind in de Russische politiek. Hun standpunten komen vaak overeen met die van de JD, zo strijden ze voor rechten van de LHBT community. Het hoofdkwartier van VESNA staat in Sint-Petersburg, en daarnaast zijn ze in nog een vijftal Russische steden actief. Met de hulp van onder andere D66, organiseert VESNA trainingen voor jongeren in Rusland. Daarnaast demonstreren ze vaak tegen het beleid van Poetin. In Rusland is dit niet zonder gevaar, straatintimidatie en gevangenisstraffen komen geregeld voor.

Waar komt jullie geld dan vandaan?

“De meeste giften krijgen wij van lokale ondernemers, zij sponsoren onofficieel. Dit is gebaseerd op persoonlijke connecties van mij met deze ondernemers. Uit veiligheidsoverwegingen publiceren wij hun namen niet. Zij geloven in onze waarden en in onze organisatie. Maar over het algemeen hebben wij niet veel financiële steun; onze organisatie steunt op vrijwilligers, er is niemand binnen onze partij die een salaris ontvangt. Het geld dat we van sponsors krijgen gebruiken we voor ons hoofdkantoor en voor enkele kleine activiteiten.”

Ik kan me voorstellen dat het met alle tegenwerking van de Russische overheid moeilijk is om jullie doelen te bereiken. Kunnen jullie nog wel doen wat je wilt doen?

“Ja we kunnen nog steeds doen wat we willen. Dat komt omdat wij onze partij niet hebben geregistreerd bij het ministerie van justitie. In Rusland is het beter om je niet te registreren. Iets wat niet geopend is, kan men niet sluiten. Dat is onze strategie. Officieel bestaan wij niet.”

Verkiezingen

Toch doe je wel aan de verkiezingen mee voor het parlement van Sint-Petersburg. Namens welke partij is dat dan?

“Omdat Vesna geen officiële partij is kan ik daar geen kandidaat voor staan. Ik ben een onafhankelijke kandidaat, samen met een andere Vesna-activist.”

Denk je dat je, ondanks het gebrek aan vrije verkiezingen, toch kans maakt om in het parlement te komen?

“Ten eerste geloof ik in kansen. Ten tweede sta ik kandidaat omdat ik tijdens de verkiezingscampagne veel meer kansen heb

om mensen bewust te maken van datgene waar wij voor strijden. Tijdens de campagne heb ik een podium om hierover te spreken. Daarnaast is de kans in Sint-Petersburg, de meest liberale stad van Rusland, veel groter om in het parlement te komen dan in bijvoorbeeld Moskou. Momenteel zijn er zes onafhankelijke kandidaten (op 50 zetels, red.). Dat is echt veel, maar deze onafhankelijke kandidaten hebben hun kansen laten lopen om echt iets te betekenen.”

Waarom?

“Tijdens de verkiezingen in 2011 stond ik ook kandidaat, ik was nummer 7 op de lijst voor Yabloko (een liberale partij, red.), maar door fraude kwam ik niet binnen. De verkiezingscommissie heeft de dag na de verkiezingen de stemmen om onbekende redenen herteld, en toen had ik ineens niet genoeg stemmen meer en verloor ik mijn zetel. Ik vind dat de zes kandidaten genoeg kansen hadden om de situatie in Rusland te veranderen, maar ze grepen deze kansen niet. Ze beschouwden hun eigen baan als lid van het parlement belangrijker dan de situatie in Rusland. Het probleem is dat ze voornamelijk aan henzelf denken, de macht heeft hen gecorrumpeerd.”

Hoezo, werden ze geïntimideerd door Poetin?

“Nee, ik noem dat het syndroom van Yabloko. Yabloko is een eenpersoonspartij, er is geen echte democratie. In dat opzicht is het vergelijkbaar met Verenigd Rusland (Poetin's partij, red.) maar dan in een lightversie. Yabloko heeft tegenwoordig niet zoveel meer met liberalisme te maken, ik ben erg teleurgesteld in deze partij.”

Heeft Yabloko in Sint-Petersburg vertrouwenswaardige kandidaten voor de verkiezingen in september?

“Yabloko heeft niet zoveel kans om in het parlement te komen, omdat de situatie is verslechterd sinds 2011. Dankzij de propaganda wordt Poetin gesteund door 80% van de Russen.”

'De Russische regering wordt steeds banger voor oppositie'

Gaf training over strategische ontwikkeling aan Vesna

“Samen met Daniel George (IFLRY & JuLi) ben ik naar Sint-Petersburg gereisd om training te geven aan Vesna over de te volgen strategie. Ik heb het volste vertrouwen in het enthousiasme, de motivatie en de competenties van de groep om liberalisme op de kaart te zetten bij de jongeren. Ook nu nog hebben de trainers en Vesna-leden contact over bijvoorbeeld ledenactivering om te zorgen dat de beweging blijft groeien. De traditionele samenwerking tussen Nederland en Sint-Petersburg krijgt op deze manier een nieuwe impuls, al blijft het een uitdaging om dit uit te rollen naar andere steden met potentie, zoals Moskou of verder in het binnenland.”

Reinier Folkerts, ondernemer en Jonge Democraat

Hulp van Pechtold en D66

Ik heb begrepen dat je de fractievoorzitter van onze moederpartij D66, Alexander Pechtold, hebt ontmoet?

“Ja, twee keer zelfs. De eerste keer dat ik hem ontmoette was tijdens de verkiezingscampagne in 2012. Als internationale gast hielp ik met flyereren. Ik reed mee in de D66-bus door heel Nederland, ik vond dat erg interessant. Ik was ook aanwezig op het verkiezingsfeest in de Grote Kerk in Den Haag. Wat ik grappig vond is dat tijdens het feest de DJ op plek van de priester stond, terwijl een paar dagen later Pussy Riot gearresteerd werd in Rusland omdat ze in een kerk optraden. Ik vond dat een mooie vergelijking tussen Nederland en Rusland.”

Dus je werkt ook samen met D66 en de JD?

“Ja. Vorige maand bijvoorbeeld kwam Reinier Folkerts van JD Amsterdam langs om een training te geven. Ik wil ook graag het IDI bedanken (International Democratic Initiative), omdat we veel samenwerken met de JD en met D66. Zij sturen ons bijvoorbeeld trainers. Daarnaast proberen wij een samenwerking te creëren met de Council of Europe, waar Rusland gelukkig nog steeds lid van is. Maar ook bij D66 ben ik recent nog uitgenodigd. In oktober mocht ik spreken over de situatie in Rusland tijdens hun congres in Amsterdam. Er was zelfs een speciale sessie georganiseerd voor mij en een jongen uit Azerbeidzjan, waar we vertelden over de situatie in onze landen. Ik kreeg de vraag wat Nederland kan doen om de situatie met Rusland te stabiliseren.”

Wat kan Nederland doen?

“Ik denk dat het onmogelijk is om de relatie tussen Europa en Rusland te stabiliseren terwijl Poetin aan de macht is. We moeten ons systeem veranderen, maar hoe? Dat is de

vraag. We hebben vrije verkiezingen nodig, want als we vrije verkiezingen hebben, wordt dat ook gevolgd door vrije pers. De regering moet iedere vier jaar veranderen. Maar dat is onmogelijk nu Rusland in handen is van een criminele groep die onze belastingen steelt en midden op straat mensen vermoordt. Mijn voorstel aan Europa en aan landen als Nederland is om Poetin niet meer uit te nodigen, sluit zijn ingang naar Europa af, zorg dat hij het land niet uit kan. Op deze manier zal zijn omgeving beseffen dat hij zwak is en dat niemand hem in zijn land wil.”

Denk je dat dat zal helpen?

“Ja, dat zal helpen. Ik maak geen grapje, maar zelfs als de communisten weer aan de macht komen, zal dat beter zijn dan Poetin, want dat zal verandering brengen in Rusland.”

Propaganda

Nog even over die propaganda die 80% van het electoraal mee zou krijgen in Rusland, is dat echt alleen daaraan te wijten?

“Absoluut. Mensen zien het verschil niet meer tussen realiteit en propaganda. Ze denken dat Poetin de Amerikanen de baas is, dat hij op rechtmatige wijze de Krim heeft ingenomen, en ga zo maar door. En ondertussen heeft de gewone Rus niet eens genoeg geld om kaas te kopen. Ik denk dat de meeste Russen niet dom zijn en heus wel snappen hoe de wereld in elkaar zit, maar de propaganda hakt er wel in. Ikzelf kijk vrijwel nooit tv, maar laatst heb ik als soort van experiment zes uur lang Russische tv gekeken. Ik dacht toen bij mezelf; als ik geen lid zou zijn geweest van Vesna, zou ik het misschien wel hebben geloofd. Het is zó overtuigend.”

Dat veroorzaakt geen onrust?

“Nee, zelfs ik snap niet hoe dat kan. Ik wijt het 100% aan de propaganda. Op onze tv is 24/7 propaganda te zien waarin Oekraïne en Amerika worden bekritiseerd. Ik zeg niet dat Russen dom zijn, integendeel, maar propaganda is als een ziekte.”

Wat kun jij doen om deze situatie te veranderen?

“Een oplossing is om een onafhankelijke organisatie zoals Vesna op te richten. Jongeren komen daar samen om te praten, om kritisch te denken en om met een andere blik naar de werkelijkheid te kijken. Wat we proberen te doen is om in kleine en grote Russische steden platforms te creëren voor jongeren die de potentie hebben om het land te veranderen in tien-vijftien jaar. Ik geloof niet in revoluties, wij zijn Oekraïne niet. Een revolutie werkt niet in Rusland, daar zijn we te groot voor. Daarnaast is een revolutie onwenselijk, omdat er bloed zal vloeien.”

Dus geleidelijke verandering?

“Er zijn twee manieren waarop Rusland kan veranderen. De politieke elite kan Poetin eruit schoppen en een wat liberaler figuur aan de macht zetten, of Rusland verandert geleidelijk. Ik denk dat we vroeg of laat deze strijd zullen winnen. Wat ik wil is over vijftig of zestig jaar een democratisch en vrij Rusland zien, want ik ben realistisch en ik weet dat verandering tijd vergt. Dus misschien zal ik heel oud zijn wanneer deze veranderingen plaatsvinden. Maar nog steeds proberen wij Rusland zo spoedig mogelijk te veranderen.”

Wat ik vaak hoor als ik met Russen praat, is dat als er vrije verkiezingen zouden zijn, een nog radicaler iemand dan Poetin de macht zal grijpen. Zij zeggen dat Poetin de minste van de kwaden is, hoe denk jij daarover?

“Als er vrije verkiezingen zijn, zal het hele mechanisme veranderen. Als er vrije media komt, gaan mensen echt niet voor een autoritaire nationalist stemmen, Russen zijn niet dom. Het is onmogelijk om een nog radicaler figuur als Poetin aan de macht te krijgen.”

Vragen aan... Pauline Kastermans

Voorzitter van de International
Federation of Liberal Youth (IFLRY)

1 Gefeliciteerd, hoe
is de verkiezingen
tot voorzitter
van de International
Federation of Liberal
Youth (IFLRY) verlopen?

“De verkiezingen vonden plaats tijdens het IFLRY-congres in Istanbul afgelopen april. Om twee redenen een relevante en op een bepaalde manier emotionele plek, gezien de terrorismedreiging en Erdogan's beleid. Voor internationale liberale jongeren des te meer reden om samen te werken voor een betere wereld!”

2 Was het een
lastig proces?

“Nee, aangezien ik de enige kandidaat was, maar het campagne voeren was niet minder leuk. De aanloop duurde een paar weken en vond vooral via Facebook en mail plaats, om met zoveel mogelijk vertegenwoordigers van zusterorganisaties in contact te komen voor het congres begon. Eerlijk gezegd was het leuker geweest om een tegenkandidaat te hebben, want we houden niet voor niets verkiezingen. Het zorgt er ook voor dat zowel de kandidaten als de delegatieleden beter nadenken over hun campagne en stem.”

“Wat het meest interessant is aan IFLRY-verkiezingen ten opzichte van JD-verkiezingen, is dat het stemmen niet via een 'one man one vote'-systeem gaat tijdens het congres. Elke organisatie stemt via hun delegatie met een proportioneel aantal stemmen. Aangezien veel regio's, zoals de Balkan en de Scandinaviërs, hun stemmen vaak coördineren, is het veel belangrijker om “deals te sluiten” met de invloedrijke delegaties en worden de verkiezingen minder voorspelbaar.”

Je zit volgens
3 Twitter nu in
Beijing, wat doe
je de hele dag eigenlijk
als voorzitter?

“Ik zit nu in Beijing voor m'n studie, maar gelukkig is IFLRY een echt internationale organisatie, met bestuursgenoten verspreid over meerdere Europese landen, Libanon en Canada. Bestuursvergaderingen plannen vergt wat andere organisatieskills, gezien de verschillende tijdszones.”

4 En wat doet IFLRY precies?

"Het IFLRY-bestuur faciliteert het platform aan liberale jongerenorganisaties wereldwijd om hen te versterken en hun politieke agenda internationaal te verspreiden. Dit betekent vooral het zorgen voor veel operationele zaken, zoals zorgen dat het kantoor in Londen goed loopt (momenteel zijn we bezig met het aannemen van een nieuwe Executive Director), de financiën in orde zijn (alle inkomsten lopen via tijdelijke subsidieprogramma's of internationale stichtingen), de website up-to-date is, etc. Daarnaast zijn wij, samen met de lidorganisaties, ook druk met de beleidsvorming en vertegenwoordiging - dit gaat o.a. via programma's zoals het Human Rights Programme, die betrokken was bij de Geneva Human Rights Summit, en het Climate Change Programme, die bij elke internationale klimaatonderhandeling (COP) aanwezig zijn.

'Het IFLRY-bestuur faciliteert het platform aan liberale jongerenorganisaties wereldwijd om hen te versterken en hun politieke agenda internationaal te verspreiden'

5 Dus...het is de moeite waard voor lezers om ook aan te haken? Wat zouden zij kunnen doen om actief te worden?

"Als je de verhalen hoort van mensen zoals Nikolay Artemenko (zie interview op pagina 22-25), zie je hoe belangrijk internationale samenwerking is. Daarnaast, iedereen die geïnteresseerd is in internationale politiek of meer wil leren over hoe het leven van politiek-actieve jongeren eruit ziet in landen als Venezuela, Wit-Rusland, Bulgarije of Mongolië, moet zeker internationaal actief worden! Dit kan het makkelijkst door betrokken te raken bij de JD Internationaal - organiseer een Twinning of andere internationale activiteit binnen je afdeling of meld je aan melden voor de verschillende IFLRY-activiteiten of programma's. Mocht je een leuk idee hebben of meer willen weten, schroom niet om me een mailtje te sturen - pauline.kastermans@iflry.org."

6 Last but not least, staat 23 mei 2019 al in de agenda? ;)

Haha, als ik tegen die tijd weer in Nederland ben ga ik me zeker weer inzetten voor de Europese campagne, omdat ik het belangrijk vind dat zoveel mogelijk (jonge) mensen naar de stembus gaan! Maar of ik me weer ga kandideren? Ik denk het niet."

Van bierviltje tot beleid:

'Wil om beeld over sekswerkers bij te stellen ontbreekt'

Astrid Zwinkels

Maak kennis met Astrid Zwinkels, een 25-jarige JD'er die het Nederlandse prostitutiebeleid probeert te beïnvloeden. Niet alleen haar academische loopbaan staat in het teken van dit onderwerp, ze is ook betrokken bij de werkgroep Diversiteit & Participatie van de JD. Daarnaast is ze ambtelijk secretaris van de studentenraad van de UVA in Amsterdam. De DEMO sprak de ambitieuze Astrid over haar carrièreverloop en haar JD-ervaringen.

Tekst: Victor Weerensteijn

"Hoe ik bij de JD terecht ben gekomen? Eigenlijk een beetje per toeval," lacht ze. Ze was aan het daten met een fanatiek JD-bestuurslid uit Den Haag. Op dat moment had ze zelfs wat aversie tegen de JD. "Ik had toen het vooroordeel dat het een beetje een elitaire bende was. Mijn vriend ging elke week naar activiteiten. Ondanks mijn vooroordelen dacht ik, ik ga gewoon mee! Erbij zijn kan geen kwaad, en op het moment dat ik het ergens niet mee eens ben ga ik gewoon lekker bokken. Toen kwam ik erachter dat het wel meeviel met die elitaire bende. Sterker nog: het bleek dat afwijkende meningen bij de JD juist werden verwelkomd. Op een gegeven moment was ik zo vaak meegegaan dat ik me begon te realiseren dat ik aan het freeriden was. Daarop besloot ik maar gewoon lid te worden, en ook actief te worden bij de werkgroep Diversiteit & Participatie. Ik heb een tijdje zelfs getwijfeld om te solliciteren voor portefeuillehouder, maar daarvoor had ik te weinig tijd.

In deze werkgroep is ze nog altijd actief, met name als het gaat om beleid omtrent prostitutie in Nederland, 'haar' onderwerp. "Op de Universiteit ben ik ooit begonnen met de studie Taal & Communicatie. Daarna ben ik via Engels uiteindelijk in het collegejaar 2011-2012 Genderstudies ingerold. Daar had ik in het eerste jaar een vak dat ging over prostitutie, waarin werd ingegaan op de seksindustrie, beleid daaromtrent, en op actoren. Ik had in deze cursus al snel door dat veel vooroordelen die ik over het onderwerp had niet klopten, en ik merkte aan mezelf dat ik verliefd werd op het onderwerp. Ik wilde de door mij opgedane kennis over prostitutie graag delen, en het werkte altijd als een leuke ijsbreker op verjaardagen. Ondanks dat ik aanvankelijk een aantal keer van opleiding geswitcht was, herkende ik in dit onderwerp direct mijn passie. Hier kon ik een echt verschil maken, en dus ik ben er voor gegaan."

“Ik wil geen wetgeving die gebaseerd is op dogma's, moralisme en onderbuikgevoelens”

ongeloofwaardige verhalen over vrouwen die de naïviteit zelve zouden zijn. Dan kun je denken aan verhalen over meiden die verliefd waren op een slechte jongen, bang voor hem waren, en om hem tevreden te stellen sliepen met zowat de hele vriendengroep. Ik zal niet ontkennen dat dit nooit voorkomt,

maar het is een stereotype dat lang niet altijd klopt. Het is belangrijk dat beleid, maar ook de maatschappelijke discussie over prostitutie en beleid wordt gevoerd met informatie en ervaringen uit die echte wereld in het achterhoofd. Zo'n maatschappelijk debat heeft over dit onderwerp veel minder plaats gevonden dan je misschien zou verwachten bij een onderwerp als deze. Als je het onderwerp prostitutie echter afzet tegen pakweg een onderwerp als homo-emancipatie herken je vrijwel direct dat zo'n discussie veel minder voor de Bühne is gevoerd. In het kader van diezelfde ontbrekende maatschappelijke discussie, zijn we tevens gaan zitten met een vertegenwoordiger van het PIC, het Prostitutie Informatie Centrum. De hoop was dat we de uitkomsten van deze activiteiten samen uit konden werken met de werkgroepen Justitie en Filosofie binnen de JD. Dat laatste is helaas niet gelukt omdat aan andere onderwerpen meer waarde werd gehecht.”

Ondanks hier en daar een tegenslag staat het onderwerp bij de JD, maar ook nationaal en internationaal nog steeds hoog op de agenda. Waarschijnlijk nog voor het zomerreces zal in de Tweede Kamer worden gestemd over de regulering van prostitutie, en ook in het Europees Parlement staat het onderwerp op de rol. Astrid hoopt er het beste van, maar vreest dat er zelfs een stap achteruit zal worden gezet. “Op dit moment zie je dat politieke partijen vaak niet de spreekwoordelijke ballen hebben om te staan voor een goed prostitutiebeleid, uit angst dat ze erop worden afgerekend dat ze impliciet mensenhandel en gedwongen prostitutie goedkeuren. Die misconceptie gooit erg veel roet in het eten. Zolang de misconceptie dat alle prostituees slachtoffer zijn van mensenhandel en gedwongen prostitutie prevaleert, zal die aan onwil grenzende laksheid blijven. In de praktijk klopt het bestaande imago van de seksindustrie

gewoon niet, resulterend in dat sekswerkers die hun business op een legitieme manier willen draaien het zo lastig mogelijk wordt gemaakt. Voeg daar aan toe dat de wil om dat beeld bij te stellen ontbreekt, en je begrijpt de frustratie bij degenen die serieus met prostitutiebeleid bezig zijn.

“Het is een ongemakkelijk onderwerp om over na te denken, en daarom houdt men vast aan de bestaande dogma's en zwart-wit denken. Dat, terwijl de praktijk een grijs gebied betreft, dat varieert van niet van zwart te onderscheiden grijs tot nagenoeg wit. De seksindustrie is een gediversifieerde sector met ongelofelijk veel vraag en aanbod, dat ook weer ontzettend varieert. Deze trend waarbij het sekswerkers steeds lastiger wordt gemaakt om hun werk te doen zet door. Op dit moment worden er ramen gesloten puur om ramen te sluiten. (red. zie artikel Laurens Buijs). D66 is een aan de horizon glorend sprankje hoop, maar ook D66 neemt op dit moment genoegen met 'minder ramen sluiten dan aanvankelijk het plan was.' Niet de held die de seksindustrie nodig heeft, niet de held die de seksindustrie verdient. Op dit moment komt een beetje neer op het aantal gevallen van huiselijk geweld terugdringen door het aantal huizen te verminderen. Vervang hier 'huiselijk geweld' door 'illegale prostitutie' en 'huizen' door 'ramen', en je snapt de boodschap. Door ramen te sluiten houdt illegale prostitutie echt niet op, het enige wat er nu gebeurt is dat de mogelijkheid om het wél legaal te doen wordt ingeperkt. “Naast het streven naar ofwel het volledig decriminaliseren ofwel het volledig verbieden van raamprostitutie, zijn er ook nog verschillende middenwegen waar de politiek nu klaar voor zou zijn: Het ontwikkelen van goede wetgeving over het onderwerp. Wetgeving waar goed over nagedacht is, en geen wetgeving gebaseerd op dogma's, moralisme en onderbuikgevoelens.”

Afsluitend heeft Astrid nog een advies voor jonge JD'ers, en überhaupt jongeren met een mening. “Ga vooral naar activiteiten! En al helemaal als je vooroordelen hebt, of je denkt dat je het niet eens zal zijn met wat er wordt besproken. De ruimte voor afwijkende meningen bij de JD is een belangrijk element en zorgt ervoor dat er een open debat ontstaat. Het is een gemiste kans als talentvolle jonge geesten met een mening over een onderwerp zich niet laten horen. Er is zoveel ruimte en waardering weggelegd voor die mensen dat het eeuwig zonde is om geen gebruik te maken van de kansen bij de JD.”

En dat deed ze ook. Op dit moment is ze bezig met het schrijven van een scriptie over het onderwerp, en staat ze in contact met experts, ervaringsdeskundigen en beleidsmakers. Haar scriptie gaat over de impact van verschillende lobbygroepen op beleidsmakers in de seksindustrie, en dan met name in de EU.

Vanzelfsprekend sluit dat heel goed aan bij haar bezigheden in de werkgroep Diversiteit & Participatie. “Deze werkgroep is een serieuze, toffe maar ook heel belangrijke werkgroep. De activiteiten die hebben plaatsgevonden hebben de potentie om niet alleen een positieve, maar ook een grote impact te hebben op het prostitutiebeleid. Vanuit de werkgroep hebben we bijvoorbeeld een expertmeeting met actoren uit de seksindustrie georganiseerd. Denk daarbij aan sekswerkers, onderzoekers, maar ook politici en raamverhuurders. Je hoort dan verhalen uit de praktijk, en geen verzonnen cowboyverhalen over loverboys en andere

Seksuele Moraal op Eerste Verenigingsweekend Uit de Hand?

Ach lieve Robert,
Het schaamrood staat mij op de kaken. Deze keer niet wegens een roddel met saillante details. Nee, ik moet bekennen dat ik deze keer weinig sappige schandalen of grappige geruchten voor je heb. Waar de verhalen altijd zo de pen uit vloeide, is het nu gortdroog. Ik durf echter wel te stellen dat dat niet alleen aan mijn falen te wijten is. Nee, het is de vereniging die ons roddelantes – en roddelooms - in de steek laat! Er is afgelopen feesten nauwelijks een onverwachte zoen geweest, laat staan iets om over naar huis te schrijven. De reden is overduidelijk: te veel van onze leden zijn in zogenoemde Volvootjes verzeild geraakt. Nu vraag je misschien af wat een automobiel te maken heeft

met het schrijnende gebrek roddels. Bedenk dan wat een Volvo is: betrouwbaar, degelijk en comfortabel maar bovenal ontielig saai. Dus eigenlijk precies een vaste relatie. Deze term is anderhalf jaar geleden ingebracht door hooggeleerd Utrechts lid en lijkt als een vloek over de vereniging te hangen. Sindsdien zijn steeds meer prominente Jonge Democraten in dergelijke ondingen vast komen te zitten. Bij een steekproef bleek maar liefst 86 % een Volvootje te hebben. Het lijkt alsof er geen enkel besef is dat de Lieve Robert zichzelf niet vult en dat daar echt een gezonde dosis roddel en achterklap voor nodig is! De enige oplossing die ik zie, is een massale kettingbotsing van al deze Volvootjes. Dát zou nou eens een mooie Lieve Robert opleveren!

Robert

ERE JONGE DEMOCRATEN

Den Haag

- JD Utrecht brengt kinderboek uit: 'Waar is Ed aus Holland?'
- Gemiddeld alcoholgebruik tijdens schrijven DEMO gedaald
- 'TRAP ER NIET IN!' zegt Heino, want 'ALLEMAAL DE SCHULD VAN CDA'
- Verwarde man deelt beeldjes uit op JD activiteit
- Hoofdredacteur snapt niet dat SEKS ook WERK kan zijn
- CD met muziek Biercantus Jonge Democraten grote hit in Mexico

ie: mr. Paroza – 1 pagina – september 2015

JONGE DEMOCRAAT ONTKENT BISEKSUALITEIT

BAARN - Ruim anderhalf jaar na dato doet een Jonge Democraat anoniem verslag van een zeer schokkende gebeurtenis tijdens een kaderweekend van de vereniging. In een exclusief gesprek met de redactie geeft hij aan meerdere malen aangesproken te zijn over het feit dat hij zich stellig uitsprak over zijn heteroseksualiteit. "Intimiderend en ronduit verdrietig" zijn overheersende gevoelens, aldus de nog altijd heteroseksuele jongeman.

"Je gelooft het niet, maar het is echt waar: mij werd verteld dat ik onmogelijk zeker kon weten dat ik hetero ben, omdat ik het nog nooit met een jongen had gedaan." Was het een foute versierpoging of een oprecht betoog? We zullen het nooit weten.

'Naamgeverrubrieksnaptconcept Pokemon Go niet helemaal'

Pokémon Go is overall een hype en heeft inmiddels zelfs de Jonge Democraten bereikt. Maar het vangen van Pokémon blijkt toch iets heel anders te zijn dan het normale jagen binnen de vereniging. 'Ik zag een Pikachu en ik probeerde hem te vangen zoals ik normaal mannen

probeer te vangen, dat kan echt niet'. Het bleek een weinig vruchtbare methode voor het spelen van het spel. Een fanatieke andere Pokémonjager vertelde ons: 'Ja, maar jongens het is algemeen bekend dat je de ballen moet vasthouden en niet weggooien'.

Klachtenservice Lieve Robert

Heb je een klacht of compliment over deze editie bel: 06 52406358

Wil je de DEMO ondersteunen met content, redactie of vormgeving?
Mail naar demo@jongedemocraten.nl.

Geef je opl
Demo@jongedemocraten.nl

Ja, ik word lid!

Stuur ingevulde
formulier naar:
Jonge Deocraten
Antwoordnummer
1966
2509 WB Den Haag

Wij zijn

=

Inhoud en gezelligheid

++

Doe mee, denk mee en
beïnvloed

Jezelf ontwikkelen

Achternaam:

Voornaam:

Geslacht: M/V

Geboortedatum:

Straat:

Huisnummer +
toevoeging:

Postcode +
Woonplaats:

Telefoonnummer:

E-mailadres:

DEMO Magazine (JD Ledenmagazine):

Alleen digitaal ontvangen

Per post ontvangen

Type lidmaatschap:

Tussen de 12 en 27 jaar en word COMBI-lid
van de JD én D66 voor € 25,00 per jaar

Ik ben tussen de 12 en 27 jaar en word JD lid
voor € 17,50 per jaar

Ik ben tussen de 28 en 30 jaar en word JD
lid voor € 25,00 per jaar

Betalingsmethode:

Ik kies voor het gemak van een jaarlijkse
automatische incasso

Ik maak het verschuldigde bedrag plus € 5,00
administratiekosten zelf (jaarlijks) over

(alleen invullen in geval van automatische incasso)

Ja, ik machtig de JD om jaarlijks €, van mijn rekening af te schrijven.

Rekeningnummer
(IBAN):

Datum:

Handtekening:

Naam rekeninghouder:

Woonplaats
rekeninghouder:

Blijf op de hoogte:

 @jongedemocraten

 facebook.com/jongedemocraten

 www.jongedemocraten.nl